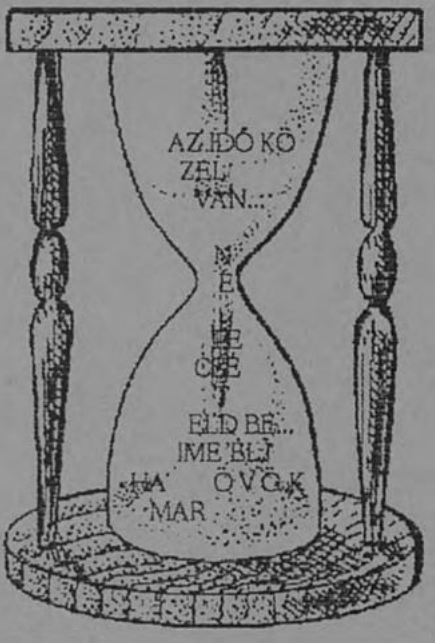
SZOLGÁLAT

I/3.
1992.december

A TARTALOMBÓL:

„HIRDESD AZ ÍGÉT..."
C.H. Spurgeon: Emlékezzetek Lót feleségére! 2

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI
Tudósítás a TAB szeptember 25-i üléséről 8
Beszámoló a Szövetségi Tanács október 13-i üléséről 8
MOBISZ (MABISZ) hírek 12
Beszámoló a III. Ifjúsági Közgyűlésről 14

AKADÉMIAI SZAKDOLGOZATOK 1992-BEN
Csiszár István: A csodák természete 15

„...MÉCSES A TE ÍGÉD..."
A Szentlélek munkája az újszövetségi híradás szerint 19
Dr. Páth Géza: Jegyzetek az Efézusi levél magyarázatához 1. részlet 26
Győri Kornél: A titokzatos levél /Bevezetés a Zsid levélhez/ 33

„ÉNEKELJETEK AZ ÚRNAK..."
Héthalmi Károly: A gyülekezeti éneklésről és annak kíséretéről 43
Nagy János: Tanulmányok A hit hangjai című baptista énekeskönyvről 48

GYÖNGYSZEMEK A BAPTISTA MISSZIÓ TÖRTÉNETÉBŐL
Szebeni Olivér: Meyer Henrik 49

TÉNYKÉPEK A MISSZIÓMEZŐRŐL
Dr. Mészáros Kálmán: A szokolyai baptista misszió centenáriumán 51
Nemeshegyi Zoltán: A Pesterzsébeti Baptista Gyülekezet története 53

SAJTÓFIGYELŐ
A hazai sajtó írásaiból 54
A külföldi egyházi sajtó írásaiból 55

BEREKFÜRDŐ – 1992
Mit is hiszünk valójában 62

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE 64

SZOLGATÁRSAKNAK – A SZOLGATÁRSRÓL
Kérdőív-kiértékelés 66

„...SOKAN ÉLNEK MÁSKÉNT..."
Scientológia /Dianetika/ 67

VIDÁM ESETEK 71

GAZDASÁGI MELLÉKLET 71

„HIRDESD AZ ÍGÉT..."

C.H. Spurgeon

EMLÉKEZZETEK LÓT FELESÉGÉRE!

Lk 17:32

ISTEN VÉGZÉSE VOLT, HOGY AZ ISTENTELEN VILÁGBAN MINDIG TARTSON EGY BIZONYSÁGTEVŐT az igazság és a jogosság miatt. Ezért kiválasztott magának egy családot, amellyel közösségre lépett. Ábrahám volt az a férfi, akit Isten kiválasztott, hogy ő és családja őrizzék meg a tanúskodást. Ezt a családot hívta el az Úr s aztán elődeiktől el lettek választva és elkülönítve, hogy zarándokolva menjenek Kánaán földjére. Nem volt szabad nekik városokba menni és más fajokkal keveredni, hanem mintegy különleges törzs, sátorban lakozott, nehogy a jellemük bemocskolódjon és a tanúbizonyságtevő némává legyen. Az Úrnak az volt a szándéka, hogy a nép külön lakjon és ne számíttassanak a pogányok közé. Amikor Ábrahám elhívást kapott, engedelmeskedett és kiment és nem tudta, hova fog kerülni. Az elkülönített élete nagy bizonysága volt hitének, és az oly erős lett, hogy egy nyugodt, rendíthetetlen bizonyossághoz jutott; ez tette őt képessé arra, hogy egy megnyugodott, fenséges, boldog élettel örvendezzen és egyedül Istentől függjön. Vele volt az unokaöccse, Lót, aki a pátriarkával ment a vándorútján Kánaánba és Egyiptomba. Ő nem volt olyan nemeslelkű férfi, de erősen befolyásolta őt nagybátyja, Ábrahám erősebb lelkülete. Kétségtelenül őszinte volt és joggal lett igaz Lótnak nevezve, de inkább követőnek alkalmas, mint vezetőnek. Ő is sátorban lakott és elkülönített életet folytatott, amíg szükségessé nem vált számára, hogy függetlenített személlyé váljék, mivel a két család juh- és gulya-állománya úgy megszaporodott, hogy nem fértek el együtt. Ekkor domborodott ki Lót karakterének gyenge oldala. Nem engedi át Ábrahámnak a legelő választását, hanem ahogyan minden gyengejellemű természet a saját egoista belátása szerint cselekszik és dönt, úgy tesz Lót is és a Jordán vidékére ment, ahol bőséges volt a víz és a legelő. Ez oda vezetett, hogy közel lakott a romlott városokhoz, ahol a szörnyű elfajulás elérte a legvégső pontját. Azt olvassuk, hogy *"egészen Sodomáig sátorozott"*. Kényelmet talált, közelében letelepedett emberek voltak és baráti kapcsolatok kezdődtek, jóllehet neki tudnia kellett, hogy azok sodomabeli férfiak voltak, mert bűneik kiáltása messze hangzott.

Úgy kezdődött, hogy az elkülönített ösvényt elhagyta. Egy idő után tovább ment, mert egyik lépést követte a másik. Szerette a kényelmet, és ezért feladta a sátoréletet a sok kényelmetlenségével, és továbbment a sodomabeli emberek közé: valaki ezen éppoly nagyon csodálkozik, mint fájlalja azt. Ő nem szűnik meg jóembernek lenni, de megszűnik Isten hű bizonyságtevője lenni. Ábrahám attól a naptól kezdve - úgy látszik - teljesen és egészen lemondott róla, mert azt találjuk, hogy a nemes pátriárka az Urat örököse után kérdezi, és így szól:
"Uram, Uram, mit adhatsz nekem? Hiszen gyermektelen vagyok, és a házamat a damszkuszi Eliézer örökli." És az Úr ezt mondta: *"Nem ő lesz az örökösöd!"* Nos ez a kérdés szükségtelen lett volna, hogyha Lótot még a kiválasztott maghoz lehetett volna számolni, mert természet szerint Lót volt Ábrahám örököse, de ő elveszítette ezt a pozíciót, és lemondott a választott ház örökségéről azáltal, hogy az elkülönített életet elhagyta. Lót, jóllehet Sodomában lakozott, nem volt ott boldog, és nem is lehetett oly zűllött, hogy élvezte volna a nép istentelenségét. Péter ezt mondja: *"Isten az igaz Lótot megszabadította, aki szenvedett az elvetemültek kicsapongó viselkedésétől."* Megkísérelte a tiltakozást azon a helyen,de hiába. Tanúbizonysága sokkal hatalmasabb lett volna, Hogyha távol tartotta volna magát tőlük, mert ez a tiltakozás, amit Isten tőlünk megkíván, amikor azt mondja: "Menj ki közülük, és különitsd el magad tőlük!"

A GONOSZ VILÁGBAN ÉLT LÓT TOVÁBB, mígnem királyok jöttek és őt foglyul ejtették. Akkor Ábrahám közbelépése által a fogságból, amely őt fenyegette, megszabadul, és visszatér.Ez komoly figyelmeztetés volt, és gondolhatjuk azt, hogy Lót így szólhatott magában: "Én Ábrahám életmódjához akarok visszatérni, és ismét zarándokolni akarok Istennel." Sodoma falai Isten nélkül sokkal kevésbé biztonságosak, mint egy könnyű sátor, amelyet Isten tüzes fallal vesz körül. A duhajkodó városok magatartása fölött is sajnálat után sóvárgás ébredt benne a vad vidék friss levegője után: de nem úgy, hogy ő ismét Sodomába telepszik le, és elfelejti a szent gyülekezetet, amely Ábrahám sátora körül van. Mivel ő még mindig Isten embere volt, nem engedhette meg, hogy egy olyan társaságban haljon meg: nem tűrheti el, hogy az "igaz Lót" teteme a romlott Sodoma temetkezési helyére kerüljön. Hogyha Isten egy embert meg akar menteni,azt a világból kihozza, ő egy Istentelen világnak nem maradhat hozzátartozója és mégis Isten választottja, mert az Úr saját szava az ellenséghez az Éden kapujánál ez:

"Ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között, a te magod között és az asszony magva között."

Nem azt mondta a Fáraónak is: *"Különbséget teszek az én népem között és a te néped között!"* S így történt, hogy Lót kényszerítve lett a város elhagyására. Sarokba lett szorítva: vagy siet az életét megmenteni, vagy közönséges tűzben vész el. Boldogság lehetett volna számára, hogyha egész idejét Ábrahám szent elkülönülésében élte volna, sem a maga számára nem veszítette volna el az örökséget, sem egy sötét, beszennyező felleg alatt nem kellett volna eltűnnie, és a hithősök között sem veszítette volna el a helyét, akikről a zsidókhoz írt levél szerzője levele ismert fejezetében így ír: *"Ezek mindnyájan hitben haltak meg, nem nyerve meg az ígéreteket,hanem csak távolról látva és üdvözölve azokat és vallást tettek arról, hogy idegenek és jövevények a földön."*

ITT SZÜNETET KELL TARTANOM, egyébként azt gondoljátok, hogy a szövegemet rosszul olvastam és arról az igéről prédikálok: "Emlékezzetek Lótra!", és tényleg, hasznos lenne, ha ezt tenném, mert Lót története sok intést tartalmaz. Hogyha keresztyén férfiak oly balgák, hogy a világgal azonosulnak, jóllehet kesztyén karakterüket némileg megtartják, mégis a világi kapcsolat által semmit sem nyernek mást, mint bánkódást az istentelenség magatartása miatt, és a saját lelküket sokan elveszítik: jellemük elhomályosul, egész érzésmódjuk lealacsonyul és önmaguk nyomorúságosan gyengék és boldogtalanok lesznek. A világgal való azonosulás előbb vagy utóbb rosszul végződik. A férfinak magának ártalmas, a családja számára veszedelmes.

"EMLÉKEZZETEK LÓT FELESÉGÉRE!", és ezért a férfit hagyom és figyelmeteket most arra irányítom, amely ebben az esetben a "gyengébb" fele. Amikor elérkezett az idő az elváláshoz, Lót felesége nem tudott a világtól elszakadni. Mindig benne volt és szerette s öröme telt benne; jóllehet egy kegyes férfi mellett élt és ez megmutatkozott a döntés órájában, hogy Lót igaz jellemű. Menekül, anélkül, hogy visszapillantana. Feleségétől is ezt kívánták, de ez sok volt neki; visszatekintett és ez által bebizonyította, hogy elég elbizakodottság volt a szívében Isten parancsa ellenére, és mindenét kockáztatta, hogy egy tétovázó szeretett pillantást vessen az elítélt, bűnös városra. Ezért a pillantásért elpusztult. Ez a beszédünk témája: A világ szeretete: halál. Azok, akik a bűnön csüngenek, el kell veszniük.

NEM MULASZTOM EL A SZÖVEGÖSSZEFÜGGÉST FIGYELEMBE VENNI, mert abban Urunk azt parancsolja nekünk, hogy a világot lazán tartsuk a kezünkben és készen legyünk azt teljesen elengedni. Amikor hozzá hívatunk, késznek kell lennünk kimenni, a kezünkben levő legkisebb tárgy nélkül.

"Azon a napon, aki a ház tetején lesz és a holmija a házban, az ne szálljon le, hogy elvigye. Ehhez hasonló, aki a mezőn van, ne forduljon vissza".

A saját életet nem kell drágára becsülni, hanem késznek kell lenni az ő kedvéért odaadni, mert Ő azt mondta:

"Aki megkísérli a lelkét megtartani, elveszti azt; és aki elveszíti énérettem, az életet nyer".

A világtól, a vagyontól, a világ alapelveitől, indítékaitól el kell különülni, ez Krisztus tanítványainak a jele. Urunk ezért parancsolta: "Emlékezzetek Lót feleségére!". Ez mindannyiunknak figyelmeztetés, mert Isten velünk is úgy cselekszik, mint vele, hogyha vétkezünk, hogyha úgy teszünk, mint ő. Mi történt? Mi lesz ezután? Hogyha a szívünk a világhoz tapad, úgy a világgal kell elvesznünk; hogyha kívánságainkat és örömünket azon oldalra adjuk és vigasztalásunkat abban találjuk, úgy az egész vagyonunk felemésztődését fogjuk látni, és vele emésztődünk mi magunk is Isten haragjának napján. Az elkülönülés a megmenekülés egyetlen módja. Nekünk a világtól menekülni kell, vagy vele együtt veszünk el.

"Menjetek ki, menjetek ki, vonuljatok ki és ne érintsetek tisztátalant. Menjetek ki belőle, tisztítsátok meg magatokat, akik az Úrnak eszközeit hordozzátok."

I.

EMLÉKEZZETEK ARRA, HOGY Ő LÓT FELESÉGE VOLT.

Annak a férfinak volt a felesége, aki minden hibájával együtt mégis igaz ember volt. Vele a legszorosabb kötelékben volt és mégis elveszett. A szent Ábrahámmal sátorozott, és az elkülönült nép minden előjogában részesült és mégis elveszett. Neki is drága volt, ami a hívők atyjának drága volt, s mégis elveszett bűnében. Ezt a figyelmeztető hangot is hangosan hirdetjük, mert hétköznapi, mint az igazság, mégis gyakran ismételni kell, hogy a vér köteléke nem kezessége a kegyelemnek. "Te Isten szent emberének a felesége vagy, és mégis a Béliál leánya vagy; te férje vagy egy királyi leánynak és mégis elvetemült vagy. Te egy próféta fia vagy, és mégis rád száll Isten prófétáinak a vére. Te egy igen kegyes család atyja vagy, mégis Izráel országában idegen vagy."

Első születésünk nem segít minket Isten országába, mert ami testtől született, az a legjobb esetben is test,hajlamos a bűnre,és biztosan elpusztul. Nekünk újjá kell születnünk, mert csak az újjászületés az, ami lélektől és fentről van, s minket a szövetség kötelékébe juttat. Óh, ti istenfélő szülők gyermekei, kérlek titeket, vigyázzatok, hogy édesanyátok mellől ne sodortassatok a pokolba! Oh, ti azok rokonai, akik Istentől kegyelmet kaptak, kérlek titeket, vigyázzatok, hogy ne haljatok meg úgy, hogy nincs kilátásotok a mennyre, minden megadott előjog ellenére sem! Ebben a dologban emlékezzetek Lót feleségére!

Emlékezzetek arra, hogy ő, mivel Lót felesége volt, házasságuk óta Lóttal együtt részt vett utazásában,sorsában, szenvedésében. Nem tudjuk pontosan megmondani, mikor lett Lót feleségévé. De hajlandó vagyok elhinni, hogy azután, hogy Ábrahám Hárántelhagyta,mivel azt olvassuk, hogy "az ő feleségét Szárait és Lótot, a testvérének fiát" magához vette, de nem olvasunk Lót feleségéről. Ábrahám feleségének van neve, meg is van említve, de Lót feleségéé nincs.
Később ezt olvassuk:

"Feljött azért Ábrahám feleségével, és mindazzal, amilye volt, és Lót is övele, a déli tartományba."

Lótnak is pedig, aki Ábrahámmal járt, juhai, ökrei és sátrai voltak, de azt, hogy felesége volt, nem olvassuk. Igen csekély jelentőségű személynek kellett lennie, mert bizonyos, hogy Lót nős volt akkor, amikor fogságba került, és azután, hogy Ábrahám megszabadította, ez minden, amit találhatunk róla:

"És Ábrahám visszahozott minden jószágot; Lótot is, az ő atyjafiát jószágával együtt visszahozta, meg az asszonyokat is, meg a népet."

Feltételezzük, hogy Lót feleségét "az asszonyokat" szóval beleszámította. Nos, a Szentlélek soha nem szól a jó asszonyokról megvetéssel: A férjekkel együtt általában tisztelettel vannak megemlítve, és ez Mózes első könyvében egészen különös eset. Sárának, Rebekának és Rákhelnek tiszteletteljes emléke van, és mivel Lót felesége nincs megemlítve, ebből azt következtethetjük, hogy a kiválasztás nem volt neki értékes. Alighanem Sodoma lakója volt, ahogyan a zsidó hagyomány állítja, feltételezve, hogy egy özvegy volt, akinek az első házasságából származtak a leányok, mert Sodoma lerombolásakor Lótnak eladókorú leányai vannak, és az valószínűtlennek tűnik, hogy sok éve távolodott el Ábrahámtól. Az ugyan lehetséges, hogy Sodoma asszonya korábban férjhez ment, mint Ábrahám családjánál az eset történt, és hogyha ez így van, úgy Lót felesége sodomai születésű volt és lehetséges, hogy már 20 évig ott lakott. Azonban valószínűbb, hogy Lót vagy Kánaánban vagy Egyiptomban egy kánaáni nőt, vagy egyiptomi nőt vett feleségül, egy olyan személyt, aki teljesen méltatlannak bizonyult arra, hogy a szent családba felvegyék és ezért nem tudósít a házasságról. A kiválasztott és elkülönül családnak az volt a szokása, mint ahogy ti tudjátok, hogy Mezopotámiában mentek vissza, hogy saját házukból hozzanak leányt és ezzel a tiszta nemzetséget megőrizzék, s ne legyenek kapcsolatban a pogányokkal. Ábrahámnak lzsákra nézve volt egy kívánsága és a ház gondnokának megbízást adott, hogy azt végrehajtsa, miközben ezt mondta:

"Eskügy meg nekem az Úrra, a menny és föld Istenére, hogy nem veszel feleséget a fiamnak a kananeusok leányai közül, akik között lakozom; hanem elmégy az én hazámba és az én rokonságom közé, és onnan veszel feleséget fiamnak, Izsáknak."/1Móz 24:3-4/.

Ez volt Izsák kívánsága is Jákób felé, mert azt olvassuk:

"Elõhívatá azért Izsák Jákóbot és megáldotta õt, és azt mondta neki: ne végy feleséget a kananeusok leányai közül. Kelj fel, menj el Mezopotámiába Béthuelhez, a te anyád atyjának házához és onnan végy magadnak feleséget Lábánnak, a te anyád bátyjának leányai közül."

Nekem úgy tűnik, hogy Lót egy pogány nőt vett el feleségül és ezért maradt ki az õ neve. Vajon így volt-e vagy nem, nem tudjuk, de az bizonyos, hogy Lóttal együtt átélték Sodoma városának meghódítását. Õ is látta, amint könyörtelenül kardélre hányták a város lakóinak egy részét és õ maga is férjével együtt a foglyok közötti volt. Csak Ábrahám jó kardja által lettek ismét szabadok. Így részesült õ is férje szenvedéseiben és megmenekülésében és mégis elveszett. Az egy nagyon szomorú úgy lesz, amikor az örök szétválasztás történik meg azok között, akik a házasság köteléke által lettek összekötve. Mi, akik élünk és együtt dolgozunk, együtt szenvedünk és Isten gondviselése által némely esetben együtt szabadíttatunk meg a szükségtől, és gyermekeinket együtt látjuk felnőni - végül egymástól elszakíttatunk, hogy soha többé együtt ne legyünk. Ez olyan valami, amire gondolni sem merünk. Reszkessetek ti, akiknek szeretete nem gyökerezik a Krisztusban, mert a ti kapcsolatotoknak vége lesz. Mit mond az Üdvözítő?

"Mondom nektek, ugyanazon éjjelen ketten fekszenek egy ágyban; az egyik felvétetik, a másik ott hagyatik. Két asszony õröl együtt; az egyik felvétetik, a másik ott hagyatik. Ketten lesznek a mezõn; az egyik felvétetik, a másik ott hagyatik."

Nem számít a szoros kapcsolat, a hitetlennek Isten élő gyermekeitől el kell válnia. Hogyha te a világon csüngsz és a te tekintetedet arra visszaveted, akkor neked a te bűnödben kell meghalnod, akkor is, ha Isten gyermekeivel együtt ettél és ittál. És ha olyan közeli rokonságban álltál is vele, mint a feleség a férjhez, vagy gyermek az atyjához. Lót feleségére való emlékezés igen komoly dolog azok számára, akik rokonság kötelékeivel köttettek össze Isten népével.

LÓT FELESÉGE FÉRJÉNEK ELŐJOGAIBAN IS RÉSZESÜLT. Férje nem felejtette el az Ábrahámmal való társaságot és nem mulaszthatta el, hogy ismeretét közölje feleségével. Õ az egy Isten tisztelője lett és Lót felesége tudott erről. S tudott a kegyelmi szövetségről, amit Isten a kiválasztott népével kötött, és tudta, hogy férje ebből a családból való volt. Látszólag Isten kiválasztott népéhez csatlakozott, jóllehet a szíve nem volt ott, noha velük volt a szent éneklésben és a szent imádságban. Látta a naponkénti gondoskodást, amit Isten népe számára nyújtott, és az örömöt, ami Ábrahámban volt, miközben a Mindenható árnyékában lakozott. Férje Sodomában olyan sokáig fenntartotta az elkülönülést, ameddig csak lehetett egy ilyen helyen, és láthatta, hogy jó volt minden tévedése ellenére. Amikor angyalok érkeztek Sodoma elpusztítására, az õ házához jöttek, és maga is segített megvendégelni az angyalokat. Õ éppen úgy, mint a férje, kapott egy kegyelemteljes figyelmeztetést a menekülésre, és éppen úgy kényszerítve lett a közeli harag elõli menekülésre. Közületek is sokan minden keresztyén előjogot élveztek, mégsem lesztek megmentve. Az Úr asztalához jöttök, esztek és isztok az Õ testének és vérének emlékjegyeiből, és mégis megmentetlenek maradtok. Ti csak látszat szerint tartoztok Isten egyházához és ha ott előjog vagy előny van, úgy ti abból részesedtek. Hogyha közösség van ott, nem vagytok abból kizárva, hogyha öröm van ott, úgy az nem lesz tőletek megtagadva. Végül ezt fogjátok mondani:

"Uram, Uram, mi előtted ettünk és ittunk és a mi utcánkon tanítottál", - és õ, milyen rettenetes - Õ azt mondja nektek: *"Nem ismerlek titeket, távozzatok tőlem, ti gonosztevők!"*

Neki így kell tennie, hogyha lelketek a bűnhöz ragaszkodik és sóvárgó pillantásaitokat az istentelen világra vetitek. Ennek így kell történnie, és hogyha bizonyítékot akartok, úgy "EMLÉKEZZETEK LÓT FELESÉGÉRE!"

LÓT FELESÉGE OSZTOZOTT LÓT TÉVEDÉSEIBEN. Amikor Lót az elkülönített életet elhagyta, felesége ebben együttműködött vele. Feltételezem, hogy Lót azt gondolta, õ tud lelki életet élni a világban is és nem keveredik a világiak közé, éppen úgy ahogyan néhányan most gondolják, amikor istentelen társaságba mennek, és mégis azt remélik, hogy lélekben Istennel vándorolnak. Azt mondhatta magában: "Igen kényelmetlen egyedül vándorolni ebben a sivár pusztában és ebben a sátorban folyvást itt és ott lakni. Szeretném, ha biztonságosabb lakásom lenne és békés viszony magam körül." Megszűnt *"egy városra várakozni, melynek alapja van, melynek építőmestere és teremtője Isten"*, és itt lent a földön keresett polgárjogot. Nem csodálkozom, hogy a felesége õt ebben is befolyásolta. Lót gyenge akaratú férfi volt. Hosszan tartózkodott nagybátyja szárnyai alatt, ami jó volt, de most önállósította magát. Ezt egy író "vallásutánzásnak" nevezi. Lót nem tudott egyedül megállni, Ábrahámra támaszkodott. Amikor megnősült, valószínű, hogy felesége vette a kezébe az irányítást, és életének útját irányította. Elkezdett arra gondolni, hogy szégyen az, hogy a család ilyen elkülönülésben él, oly régi módian, oly szigorúan és különösen, stb. Fejét rázta és kiáltotta: "Valóban, a közösségben kell élni, és nem oly régimódian, elkülönülve, kicsinyes szokásokat fenntartva! Így halottak lehetünk, s az életből ki vagyunk zárva." Amikor a férjének alkalma volt ettől a szigorú életmódtól szabadulni, akkor elhagyta nagybátyját, és azt mondta, legszivesebben Sodoma vidéke felé vonul, mivel az a leányainak is megfelelő lenne és nekik egy próbát adna a liberalizmushoz és műveltséghez. A régi életmód igen jó egy olyan idős házaspárnak, mint Ábrahám és Sára, de nem Lótnak és a hozzá tartozó fiatal generációnak. Kötelességük tehát egy olyan környezetet keresni, amelyben leányaik megtalálják a megfelelő partnert. Jó lenne számukra, hogyha tanulnának, s jobban öltözködhetnének, minthogy kószálnak, mint a cigányok. Ábrahám és övéi nem törődtek a divattal, és igen közönséges jellegű lenne az a pásztor, amelynek nincs fogalma a műveltségről és csiszoltságról, és szégyen lenne az, hogy Lót emberei mindig csak a juhpásztorokkal és ökörhajcsárokkal érintkeznek. Ha Sodomába költöznénk, ott lenne csinos társaság, tánc és ilyen jellegű dolgok. Ugyanott az emberek könnyelműek vagy ledérek lehetnek. Elmennek játékbarlangokba, ahol az illemet megsérthetik, és összeseréglenek csodálkozva egy művész körül, akinek az élete köztudomásúan ledér. De mégis, a divatban részt kell venni, és nem lehet becsukott szemmel járni. Nem várható, hogy minden ember szent legyen, és kétségtelenül a nem hívőknek is lehetnek jó oldalaik. Ilyen jellegű beszédek által Lót felesége megnyerte férjét a saját vágyai számára. Nem szándékoztak õk Sodoma leggonoszabb társaságába menni, hanem gondosan kiválasztott társasággal akartak õk érintkezni, és csak egy egészen kicsit akartak részesedni abból az életből. Bizonyosan elvárható, hogy õk tudják, hol kell megállni. Így felütötték a sátort Sodomával szemben, ahonnan a város könnyen elérhető. Egy kicsit el vannak különülve, de nem nagyon. Hogyha bármi történik, ami rossz, õk elvonulhatnak, és semmi káruk nem lehet abból, de amíg nincs veszély, addig megtarthatják a város szomszédságát és szokásait. Kétségtelenül bölcs dolog - mondhatta Lót - Sodomába menni és az embereket megismerni, tanulni. Nevetséges lenne ugyanis azt elítélni, amit nem

láttunk, s ezért meg akarták kóstolni, a fiataloknak fogalmat adni arról, hogy mi a világ. Igen édes lehetett nekik a városi élet. Sodoma szabad és könnyelmű modorát átvették. Nem volt részük a sodomai élet durva részében, amit Lót nem viselhetett el, és Lót felesége is olykor-olykor kellemetlenül érezte magát, de a liberális szellem, az előkelő emberek szabad magaviselete, vidámsága és művészi kultúrája teljesen megfelelt Lóték lelkületének. Tehát nagy volt az öröm, amikor férje a régi sátort felszedte, a juhokat eladta s amikor a foglalkozástól visszavonult állattenyésztő az előkelő városnegyedben letelepedett. - Nem hiszem, hogy feltevésemben tévednék, hogy amikor Lót feleségének befolyása a férjét ide juttatta, akkor őt...

A LEGELŐKELŐBB CSALÁDOKBA BEVEZETTE és a leányai számára kérőket tudott találni, akik teljesen bevitték a családba Sodoma szabad eszméit. Mindenesetre, amiben Lót tévedett, abban a felesége is részes volt: vele volt, amikor a Jordán síkságát választotta, vele volt, amikor Sodomával szemben felütötte sátorát, vele volt, amikor teljesen Sodomába költöztek, és remélem vele volt, amikor a legszörnyűbb bűn ellen protestáltak. De bizonyosan vele volt, amikor az elkülönült élet szigorát feladta. Mégis, végül örökre el lett választva tőle, mert tévedései súlyos károkat okoztak neki, mégsem tette egészen tönkre az isteni életet a lelkében. Míg felesége, akinek soha sem volt lelki élete, amikor felszólítást kapott Sodoma elhagyására, megmutatja szeretetét az elítélt város iránt, a nyílt odafordulás által, ami Isten elleni határozott engedetlenség volt, és emiatt elveszett.
Ó, ti, akik keresztyének vagytok, mivel a ti barátaitok keresztyének, s velük kapcsolatban vagytok, esetleg titkon terhetekre van az a mód, ahogyan felneveltettetek. Eljön az az idő, amikor a ti szívetek titkos ragaszkodása e meggondolatlan világban igen könnyen megmutatkozik, és egy végzetes pillanatban egy szeretetteljes pillantást vetek a bűnre, amely bizonyítani fogja, hogy ti nem tartoztok Isten népéhez. Akkor veletek az apostol szava szerint fog történni:

"Jobb lett volna, hogyha az igazság útját nem ismerték volna meg, minthogy megismerték és a szent parancsolattól eltértek, ami nekik adatott."
"Emlékezzetek Lót feleségére!"

II.

LÓT FELESÉGE A SZABADULÁSHOZ VEZETŐ ÚTON MENT.

HITT A VÁROS PUSZTULÁSA ÜZENETÉBEN, oly nagyon, hogy felriadt. Korán felkelt, ahogy a férje tette, és elkészült a ház elhagyására. Lement az útra, sietősen átment a városkapun, és elérte férjével a nyílt síkságot. Egy ideig készséges volt, vele menekült és példáját követte. Ezt tette egy jelentős távolságig, amikor elkezdett arról gondolkodni, mit tett, és mérlegelni, hogy mit hagyott el, és sokszor lépései lassúbbak lettek, és kissé lemaradt. Emlékezzetek tehát arra, hogy az út egy részét a biztos hely felé megtette, és mégis elveszett. És így lehetnek sokan, hogy az út egy részét Krisztus felé megteszik, a világból kijönnek, egy útszakaszt megtesznek, de hogyha szívetek még mindig az istentelenségnél időzik, akkor mindennek ellenére el fogtok veszni. Az egy igen komoly gondolat itt, hogy angyalok kezei fogták meg az ő kezeit. Amikor azt mondták: *"Kelj fel!"* és Lót késlekedett - a férfiak megragadták őt és feleségét a kezénél. Kifejezetten ezt mondja az ige: Egy angyal keze az ő kézcsuklóját fogta, hogy bizonyosan elvonuljanak, és e szent kényszer alatt egy kis útszakaszt megtettek, mégis elveszett. Közületek is néhánynak a szívét és lelkiismeretét lelkileg megragadta az Úr, és ti ezt soha sem tudjátok teljesen elfelejteni, tehát a felelősség ezért rajtatok marad. Jóllehet ti is különböztök az istentelenektől, de a szívetek hiúság után kiált, és a bálványok után vágyakozik. Az angyalok pedig kézen ragadták, és kivitték a városon kívülre. És mégis elveszett ez az asszony.

EZ AZ ASSZONY TÉNYLEG KIJÖTT SODOMÁBÓL ÉS MAJDNEM MEGMENEKÜLT, majdnem Cóárban volt, a megmenekülés helyén, mégis elveszett. Hogy milyen közel volt a szabad városhoz, azt én bizonyosan nem tudom megmondani, de csaknem ott volt már, és mégis elveszett. Csaknem megmenekült, de nem egészen. Ezeket a szavakat engedjétek megismételnem, mert közületek néhány állapotára ráillik, aki ebben az órában jelen vannak és ha nem vigyáztok, ez lehet a ti sírfeliratotok: "Csaknem megmenekült, de nem egészen." A bűn leggyalázatosabb formáját elkerülte, de nem volt igazán Krisztusban. A szíve bálványaitól nem szakadt el. A gonoszságot a bensejében nem adta föl, jóllehet külsőleg talán megtette. Ó, ti, akik csaknem meg vagytok mentve, de nem egészen, "emlékezzetek Lót feleségére!" - Ez visz a gondolat harmadik pontjához. Emlékezzetek arra, hogy

III.

JÓLLEHET AZ ÚT EGY SZAKASZÁT MEGTETTE, MÉGIS TÉNYLEGES BŰN ÁLTAL VESZETT EL.

AZ ELSŐ BŰNE AZ VOLT, HOGY VISSZAMARADT. Mózes azt mondja nekünk: *"A mögötte menő felesége visszatekintett."* /1Móz 19:26/. A jó öreg férfi úgy sietett, ahogy tudott, de a felesége jóllehet először az oldala mellett ment, hátramaradt - azt gondolom, hogy az egyik angyalnak jobb kezét, a másiknak bal kezét, míg a másik angyal a két leányát vezette mögötte, de Lót felesége végül mégis lassított lépéssel ment és visszamaradt. Ez az első bűn leginkább azoknál, akik vallásosnak vallják magukat, de valójában nem Isten tulajdonai. Ezek a visszaesettek. Miközben igen lassan, egyre jobban csúsznak lefelé, s fele annyira nem buzgók, mint ahogy szoktak, hátul kullognak. Egy istentisztelet elég egy napra, s igen rövid bibliaolvasás békét ad nekik. Az imádság látszatát nem adják fel teljesen, de mégis igen kevés van abból. Nem látják be, mire jó az ilyen rohanás a vallásnál. Nem látják be, miért van szükség egyáltalán szent erőszakra, hogy a mennyek országáért törje magát. Ezek tétovázók. Alapjában véve még a világ uralma van a szívükben. Ha mertek volna, épp oly világiak és istentelenek lettek volna, mint más, és a valódi jellemük az által mutatkozik meg, hogy lépésük lelassult. - Miután elkezdett lassabban menni, a következő lépés az volt, hogy

NEM HITTE EL, AMIT NEKI MONDTAK. Az ő menekülése Sodomából tulajdonképpen hittevékenység volt, mert az angyal azt mondta: *"hátra ne tekints!"* Hogy Sodoma elpusztul, az éppenséggel nem látszott valószínűnek. Őket sietséggel akarták menekíteni az angyalok. A tűzesőt ők nem látták. A menekülésre őket az angyal szavaiban való hit űzte. A hit mind a nem látás által, mind a látás által megmutatkozhat. A hit Krisztusra *nézés*, de nem arra, ami mögötte van. Lót felesége látta a Napot feljönni. Így olvashatjuk ezt a Bibliában: *"A Nap feljött a földre, amikor Lót Cóárba érkezett."* Látta a ragyogó hajnalpírt és mindent megvilágítva, és átfutott a gondolat a lelkén,"nem lehet

igaz, a város nem pusztul el. Milyen bájos reggel! Miért futunk mi így el, elhagyva házat, vagyont, barátot és minden mást, egy ilyen világos, tiszta reggel, mint ez?" Neki valójában nem volt a drága s valódi hit a szívében, ezért engedetlen volt, s arca Sodoma felé fordult. Mégis, figyeljétek meg, az angyalt a házába befogadta, ő is látta, amikor az ajtaja előtt vaksággal verte meg az istentelen csőcseléket, s a bizonyos meggyőzés fejedelmi szavait hallotta, s baráti kényszerüket érezte. Bőséges bizonyítéka volt, hogy Isten szólt, de kételkedett szava igazságában, és itt volt bűnének tulajdonképpeni lényege. Mint amikor néhányan közületek, akik az istenfélők közé keverednek, hozzájuk vannak számolva és az istentiszteletükön részt vesznek, mégis elhibázzák a célt hitetlenségük miatt! Ez éppenséggel nem valószínűtlen, mert azokból, akik Egyiptomból kivonultak, csak ketten voltak, akik Kánaánba bementek. A többiek nem mehettek be a hitetlenségük miatt, s a testük a sivatagban lett eltemetve. Közöttünk egyeseknél szintén így lehet, hogy a testük az örök reménységen kívül van, mivel nem abban hisznek, aki láthatatlan, hanem éppenséggel aszerint vándorolnak,, amit a szemük lát. - Lótné aztán oly messze jutott, hogy tétovázott és kételkedett, s a legközelebbi mozdulata a lázadásnak egy direkt aktusa volt, - s a fejét elfordította: pedig parancsot kapott, hogy ne nézzen hátra, de mégis megkockáztatta, hogy hátra nézzen. A lázadás éppen annyira látható a kis parancsolat megtörésében, mint a nagy előírás megszegésében. Elesésünk először egy tiltott gyümölcs leszakítása által történt. Ennek az asszonynak pedig meg kellett halnia egy pillantás miatt! Őrizkedjetek a kis dolgoktól. Élet van egy pillantásban. /Utalás egy angol énekre, mely így kezdődik: "A Megfeszítettre való pillantásban élet van."/ És itt van egy eset, ahol halál volt egy pillantásban. Ő pillantott, de miért? Feltételezem, hogy az ő szíve még ott időzött. Szerette Sodomát, és a kiválasztott életet megvetette. Férjét és gyermekeit elvezette Isten különös népétől, mert ő inkább akart az elvetett tömeg között lenni, mint a kiválasztott kevesek között. Ő nem volt lelki ember, aki egyedül Istennel vándorol, hanem világi társaságokhoz és bűnökhöz ragaszkodott. Jóllehet futott, hogy az életét megmentse, mégis háza ügyére és Sodoma kényelmességére gondolt, és sóvárgó szemekkel visszapillantott, mert kívánkozott ott lenni, és oda jutott, hogy miként a szeme visszament, az egész teste visszament volna, hogyha módja lett volna rá. Már tétovázott, csakhamar visszafordult volna. Ez az egy pillantás elárulja, melyik úton ment a lelke. Egy kicsinyesség azoknál, akik Krisztust ismerik, megmutathatja nekünk, kik vagyunk, és könnyen elárulhatjuk egy tett által a lélek belső irányát, ami épp olyan egyszerű, mint a nyak megfordulása, hogy Sodomát lássa. Ez volt az ő bűne. - Nos, kedves barátaim, mi Lót feleségére emlékezünk, miközben

SZEMÉLYES TANÍTÁST NYERÜNK. Itt van egy keménység: vagy kimegyünk a puha fekhelyünkről, vagy végképp elhibázzuk utunkat. Isteni életet éltek, Krisztussal vándoroltok és a világtól el vagytok különülve? Sokan közületek nem tudják ezt: Isten előtökbe adott valamit, hogy tegyétek, de nem teszitek. Ez sokba fog kerülni nektek. Félek, hogy az igazi keresztyének száma a világban sokkal kevesebb, mint azt feltételezzük. Meg vagyunk rakva emberek seregével, akik keresztyéneknek nevezik magukat, de ugyanannyira vannak a világtól, mint más emberek, akiknek az örökségük a világban van, akiknek nyelvezete világi, és akik egészen és teljesen világiak, és mivel világiak, a világ szereti őket. Ezért kevés, vagy egyáltalán nincs harc közöttük és a világ között. Ó, én félek, hogy az egyház nem hű önmagához, és ezért a világot kezdi szeretni. Ők azt mondják: Jöjjetek, éljetek velünk, és tegyetek úgy, mint ahogy mi teszünk; és ti már nem emeltek kellemetlen óvást, mint ezt korábban tettétek, ezért mi nem égetünk meg titeket, mint atyáitokat. Velünk jó barátok vagytok, és ezért mi baráti módon akarunk veletek cselekedni." Csak éljünk úgy, ahogy Krisztus élt, s mindjárt megtapasztaljuk, hogy ennek a világnak kutyái éppúgy megugatnak minket, mint ősatyáinkat.

HALLGATÓIM! ELKÜLÖNÜLT ÉLETET ÉLTEK TI? Hogyha azt teszitek, akkor Isten segítsen meg és áldjon meg titeket abban, de hogyha nem teszitek, akkor emlékeztetlek titeket: jóllehet ti nem úgy mentetek be Sodomába, hogy annak durva bűneit cselekszitek, de már a puszta pillantás mutatja, hogy kívánkoztok oda, és vágyakoztok ott lenni, ahol van a szívetek és a szívetek vonzalma a ti igazi karakteretek. Afelé fogtok fordulni, ahová a szívetek hajt. Hogyha szívetek a hegy felé hajt, hogy megmeneküljön és hogyha siettek Krisztussal menni, mint az ő elkülönült követői, akkor Ő megment titeket; de hogyha szívetek a gonosz felé és a bűn felé hajt, akkor ti szolgái vagytok annak, mert engedelmeskedtek neki, és a ti gonosz uratoktól bért kaptok.

IV.

EMLÉKEZZETEK ARRA, HOGY LÓT FELESÉGÉNEK SORSA RETTENETES VOLT!

"Emlékezzetek Lót feleségére!"

UGYANAZ A SORSA LETT, MINT SODOMA ÉS GOMORA LAKOSAINAK, DE COÁR KAPUINÁL. Ó, hogyha nekem el kell kárhoznom, történjen az az istentelenek tömegével, mint olyan, aki mindig hozzájuk tartozott; de a menny kapujáig eljutni és ott elveszni, az rettenetes! Isten népével élni és azután a végén mégis elkárhózni, az tényleg szörnyű. Az evangéliumot meghallották, s az evangéliumot érezték is bizonyos mértékig, az életük ezért jobb volt, mert a világ legmocskosabb romlását elkerülték, erkölcsi jó életre érdemesek és jelesek voltak, de a világtól nem különültek el, s nem különültek el egészen a bűntől, és így elvesztek. Ez a gondolat elviselhetetlen. Ugyanaz a kén, ugyanaz a só, mely a két város lakosaira esett, elérte Lót feleségét is... Rettenetes sors! Az irgalmasság küszöbén az igazságtól agyonütve. A megmentés peremén az örök harag áldozata lenni.

EZ HIRTELEN TÖRTÉNT. Micsoda kép! Ő csendben áll, mint aki menekülve megfordítja a fejét. Éppen csak hátratekintett. A pillantás nem volt elég arra, hogy saját házát felismerje, és imé kősoszloppá változott. Tűz, só esett rá. Sohasem mozdul meg többé! Nem volt ideje a mozduláshoz vagy visszafordításhoz, nyakával éppen csak megfordult s ott áll, mint egy sóoszlop, figyelmeztetőül mindenkinek: fontolja meg, hogy milyen úton jár. Nem fogadom el, hogy Lót felesége még most is ott áll, mint azt egyes utazók képzelik. Az oszlop már Krisztus idejében nem volt ott, mert ha ott lett volna, akkor Urunk - ahogy Bengel igen helyesen megjegyzi - azt mondta volna: "Nézzetek Lót feleségére!", de mivel nem volt ott, azt mondta: "Emlékezzetek" őreá. Sorsa hirtelen teljesedett be rajta, minden további figyelmeztetésé nélkül. Mi lenne, hogyha egy hirtelen halál néhányat közületek ebben a pillanatban elragadna? Ti keresztyének, akik a világot még szeretitek, mi lenne, ha titeket a halál most elvinne? Ti, akik keresztyéneknek nevezitek magatokat, és az istentelenek közé lopóztok, hogy öröm-poharukból egy kortyot igyatok, így ott tartózkodtok s mi lenne, hogyha egy színházban érne a halál?! Ti, akik

azt állítjátok, hogy keresztyének vagytok és a tánctermeket látogatjátok, tételezzük fel, hogy ott halnátok meg! Nincs semmi új a nap alatt, mert Isten szigorúan cselekszik azokkal, akik azt állítják, hogy beléptek szövetségébe. Féltékeny törvénye van azok számára, akik egyházának tagjaivá lettek, de még sincs az Isten kegyelme a szívükben. Ezek az emberek nem úgy halnak meg, mint ahogy minden más ember meghal, hanem gyakran szigorú büntetés éri utol őket, hogy a világ lássa, az Úr tüzes falat fon egyháza köré, melyet senki sem törhet át élete veszélyeztetése nélkül. Anániás és Safira beléptek a gyülekezetbe, de ott nem élhettek. Péter szemének egyetlen pillantására holtan estek össze. Ilyen ítéletek még mindig megtisztítják a hitvalló gyülekezetek sorait. Ezt minden látogatónak tudnia kell, mert az Úr azokban akar *"megszenteltetni, akik hozzá közel vannak"*. *"Ezért* - mondja az apostol - *erőtlenek és betegek közöttetek sokan és ezért halnak meg számosan"*, mivel az Isten fegyelmezése a látható gyülekezet között tevékenykedik. Ő engedi a világot békén, amíg tűzeső nem jön, de azok számára, akik azt állítják, hogy népéhez tartoznak, azok iránt mindig féltékeny Isten. Kemény dolgot mondok, de erre a kemény dologra szüksége van a kompromisszumoknak ezekben a napjaiban. Szeretném, ha a Szentlélek ezeket a fontos tényeket mindannyiótok szívébe bevésné! - Lót feleségének elvesztésénél a legfájóbb pont talán az, hogy abban a pillanatban és ott ahol a bűnt elkövette, elveszett, és

NEM ADATOTT NEKI ALKALOM A BŰNBÁNATRA. Abban a pillanatban, amikor a fejét megfordította, sóoszloppá változott. Rettenetes dolog a bűnös tevékenység közepette meghalni. Isten igazsága által elragadtatni, aközben, amikor megtörténik a kihágás. Mégis úgy történt, hogy azok, akik azt állítják magukról, hogy keresztyének, a bűnnel tárgyalnak, azok emlékezzenek Lót feleségére, és arra, hogy isten gyors ítéletet hoz az olyan keresztyének fölött, akik az ő szent nevét és ügyét elárulják. - Nem mulaszthatom el, hogy a magam alkotta szövegre vissza nem térjek, amivel kezdtem:

"EMLÉKEZZETEK LÓTRA!" Jóllehet Lót maga igaz ember volt és az istentelen város sorsát elkerülte, de mégsem kerülhette el azt, hogy felesége halála bizonyos mértékig őreá vezethető vissza. Ha egy ember Istennel vándorol és Isten példáját követi, akkor nagy karakterré válik - ez volt Ábrahám. Hogyha az ember szent emberek társaságában vándorol és azok példáját követi, akkor jó karakterűvé, de gyengévé válhat - ez volt Lót. De hogyha valaki Lóttal, a gyenge karakterűvel vándorol és csak az ő példáját követi, abból egy hibázott eredmény lesz.Ez volt Lót felesége. Ez olyan, mint a fiúk szabálykönyve. Hogyha ő a legfelső sort lemásolja, akkor az Ábrahám sorában van; de ha valaki a legközelebbi alkalommal nem a legfelső sorra néz, hanem a másodikat utánozza - az Lót sorában van, ami messzemenően nem olyan jó, mint az első. Ha valaki a második számot, a Lót sorát másolja le, úgy annak igen szegényes eredménye lesz - ez Lót felesége. Kedveseim, mi az életben a nagy Atyát akarjuk példának venni, őreá pillantani és az ő lábnyomát követni; ha mi ezt a Szentlélek segítségével megtesszük, úgy mi egy nagy, nemes Ábrahám-jellegű karakterré fogunk érlelődni. De feltételezzük, te elkezdesz valamilyen jó embert utánozni és az a te mértéked, úgy te egy másodosztályú keresztyén vagy. S azután, hogyha a feleséged és gyermekeid téged utánoznak, ó, abból kár származik! Lót szilárdabb, állhatatosabb, alaposabb lehetett volna. Nem kellett volna Sodomába mennie. Ha feleségének azt mondta volna: Nem feleségem, mi kiválasztott családhoz tartozunk, Isten hívott ki minket Háránból, és elvont atyáink bálványaitól. Ezért folytatunk elkülönült életet. Mi itt maradunk, és neked mellettem kell maradnod. Feleségének engedelmeskedni kellett volna neki. De ha nem, akkor Lót semmi gonoszat nem tett volna, ami miatt felesége elveszett. Ha Sodoma szokásait nem tanulta volna meg, a szíve akkor is még mindig a világon csüngött volna, de hogyha nem keveredik olyan nagyon a sodomaiak közé, leányai nem lettek volna olyan erkölcstelenek, ha elhatározta volna magát, hogy a városoktól távol élnek... Hiszem, hogy az apáknak és a férjeknek a családjukban vezetőknek kell lenniük, és hogy a szülőknek kötelességük a házuk népét istenfélő módon rendezni. Ne mondjátok: "Ó, mi nem uralkodunk a családunkon!" Nekünk ezt kell tennünk. Éli is hibázott ebben és szilárdság helyett ezt mondta bátortalanul: *"Ne cselekedjétek így; fiaim!"* Szegény, kedves, öreg Éli, ő nem akart kellemetlenséget a fiai iránt az által, hogy megfeddi őket. De mibe került neki a puhasága? Az Úr a gyermekeit megölte, mert a családját nem tartotta rendben. Hogyha keresztyén férfiak a családjuknak megengedik, hogy azt tegyék, ami nekik tetszik, úgy csakhamar az történik, hogy az Úr velük fog perlekedni; és hogyha gyermekei és az asszonya végül elkárhozik, az egy borzasztó gondolat a ház feje számára, és nem menekül meg attól a gondolattól, hogy ROSSZ PÉLDA VOLT, és hogy KÁRHOZATUKAT Ő OKOZTA. Lót saját tette volt részben, hogy felesége ilyenné lett. Ha Lót nem ment volna Sodomába, úgy a felesége nem lett volna közel az elveszéshez. Ügyeljetek arra, hogy ti ne vezessetek tévútra másokat. Legyetek közel Istenhez, úgy áldottak lesztek. Ábrahámnak nem volt ilyen baja Sárával, Izsáknak sem Rebekával, mert Istennel vándoroltak, és az ő befolyását érezték a sátorban. Éljetek Isten közelségében és saját életeteket aszerint a parancsolat szerint éljétek, amit Isten adott a pátriarkáknak: *"Járj előttem és légy tökéletes!"* Így meglátjátok, hogy a házatok és gyermekeitek számára áldásul lesztek. De hogyha ti nem így jártok az Úr előtt, ti Lót feleségére fogtok emlékezni. Adja Isten az Ő áldását ezekre a szavakra, ahogy Jézus akarja.

Ámen.

Ford.: Papp János
/Békéscsaba/

„Ha eljutott hozzám igéd, én élveztem,
igéd vidámságot szerzett nekem
és szívbeli örömet,
hiszen rólad neveztek el engem,
Uram, Seregek Istene."

/Jer 15:16/

KÖZÖSSÉGI ÉLETÜNK ESEMÉNYEI

TUDÓSÍTÁS A TAB 1992. SZEPTEMBER 25-I ÜLÉSÉRŐL

Elsőként Dr. Páth Géza, az intézet dékánja tartott beszámolót, melyben ismertette a tanári konferencia eredményét.
Itt elhangzott, hogy összesen hét személy jelentkezett a meghirdetett tanársegédi helyekre. Ezekből jelen pillanatban öt jelentkezővel foglalkozhatott érdemben a nevezett testület.
Kiss Emil, László Imre, Molnár Géza, Nemeshegyi Zoltán és Szlovák Tibor testvérek pályázatát megfelelőnek ítélte a tanári kar, így felkérte a Tanügyi Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a Szövetségi Tanácsnak e testvérek kinevezése ügyében. A TAB tagjainak szavazata alapján mind az öt tanársegéd-jelölt megkapta a szükséges szavazatokat.

A tanársegédek már a Szövetségi Tanács jóváhagyása előtt megkezdhetik tanári szolgálatukat.

Győri Kornél főtitkár ismertette a kinevezésekkel kapcsolatos szabályozást, mely szerint a tanársegédeket két évre nevezik ki, melynek lejárta után a kinevezés szükség szerint ismételhető.

Hegyi András bizottsági elnök ismertette a tanári kinevezések tervezett dokumentumát.
További ismertetésében bemutatta a TAB munkarendjének tervezetét is, melyet a végleges formába öntés után a Szövetségi Tanács fog jóváhagyni.
Szóba került az intézet készülő új házirendje is, melynek munkapéldányait a bizottsági tagok külön-külön is kiegészítik, majd egy közösségi egyeztetés után további elfogadtatásra előkészítik.

A teológiai építkezések miatt súlyos gond nehezedik az intézet felelős vezetőire. Teljesen lehetetlen kísérlet lenne ugyanott folytatni a tanítás-tanulás figyelmet, összpontosítást és csendet igénylő tevékenységét, ahol az építők dolgoznak. Ezért olyan döntés született, hogy az első tanítási napon már - szeptember 28-án - az újpesti imaházban 5 helyiség használatba vételével kezdődik a munka. Itt egy közeli iskolában megoldódik az étkeztetés kérdése is.

A továbbiakban a tanulók ösztöndíjának kérdéséről, esetleges szociális ösztöndíj alapjainak biztosításáról, jegyzetek kiadásának anyagi és tartalmi feltételeiről, valamint a jegyzethasználat lehetőségeinek különféle változatairól esett szó.
Az ösztöndíjak mértékének megállapítása nagyon kényes egyensúlyi kérdés, mert egyfelől csekély bevételi forrásból kellene minden felmerülő igényt kielégíteni. Másfelől nagyon megnőttek a dologi kiadások pénzügyi terhei is. /Étkeztetés, intézeti infrastruktúra fenntartása, stb./
E kérdéskör megvitatásánál teljes összhang volt a bizottságban azon a téren, hogy a tanulók pénzbeli térítési kötelezettségeinek mértéke mellett is legyen maradvány, és lehetőleg egyenlő maradvány maradjon minden hallgatónál. E kérdés súlyponti része a kényszerűségből albérletben lakó tanulók aránytalanul nagyobb többletkiadásának méltányos ellentételezésén van.
A jegyzethasználat dolgában döntés született, mely szerint minden tanuló az év elején teljes áron megvásárolja a jegyzeteket. Ha szükségesnek tartják megtartani, ez a lehetőségük biztosítva lesz, ha viszont valaki nem kívánja tulajdonában tartani azt, úgy az intézet 75%-os áron a tanév végén visszavásárolja a megkímélt jegyzeteket.

BESZÁMOLÓ A SZÖVETSÉGI TANÁCS OKTÓBER 13-I ÜLÉSÉRŐL

A TANÁCSÜLÉS 1992. október 13-án, a Szövetségi Iroda második emeleti tanácstermében volt.

A bevezető áhítatot Bayer György missziói titkár tartotta.

Az imaközösség után kezdetét vette az érdemi munka. A résztvevők első nagy próbája a túlságosan is gazdag napirend vállalása és elfogadása volt.

I. Az első tárgykörben az MBE oktatási intézményeinek és vezetőinek kinevezésére került sor.

A Tanügyi Bizottság javaslata:

1. Az SZMSZ 38. /2/ b/ ponttal összhangban a TAB az alábbi személyek kinevezését ajánlja a Szövetségi Tanácsnak /a továbbiakban: SzövT./ a Baptista Teológiai Akadémia különféle szolgálataira:

a/ A Baptista Teológiai Akadémia dékáni tisztére:

dr. Páth Géza tanárt,

a prodékáni tisztre:

Hetényi Attila tanárt.

b/ A Baptista Teológiai Akadémia tanársegédi munkakörébe:

László Imre
Molnár Géza
Nemeshegyi Zoltán és
Szlovák Tibor lelkipásztorokat.

A bizottság megjegyzi, hogy a tanársegédek első kinevezése - létrejötte esetén - az 1993/94. tanév végéig érvényes, de korlátozás nélkül meghosszabbítható.

2. Az SZMSZ 39. /3/ bekezdéssel összhangban a TAB az alábbi személyek kinevezését ajánlja a SzövT. a Misszióiskola különféle feladataira:

a/ A Misszióiskola igazgatói tisztére:

Kovács Géza tanárt

b/ A Misszióiskola oktatói karának tagjaiul:

Balogné Kovács Magdolna
Háló Gyula
Hegyi András
László Imre
dr. Lowery Kirk /B.E.E.-től/
ifj. Mészáros Kálmán
Papp János /Békéscsaba/
Szlovák Tibor
dr. Weawer Alan /B.E.E.-től/

A kinevezések egy évre szólnak, de szükség szerint meghosszabbíthatók.
A javaslat mindkét pontját a SzövT. elfogadta.

3. Elnökségi javaslatra, jegyzőkönyvben is rögzítetten köszönetet mondott a SzövT. dr. Mészáros Kálmán testvérnek a nyolc éven át hűségesen ellátott dékáni szolgálatáért és azért is, hogy az új dékán kinevezéséig további fél évig önzetlenül gondoskodott a folytonosságról, és előkészítő tevékenységével hozzásegítette a BTA-t ahhoz, hogy különösebb nehézség nélkül kezdődhessék meg az új tanév.

Ezt követően került sor a TAB elnökének, Hegyi Andrásnak írásbeli előterjesztése megvitatására, mely a TAB 1992. szeptember 18-i ülésén egységesen elfogadott, a SzövT. számára előkészített javaslatot tartalmazza.

Részlet a javaslat szövegéből: "Mivel mindkét iskola - az Akadémia és a Misszióiskola - a mi országos missziónkban kiemelt szereppel bír... az ügyek gyakorlati oldalát tekintve is, meg közösségünk tradicionális bölcsességét tekintve is, jó lenne, ha az Akadémia dékánja és a Misszióiskola igazgatója a Szövetségi Tanácsnak hivatalból tagja lenne."

A javaslatot megvitatva a SzövT. állást foglalt a SZMSZ. idevonatkozó pontjának módosítása mellett, melyet a következő Országos Közgyűlés plénuma elé terjeszt.

II. A tanácskozás második pontjában a szeretetszolgálati szaktitkárnak, Varga Boldizsár testvérnek a javaslatával foglalkozott a SzövT.

A javaslat két pontja:

a/ A szeretetházak vezetőinek továbbra is a szolgálatban álló testvéreket javasolja, név szerint: Serestyén Sándornét a hajdúböszörményi és Csvila Andrást a kiskőrösi intézmény élére.

A SzövT. mindkét személyt - áldozatos szolgálatuk még alaposabb megismerése után - megbízta vezetői munkájuk folytatásával.

b/ A javaslat második pontja szerint a szaktitkár testvér jelenleg objektív okok miatt nem tud javaslatot tenni az üdülők, - a jövőben: oktatási, továbbképzési *centrumok - vezetőinek személyére nézve.*
E megbízatásokhoz szélesebb körű egyeztetésre lesz szükség.

III. A harmadik főpontban elnökségi jelentés és javaslattétel hangzott el. Az alábbiakban ezeket láthatjuk a SzövT. reagálásával együtt.

AZ SZMSZ 35. /1/ bekezdésében meghatározott hat szakbizottság közül ötnek a tagjait megválasztotta előző ülésén a SzövT. A mostani ülésig terveztük e bizottságok megalakulását, a megválasztott bizottsági tagoktól a Választási Bizottsághoz elküldött ajánlások alapján. A megalakulás három bizottság esetében meg is valósult, kettő még várat magára.

A megalakult bizottságok és tisztségviselőik:

1. TANÜGYI BIZOTTSÁG

elnök: Hegyi András
titkár: dr. Lehoczky Dezső

A bizottság választott tagjai közül Kovács Géza testvér a Misszióiskola igazgatójává választva hivatalból taggá lett. Helyette az Elnökség Lukács Gyula testvér megválasztását javasolja.

A SzövT. állásfoglalása: A TAB élére és tagjául jelölt testvéreket a SzövT. megerősítette megbízatásukban.

2. NŐBIZOTTSÁG

elnök: Győri Kornélné
titkár: Lukács Tamásné

3. VASÁRNAPI ISKOLAI BIZOTTSÁG

elnök: dr. Kovács Éva
titkár: Szlovák Tiborné

4. A DIAKONUS BIZOTTSÁG megalakulását el kellett napolni.

a/ A legtöbb ajánlást kapott személy, Kovács Arthur az életkörülményeiben mostanában bekövetkezett jelentős változások miatt még a bizottsági tagságról is lemondott.

b/ A második helyen ajánlott dr. Szabó István a Felügyelő Bizottságnak is tagja, ezt meg is szeretné tartani, ezért nem lehet más bizottság tisztségviselője.

c/ A bizottság hét tagja közül Kelemen János testvér is Kovács Arthur testvérhez hasonló indoklással visszalépett.

A megoldás érdekében javasolt, hogy a Szövetségi Tanács válasszon a visszalépett testvérek helyett két új tagot a bizottságba, és rendelje el az így kiegészített bizottság közeli megalakulását.

Az Elnökség a következő két személyt javasolja megválasztásra:

Ferenc Tibor evangélista /Pécs/
Oros István presbiter /Rákosszentmihály/

5. A TÖRTÉNELMI BIZOTTSÁG részben más okokból nem tudott megalakulni, és itt az Elnökségnek a megoldásra is részben más utat kell ajánlania.

Javasolt személyek a kiesett tagok pótlására:

dr. Mészáros Kálmán teológiai tanár - eddig hivatalból tag
dr. Gerzsenyi László teológiai tanár és
Révészné Osgyán Szilvia, a BTA könyvtárosa.

A bizottságra a Békehírnök 1995-ben esedékes centenáriuma és közösségünk 1996-ban esedékes 150 éves jubileuma miatt óriási munka vár, ám most önmagában nem képes a működést elősegítő személyi döntés meghozatalára.

A SzövT. 1993. dec. 31-ig megbízott elnökként kinevezi a dékáni feladatok alól mentesült dr. Mészáros Kálmán teológiai tanárt, és megbízott titkárként mellé állítja a szervező és adminisztrációs munkában járatos Serafin József testvért. Megbízásuk lejárta előtt, 1993. decemberében a bizottság - reménységünk szerint - sort kerithet saját tisztségviselőinek a többi bizottságéhoz hasonló módon való megválasztására.

A SzövT. a fentebb említett jelölteket elfogadta és a Történelmi Bizottságot megbízta a megnevezett centenáriumi, illetve jubileumi előkészületek átfogó munkatervezetének kialakításával.

Az SZMSZ hat bizottságot sorol fel. A Zeneügyi Bizottság a Baptista Énekesek és Zenészek Szövetségének létrejötte miatt nem alakult meg. Az Elnökség véleménye szerint az MBE szellemi irányának meghatározására választott szervek és az egyházban folyó zenei tevékenység a jelenlegi szervezetben még nincs igazán kapcsolatban egymással. Ezért javasolja a Zeneügyi Bizottság létrehozását, amelynek tagjai lennének hivatalból a BÉSZ vezető testületének tagjai és a SzövT. által megválasztott tagok.

A Zeneügyi Bizottság rendeltetése - a javaslat szerint - nem az ének- és zeneművek megalkotásával és előadásával való szakmai foglalkozás lenne, hanem a missziót hatékonyan támogató zenélés szerepének, feladatának, anyagi támogatásának, stb. időről-időre esedékes meghatározása.

A SzövT. elfogadta a javaslatot és megbízta az Elnökséget, hogy a decemberi ülésre terjessze elő a jelöltek névsorát.

IV. A tanácskozás negyedik nagy témaköre a MABAVIT tartalmi értékelése volt.

A vizsgálódásnak két nagy területe volt.

a/ A SzövT. értékelésében elsőként azt elemezte, ami vitathatatlanul jó volt:

- Az összegyűltek tekintélyes száma.
- A találkozó során kibontakozó öröm.
- A változatos, sok embert mozgósító örömteli éneklés és zenélés.
- A könyvterjesztés.
- Az elszállásolás és az élelmezés.

b/ Mindenféle kendőzgetés nélkül terítékre került az is, ami fogyatékosságként, hibaként említhető:

- Hiányos volt a résztvevők folyamatos tájékoztatása.
- Elmaradt a külföldi magyarok előzetes felkérése hangsúlyos megszólalásokra.
- Elmaradt a főtémának az előző Szövetségi Tanácsülésen is szorgalmazott elágaztatása. Így a szép gondolat szinte mellékessé vált egy vegyes témájú hatalmas "Ki mit tud?" keretében.
- Elmaradt az Elnökség többszöri sürgetése ellenére a meghívott magyar csoportok krónikájának összegyűjtése és közzététele.
- Oda nem illő, sőt botránkoztató elemek megjelenítése a program menetében.

1/ Az Olimpiai Sportcsarnokban az amerikai magyarok ajándékának átadásakor elhangzó terjengős reklámízű megszólalás.

2/ Az Elnökség határozott óvása ellenére olyan helyzet megteremtése az augusztus 23-i rákospalotai rádió-istentisztelet programjának összeállításával, ami által mód nyílt arra, hogy az érintett magyar szövetségek, csoportok vezetőinek egyeztetett és hivatalos jóváhagyása nélkül egy kész helyzet elé állító javaslat kerüljön adásba.

3/ Augusztus 23-án délután Tahiban a közösségi alkalom végefelé az előző bekezdésben már említett javaslat megismétlése, amit aztán a műsorvezető a gyanútlan résztvevőkkel meg is szavaztatott, majd egy személyi

javaslatot is előterjesztett, amivel a találkozó légkörét márjóvátehetetlenül megzavarta.

Mindezek a jövőre nézve tanulságul szolgálnak. Személyi és szervezési kérdésekben is értékes tapasztalatokkal gazdagodott közösségünk. Mindez alapot adhat egy hasonló horderejű rendezvény teljesebb értékű megrendezésére a jövőben.

V. Az előzőek folytatásaként a MABAVIT anyagi ügyeiről, a még nyitott kérdések lezárásáról döntött a SzövT. az ülés ötödik szakaszában.

VI. Az Amerikai Magyar Baptista Szövetséggel fennálló kapcsolat megújítása képezte a következő vizsgálódási területet.

Az Elnökség hárompontos javaslatában az együttműködés új formáit vázolta fel, melyet a SzövT. egyhangúlag elfogadott:

a/ Az Amerikai Magyar Baptista Szövetség kezdeményezésére a háború után kialakult helyzet adottságainak figyelembevételével a hetvenes években létrejött egy lelkészcsere - valójában lelkészkölcsönző - program. Ennek keretében a program 1976-tól működő koordinátorának, dr. Haraszti Sándor testvérnek a szervezésében számos magyarországi lelkipásztor vállalhatott rövidebb-hosszabb vendégszolgálatot Kanada és az Egyesült Államok magyar gyülekezeteiben. /Némelyikük emellett teológiai képzettségét kiegészítő tanulmányokat is folytatott./

b/ Egyházunk különféle kapcsolatait megvizsgálva arra a felismerésre jutottunk, hogy a megváltozott körülmények között ez a program magától elhalt, hiszen az ÁEH megszűnése óta a Magyar Állam nem köti engedélyéhez lelkipásztorainak esetleges külföldi szolgálatvállalását. A következő időkben - a lelkipásztorhívástól elkezdve bármilyen más ügyben is - esetenként egymással közvetlen kapcsolatba lépve intézkedhetnek a két szövetség mindenkori választott vezetői az általuk képviselt szövetségek, gyülekezetek és lelkimunkások nevében.

c/ Mindezek alapján a Magyarországi Baptista Egyház Szövetségi Tanácsa megállapítja , hogy a megváltozott körülmények között a csak egyetlen sajátos területet érintő lelkészcsere-programot az MBE és az Amerikai Magyar Baptista Szövetség között immár a széles sávon működő, kétoldalú és közvetlen kapcsolatok rendszere válthatja fel.

VII. A MBE Ökumenikus Tanácsi képviseletének újjászervezése

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa /MEÖT/ 1991-ben új alapszabályának elfogadása után újjáalakult. Az újjáalakulás kapcsán egyházunk akkor - az 1992. márciusában esedékes választásra hivatkozással - nem küldött új képviselőket a MEÖT-be, hanem azóta is csak kis részben megváltoztatott régi delegációjával vesz részt a felekezetközi testület munkájában.

Miután egyházunk szervezeti megújítása a befejezéséhez közeledik, időszerű, hogy megújított vagy teljesen új megbízással küldjünk a számunkra biztosított keretbe öt képviselőt az Ökumenikus Tanács közgyűlésébe.

Közgyűlési tagként a SzövT. az alábbi öt személyt delegálta:

Révész Árpád elnök,
Győri Kornél főtitkár,
Bayer György missziós titkár,
Nemeshegyi Zoltán misszíókerületi elnök, /ha a novemberi Budapesti Misszíókerület új elnököt választ, az lép testvérünk helyére./
Lukács Tamás, a Szolgatárs szerkesztője.

A MEÖT ASZ 9. /1/ bekezdésével összhangban az Elnökség tagjai sorába a közgyűlési küldöttek közül - az MBE részéről egy személyt - Révész Árpád elnököt jelölte ki a SzövT.

További ajánlások a MEÖT különféle bizottságaiba:

Varga Boldizsárnét a Számvizsgáló Bizottságba;

Révész Árpádot az Evangélizációi és Missziói Bizottságba;

Meláth Attilát az Ifjúsági Bizottságba;

Dobner Bélánét a Nőbizottságba;

Heténvi Attilát és

Győri Kornélt a Teológiai és Keresztyén Egység Bizottságba

Lukács Tamást a Theológiai Szemle szerkesztőbizottságába.

VIII. A kiadói jog gyakorlásának kérdése volt a következő napirendi pont.

Az SZMSZ 20. /2/ b/ pontja a Szövetségi Elnökségre ruházta a hanglemezeknek, kazettáknak és a sajtótermékeknek az MBE bármely szerve által kezdeményezett kiadási jogát; a kiadói tevékenység felügyeletét pedig a főtitkárra. Ezen intézkedés a kiadványoknak az összközösség szempontjából elengedhetet-

len hitelvi és gazdasági megalapozottságát hivatott biztosítani. Ezért a SzövT. felkéri a tagszövetségeket és az MBE minden más szervét, hogy kiadási elképzeléseiket a főtitkár útján egyeztessék az Elnökséggel. Az Elnökség intézkedésével való egyet nem értés esetén a Szövetségi Tanácstól kérhető az intézkedés módosítása.

Ezen intézkedés már a folyamatban levő kiadásokra is érvényes.

A SzövT. elfogadta az alábbi művek kiadását:

- dr. Gerzsenyi László által fordított s a Karizmatikus kérdőjelekkel foglalkozó könyv mintegy 15 000 példányban történő kiadását;

- a jelentkező igényekre való tekintettel, A hit hangjai énekeskönyv egyszólamú, kottás változatából 3000 példányt;

- az evangélizációk és konferenciák énekigényének kielégítésére 130-150 éneket tartalmazó énekfüzet kiadását, már meglévő művek felhasználásával.

A SzövT. az énekfüzet elkészítésével megbízott egy alkalmi énekeskönyv-bizottságot, azzal a kötelezéssel, hogy az 1993. évi közgyűlésig készüljön el a nyomdakész anyag.

A bizottság tagjai: 3 BÉSZ és 2 választott képviselő a Zeneügyi Bizottságból; a MOBISZ 1 képviselője; dr. Almási Mihály a rendszeres teológia tanára; Bayer György misszió titkár és Győri Kornél, mint a liturgika tanára.

IX. Végül Macher Tivadar testvér beszámolt az Ifjúsági Szövetség közgyűléséről, melynek a teljes szövegét közöljük a Szolgatárs jelen számának 14. oldalán.

MOBISZ-(MABISZ) HIREK

ALAPELVEINK AZ IFJÚSÁGI MUNKÁBAN

Bevezetés

1989. január 7-én újjáalakult az Ifjúsági Bizottság. E bizottság programtervezetének előkészítése során vázlatosan megfogalmazódtak ifjúsági munkánk alapelvei a következőképpen:

- mai, keresztyén ifjúsági munkát végzünk... Alapvonása a misszió.

- a tényleges ifjúsági munka a gyülekezeti ifjúsági csoportokban folyik, az országos szervezkedés feladata a segítségnyújtás.

- az ifjúság a gyülekezet része, ezért a felelősség és a támogatás első renden a helyi gyülekezet feladata.

- helyzetünkből és szűkös kapacitásainkból eredően a hatékonyság és a célszerűség alapvető szempontokat képeznek munkánkban.

Az 1990. évben a Szövetség alapokmányai előkészítése során ezeket az elveket átgondolva, kibővítve alkalmaztuk. Sokat beszélgettünk róluk, igazodunk is hozzájuk, de írásbeli megfogalmazásra még nem került sor, ezt szeretném most pótolni. A sorszámok nem feltétlenül jelentenek fontossági sorrendet is.

I. Alapelv

Legfőbb célunk, hogy a fiatalok megismerkedjenek Isten igazságaival, ezen belül Jézus Krisztussal, élő hitre jussanak, és beépülve a gyülekezetbe megszentelt, növekedő és szolgáló keresztyén életet éljenek. Emellet törekszünk a fiatalok speciális helyzetéből adódó egyéb célok megvalósulásának elősegítésére is, u.m. személyiségfejlesztés, társadalmi és gyülekezeti beilleszkedés...

Sokféle ifjúsági munka létezik, attól függően, hogy kik, és mi célból folytatják. Keresztyén ifjúsági körök kimondott, vagy hallgatólagos célkitűzései is különbözőek lehetnek, nagyon hasznos célokkal, mint például segíteni a felnőtt társadalomba való beépülést, e korra jellemző életkérdések megválaszolása, deviáns fiatalok gondozása, forgolódás a szekuláris világban, közösséggyakorlás...

Látásunk szerint az evangéliumi keresztyén ifjúsági munkának első célkitűzése az ember alapkérdésének megoldása, az Istennel való kapcsolat helyreállítása kell, hogy legyen. Ez a rendezett kapcsolat nemcsak a bűnbánat, a megváltás elfogadását jelenti, hanem azt is, hogy az ember Jézus Krisztus uralma alatt, az Ő testébe, a Gyülekezetbe betagolódva, tiszta és szolgáló életet éljen.

Az ilyen krisztusi élet megvalósulása során az

egyéb célok részben automatikusan, részben pedig odafigyeléssel megvalósulnak. Ha azonban ezt elhanyagoljuk, nem tudunk igazi eredményt elérni a fiatalok éltében.

II. Alapelv

Célunk a missziós jellegű ifjúsági munka ösztönzése. A fiatalok forduljanak a gyülekezetükön kívül eső világ felé is, és szolgáljanak Istentől kapott ajándékaikkal, talentumaikkal és lehetőségeikkel.

A keresztyén ember Istentől kapott szolgálata, hogy áldás legyen mások számára. A legnagyobb áldás, ha elvezetünk valakit Krisztushoz, ezért az evangélizáció - Krisztus parancsa szerint - el nem hagyható feladatunk. A szellemi szükség mellett ugyanakkor nem feledkezhetünk el mások lelki és testi szükségleteiről sem, a misszió tehát diakóniát, szeretetszolgálatot is jelent.

Mindezt a fiataloknak is végezniük kell Krisztus iránti engedelmességből. E korosztályt különösen is irányítani és ösztönözni kell ebben a munkában, mert még nincs kialakult látásuk, kiforrott életvitelük, ami az evangélizációt, mint életstílust valósítaná meg. Ha most megszokják az ilyen gondolkodást és tevékenységet, idősebb korukban tapasztalatok birtokában nagy értéket képviselhetnek a gyülekezetben.

A missziós aktivitás ugyanakkor a fiatalok nevelésében igen hatékony eszköz is lehet. Értékrendet formál, energiákat köt le, képességek kifejlesztésében segít, közös munkára tanít...

III. Alapelv

Az ifjúság a gyülekezet szerves része, ezért mozgósítása és a fiatalok érdekében végzett munka elsősorban a gyülekezetek feladata. Kerületi vagy országos szerveződések csak támogató, vagy szolgáltató jelleggel életképesek.

Az ifjúsági munka a gyülekezeti élet szemszögéből megfogalmazva: a vasárnapi iskolából kinövő és a gyülekezeten kívülről jövő ifjakat továbbsegíti a hit útján, továbbviszi őket a megtérésen át a Krisztusban meggyökerezett, szolgáló keresztyén élet felé, elősegíti a gyülekezetbe való beépülésüket. Ezt a tevékenységet nem adhatja bérbe egyetlen gyülekezet egyetlen szervezetnek sem, önmagának kell arról gondoskodnia. Vannak azonban egy-egy gyülekezet erejét meghaladó feladatok, amiben támogatásra van szükség, ezt igyekszik biztosítani az Ifjúsági Szövetség különböző szolgáltatásaival.

IV. Alapelv

Az ifjúság a gyülekezet szerves része, ezért a helyi ifjúsági munka támogatása a Gyülekezetek Szövetségének, a Magyarországi Baptista Egyháznak feladata. Az Ifjúsági Szövetség ezért elválaszthatatlan a MBE-tól.

A helyi gyülekezetek többek között az ifjúsági munka országos szervezését is rábízták a Gyülekezetek Szövetségére, mely ezzel a tevékenységgel az Ifjúsági Szövetséget bízta meg (Országos Közgyűlés, 1990.). Az Egyház tehát anyagi és erkölcsi felelősséget vállal a MOBISZ /1992-ben módosított név alatt/ munkájáért. Az erkölcsi felelősség abban nyilvánul meg, hogy

- az Országos Közgyűlés véleményt mond az ifjúsági munkát meghatározó MOBISZ Alapszabályzatról, és elfogadja azt,
- az Egyház Elnökségének egyik tagján keresztül részt vesz az Ifjúsági Tanács és az Ifjúsági Közgyűlés munkájában,

Közösségünk anyagi felelősségvállalása azt jelenti, hogy

- a gyülekezetek adakozásának egy részét a közgyűlés az ifjúsági munkára fordítja, vagyis költségvetési támogatásban részesíti a MOBISZT
- lelkipásztorok és gyülekezeti munkások (ifjúsági vezetők, munkatársak) idejük és energiájuk egy részét, szükség esetén teljes idejüket az ifjúsági munkának szentelik.

A MOBISZ elfogadta ezt a felelősségteljes megbízást, és így

- arra törekszik, hogy tevékenységével elősegítse az ifjúsági csoportok gyülekezetbe integrálódását
- céljait összehangolja az Egyház missziós céljaival
- ápolja és erősíti kapcsolatait az Egyház szerveivel.

V. Alapelv

A kornak megfelelő ifjúsági munkát szeretnénk végezni.

A századeleji ifjúsági egyletek és az MBISZ életéből és munkájából tanulhatunk ugyan, de észre kell venni, hogy az azóta eltelt évtizedek nagy változást hoztak a világban. Nem szeretnénk szolgai módon a korszellemet követni, de mai fiatalokat csak mai módon lehet elérni, rugalmas, sokszínű tevékenységgel, vállalva az új kockázatát.

Ebből az is következik, hogy az Ifjúsági Szövetség mindig keresi és ösztönzi az újat, ez óhatatlanul is súrlódásokhoz vezethet. Az esetleges feszültségekben nem ragaszkodunk esztelenül a magunk igazához, de ami jónak bizonyul, amellett kiállunk.

Végül hadd álljon itt néhány gondolat, ami már személyes véleményem.

Nehéz időkben és nehéz helyzetben halad a megújulás útján közösségünk. Meggyőződésem szerint fiatalok és idősek egyaránt az előrehaladást szeretnék látni és munkálni, még ha nem is mindig egyformán. A jövő gyülekezetei a mai fiatalok vállain fog nyugodni, s már most el kell kezdeni terhelni őket. Nemcsak feladatokkal, hanem bizalommal is! Az idősek tapasztalata és a fiatalok energiája együtt olyan lehetőséget képeznek, amit bűn nem kihasználni. Ehhez viszont az kell, hogy bízzunk egymásban! Kezeljük felnőttként a fiatalokat, hogy megélhessük azt, hogy tisztelik és

becsülik az idősebbeket. A bölcs szülő boldog, ha gyermeke többre viszi, mint ő vitte. Így halad előre a világ.

Bárcsak elérhetnénk, hogy gyülekezet és ifjúság, MBE és MOBISZ nemcsak testvérként, de munkatársként is kezelhetnék mindenütt egymást!

Macher Tivadar
a MOBISZ elnöke

BESZÁMOLÓ A III. IFJÚSÁGI KÖZGYŰLÉSRŐL

/1992. szeptember 12./

Macher Tivadarnak, a MOBISZ elnökének beszámolója a Szövetségi Tanács 1992. október 13-i ülésén.

A Szentírás szavaival köszöntjük szeretettel testvéreinket az Úr Jézus Krisztus nevében: *"Tegyétek teljessé örömömet azzal, hogy ugyanazt akarjátok: ugyanaz a szeretet legyen bennetek, egyet akarva, ugyanarra törekedjetek."* /Fil 2:2/.

Ez év szeptember 12-én szabályszerű előzetes meghirdetés után megtartottuk a III. Ifjúsági Közgyűlést az újpesti imaházban. Ezúton szeretnénk röviden beszámolni.

A választások alkalmával változás történt a MOBISZ vezetőségében, mely így a következő:

elnök	Macher Tivadar
főtitkár	Meláth Attila
gazdasági titkár	Simon Attila
Az Ellenőrző Bizottság tagjai:	Kulcsár Erika
	Lázi Károly
	Mike Jenő Zsolt

Módosítottuk az Alapszabályt:

1. Az MBE új alapokmányához igazítottuk a MOBISZ Alapszabályának 2. § 1. pontját, a következőképpen: "A MOBISZ a Magyarországi Baptista Egyház tagszövetsége, amely az MBE-vel és a baptista gyülekezetekkel szorosan együttműködve tevékenykedik." Természetesen a Szervezeti és Működési Szabályzatban is megtettük az ennek megfelelő változtatásokat.

2. Szükségessé vált nevünk rövidítésének megváltoztatása is, mert a Magyar Biztosítók Szövetsége MABISZ rövidítéssel bejegyzett jogi személy. Nevünk új rövidítése MoBISZ lett.

Megvitattuk a Szövetségi Közgyűlés kérését is arra vonatkozóan, hogy az Alapszabályunk 6. § 3. pontját egészítsük ki a következő szavakkal: "...vagy ha a Magyarországi Baptista Egyház közgyűlése feloszlatja." Az Ifjúsági Közgyűlés úgy döntött, hogy ez a betoldás nem kerül be az Alapszabályunkba, és felkérte a MOBISZ Elnökségét, hogy tárja az MBE Elnöksége elé az ezzel kapcsolatos véleményünket megbeszélés és egyeztetés céljából.

Meggyőződésünk szerint a Szövetségi Közgyűlés szándéka, mely a kérés mögött húzódik, mégpedig az, hogy megelőzze az ifjúság közösségünktől való elszakadását, jó. Mi is úgy látjuk, hogy mivel a szervezett ifjúsági munka a Gyülekezetek Szövetségének feladata, és mivel a munka végzésével az 1990. Országos Közgyülés az Ifjusági Szövetséget bízta meg, a két szövetség egymástól független munkája elképzelhetetlen. Ennek megfelelően az Ifjúsági Szövetség Alapszabályában és Szervezeti és Működési Szabályzatában igen szoros kapcsolatokat rögzítettünk le az 1990. évi alakuló közgyűlésünkön:

- a két szövetség vezetői és szervei között igen szoros kapcsolatok vannak (képviseletek a közgyűléseken, az Ifjúsági Tanácsban, a Szövetségi Tanácsban...)
- az Ifjúsági Szövetség tisztviselői, valamint az Ifjúsági Közgyűlés küldöttei csak baptista gyülekezeti tagok lehetnek,baptista lelkipásztorok is jelentős befolyással vannak a szervezet munkájára.

az Ifjúsági Szövetség Alapszabályát a Szövetségi Közgyűlés hagyja jóvá.

Mivel a MoBISZ működését és irányát az Ifjúsági Közgyűlésen keresztül szándékaink szerint az egész magyarországi baptista ifjúság határozza meg, ezért igen nehéz elképzelni egy olyan helyzetet, amelyben a szoros együttműködés megszakadhatna. Azokat a problémákat pedig, amelyek mégis idáig vihetnék a dolgot, nem lehet adminisztratív eszközökkel kezelni, és egy ilyen, számunkra elképzelhetetlen, tragikus helyzetben már a fent idézett betoldás is abszolut hatástalan maradna. Ugyanakkor közösségünk bár enyhülő, de még mindig kicsit feszült légkörében ez a néhány szó csak a bizalmatlanságot erősítené.

Kérjük tehát, hogy a Szövetségi Tanács tekintsen el a Szövetségi közgyűlés kérése teljesítésének igényétől, és a mellékelt, javított alapszabályunkat fogadja el! Ezzel a lépéssel végre jogi kereteiben is megvalósulna az, ami már a gyakorlatban működik, mégpedig hogy a MoBISZ a Magyarországi Baptista Egyház tagszövetsége.

Testvéri szeretettel és köszöntéssel, az Ifjúsági Szövetség nevében:

/aláírások/

***

AKADÉMIAI SZAKDOLGOZATOK 1992-BEN

Csiszár István:
/Kétegyháza, 1992./

A CSODÁK TERMÉSZETE

/Különös tekintettel a mai időkre/

TARTALMI FELOSZTÁS

Előszó
Bevezetés

I. RÉSZ

I. A CSODÁK A BIBLIAI SZÓHASZNÁLATBAN

1. Az ószövetségi héber terminológia
2. Az újszövetségi görög terminológiája

II. A CSODÁK - A KERESZTYÉN GONDOLKODÁS TÖRTÉNETÉBEN

1. Az ókeresztyén írók reflexiói
2. A középkori legendavilág
3. A felvilágosodás korának gondolkodói

III. A CSODÁK LEHETSÉGESSÉGE

1. A természeti törvények "megszegése"
2. A természet felépítése
3. A világegyetem, mint nyílt rendszer

IV. A CSODÁK TÖRTÉNETISÉGE

1. A bibliai beszámolók hitelessége
2. A bibliai csodák Biblián kívüli tanúi
3. A bibliai elbeszélések "mítosztalanítása"

V. A CSODÁK TEOLÓGIAI ÉRTELMEZÉSE

1. Igazoló jelek
2. A hit ébresztői
3. Az Isten Országának jelei
4. A csodák üdvtörténeti jelentősége

II. RÉSZ

VI. A CSODÁK - TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ISMERETEK ÉS IRODALOM TÜKRÉBEN

1. Korunk elfogultsága
2. Bibliai csodák természettudományos magyarázattal
   A/ A csodákat szimbolizálják
   B/ A csodákat pszichologizálják
   C/ A csodákat természetes eseményeknek veszik

VII. CSODÁK - A VALLÁSLÉLEKTAN TÜKRÉBEN

1. Analógiák a bibliai és Biblián kívüli csodák között
2. A csodák és a vallásos tudat viszonya
3. A csodák szerepe a vallásos élményvilágban

VIII. CSODÁK - A KORTÁRS TEOLÓGIAI IRODALOM TÜKRÉBEN

1. Csodák - egyházi jóváhagyással
2. A csodák a népszerű teológiai irodalomban
3. Szükséges-e, hogy ma is történjenek csodák?

FÜGGELÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

*****

A következőkben belelapozunk e dolgozatba és ötletszerűen itt-ott beleolvasva, mintegy ízelítőt veszünk a tartalomból. Az idézet közlésénél megjelöljük a fejezet- és alcímet, hogy könnyebb legyen a tartalomjegyzék segítségével tájékozódni, a dolgozat mely részéből is származik a kiemelt szakasz.

II. A CSODÁK - A KERESZTYÉN GONDOLKODÁS TÖRTÉNETÉBEN

1. Az ókeresztyén írók reflexiói

*

Tekintettel a csodák megszűnésére a korai gyülekezetben, ennek idejét egyáltalán nem lehet meghatározni. Még a III. sz-ban is találunk számos csodáról jelentős mennyiségű beszámolót. Fontos megjegyezni, hogy e csodákról egyre inkább úgy beszélnek, mint egy már elfogadott szisztéma alátámasztásáról, de csak azok között, akik ezt a szisztémát már előzőleg magukévá tették, úgyhogy kellő óvatossággal kell ezeket elfogadni. A korabeli hivatkozások egyre inkább védekező és apologetikus hangnemben szólalnak meg, ami egyfelől jól kimutathatóvá teszi azokat a bírálatokat, amelyek a keresztyénséget érhették, és amelyekre az egyházatyák írásaiban igyekeztek megfelelni, t.i. hogy napjaikban nem történnek csodák.

*

3. A felvilágosodás korának gondolkodói

A csodákban való hit nehéz az ún. modern ember számára, akinek gondolkodását befolyásolta már a természettudományok elfogultsága. A tudományokban a

természet gyakran úgy szerepel, mint egy zárt rendszer, amelyen kívül nincs semmi. A természet és a természeti törvény józan ésszel történő értelmezését fogadják csak el valósnak, úgyhogy a természetfölöttiség bármely említésére szkeptikusan reagálnak.

Legalább két álláspont fejlődött ki ebből a racionalista talajból. Benedict Spinoza /1632-77/ panteizmusában kizárta az egy természetfölötti, magasabb hatalomra való hivatkozást, amely pedig Águsztinusz óta a keresztyénség felfogása volt. A Teológiai-Politikai Tanulmány c. munkájában Spinoza kifejtett egy mechanisztikus világképet, és a csodák gondolatát visszautasította, mint a természet törvényeinek megsértését. Számára Isten és a természet ugyanaz, és az istentisztelet nem más, mint a természet törvényeinek való hódolás.

Spinoza kifejti, hogy a csoda olyan valami, amit természetes okokkal nem lehet megmagyarázni, azaz vagy vannak természetes okai, csak nem ismerjük azokat, vagy csak Isten akaratát ismerjük el oknak. A csoda tehát meghaladja az ember felfogóképességét, és mint olyanból, semmiféle ismeretet nem szerezhetünk sem a természetről, sem magáról Istenről. Mivel azokban minden Isten akaratából van, és a természeti folyamatok is Isten lényegéből folynak, annál jobban ismerjük meg Istent és az Ő akaratát, minél jobban ismerjük a természeti dolgokat és az ok-okozati összefüggéseket.

*

Az eredmény a csodák iránti szkepticizmus lett, amelyet a skót David Hume /1711-1776/ ültetett át a modern gondolkodásba.
Hume "Esszé a csodákról" c. művét gyakorta úgy említik, mint a csodákba vetett hit gyászjelentését. Ő is követte a természeti törvények deisták által hangoztatott szemléletét, de a csodáról úgy szólt, hogy az nem más, mint egy lehetőség, amely nem éri el a bizonyíthatóság mértékét. Amit Hume tett a teológiában, kitűnően szemlélteti, hogy rendszer, amely Isten távollétével kezdődik, nem érhet véget az Isten jelenlétének megerősítésével.

*

III. A CSODÁK LEHETŐSÉGE

*

2. A természet felépítése

Az a kérdés, hogy mennyiben lehet ma a csodákat elképzelhetőnek mondani, lényegében azzal függ össze, hogy az anyagról most egészen más felfogásunk van, mint a mechanisztikus gondolatvilág idején. Az anyag nem anyagi valami, nem tárgyi dolog, hanem energia. Csakhogy mi azt sem tudjuk, hogy az energia micsoda, hogy például a villamosságnál mivel van dolgunk. Csak azt tudjuk, hogy hogyan hat, és hogy mit kezdhetünk vele, de a lényegét nem tudjuk meghatározni.

*

Hume csoda-definíciójának egy másik gyenge pontja, hogy az emberi tapasztalat megállapításai és a természet törvényei közé egyenlőségjelet tesz. Ezt a gyengeségét sokan igyekeznek kihasználni, a következőképpen okoskodva:

A korábbi felfogás szerint a csoda lehetetlen. A természeti jelenségeket ugyanis minden esetben feltétlen szükségszerűséggel meghatározzák a természeti törvények. Eltérés ezektől, tehát végeredményben a csoda is lehetetlen. A modern felfogásban azonban a természeti törvények a jelenségekről csak statisztikus kijelentéseket, csak valószínűségi következtetéseket engednek meg. Az ilyen statisztikus törvény lényegéhez tartozik, hogy esetleg egyszer valami egészen másképpen is bekövetkezhet. Tehát a modern statisztikus természet-törvény az egyes esetekre megenged kivételt, tehát csodát is.

Ezt az okoskodást azonban nem lehet elfogadni. Ezeknek a megfontolásoknak a hátterében ugyanis olyan felfogás áll, hogy a természeti törvények feltétlen, önmagukban fennálló hatalmat képeznek, amivel szemben maga az Isten is tehetetlen.

*

IV. A CSODÁK TÖRTÉNETISÉGE

1. A bibliai beszámolók hitelessége

*

Az Úr és az Ő apostolainak a csodák iránti igénye még világosabbá válik, ha összevetjük ezt Bemerítő János esetével, akit bár nagy sokaság követett, mint prófétát ismerték el, nem fektetett hangsúlyt a természetfölötti erőkre. János "nem tett semmi csodát" /Jn 10:41/. Az a nagy tisztesség, amit az evangélisták neki tulajdonítottak, sohasem vezette odáig ezeket a megbízható szemtanúkat, hogy csodatevő erővel ruházzák fel alakját. Továbbá hasonlóképpen kell megemlítenünk Ábrahámot, Dávidot és az ÓT más híres hőseit is. A csodák iránti kritikátlan rajongás, amelyet a hitetlen írók feltételeznek, és amely teljesen megmagyarázná a Szentírás elbeszéléseinek csodás részeit, Bemerítő János személyiségét, pályafutását nem cicomázta fel hatalmas tettekkel. Ami a legszembetűnőbb az ő esetében, hogy reá úgy tekintettek, mint aki Illés lelkével és hatalmával fog eljönni, aki az ÓT-i próféták között nagy csodatevő volt.
Pál apostol emlékezteti olvasóit, éspedig ugyancsak kemény olvasóit, a korintusiakat, azokra a jelekre és csodákra, amelyek az ő személyéhez fűződnek:

"Apostolságom jelei megbizonyosodtak közöttetek sok tűrésben, jelekben és csodákban is." /2Kor 12:12/.

Merészelhetett volna-e az apostol így írni, ha ezek a csodák valóban meg nem történtek volna?●

*

3. A bibliai elbeszélések "mítosztalanítása"

*

Az irodalomkritika kimutatta, hogy a csodás történeteket nem lehet úgy értelmezni, mint a történeti események egyenes beszámolóját: gyakran ugyanannak az eseménynek különböző hagyomány-anyagai vannak

JEGYZET:

● Szűcs Ernő: A csoda vigasztalásában - Evangéliumi kiadó, Budapest, 24. oldal.

összekapcsolva későbbi anyagokkal, emelve a csodálatos jelleget. Alapvető különbségek vannak az egyes irodalmi rétegek között, pl. egy himnusz, egy népi elbeszélés, és egy udvari krónika között; a Napcsodák, a halottámasztások Illés v. Elizeus által, vagy Jónás a hal gyomrában - legendás stílusjegyekkel bírnak.

*

Több tudós úgy véli, hogy a bibliai beszámolókról le kell fejteni a mitikus "burkot", hogy az igazság lényeges magva előkerüljön. Rudolf Bultmann /1884-1976/ volt az első támogatója ennek a nézetnek. Bultmann érvelése: az ÚT kozmológiája jellegét tekintve mitológikus. Ezen ő azt érti, hogy a világ egy hármas struktúrában jelenik meg, melynek a Föld a közepe, fenn a menny, a föld alatt pedig az alvilág található. A világ egyfelől Isten és angyalai, másfelől a Sátán és démonai természetfölötti tevékenységének színtere. Ezek az erők beavatkoznak a természet menetébe, valamint az emberek gondolataiba és tevékenységébe.

*

Egy német teológus volt az úttörője a "demitológizálás" koncepciójának, Martin Heidegger, akinek az elvét, az ún. "egzisztenciális analízist" az ÚT exegézisében Bultmann adoptálta.●● Ezt a módszert használva Bultmann azt remélte, hogy sikerül szétválasztania az Evangélium lényegi üzenetét és az I. sz.-beli világképet.

*

Válaszképpen Bultmann teóriájára, négy dologra kell rámutatnunk:●●●

1. Az hogy a csoda több, mint történeti, egyáltalán nem jelenti azt, hogy kevesebb, mint történeti tény.
2. Bár a csodák olyan események, amelyek a világban történnek, ezek nem e világ eseményei.
3. Az, hogy Bultmann olyan kifejezéseket használ, mint "egyszerűen lehetetlen", vagy "teljességgel lehetetlen", jól mutatja, hogy ezt a témát nem történetileg közelítette meg, hanem dogmatikusan.
4. Végül Bultmann nézete legalább annyira megtámadhatatlan, mint amennyire igazolhatatlan.

Az, hogy a csodák valóban megtörténtek-e, nem dönthető el egy filozófikus dogma által. Ez a történelmi kutatás feladata.

*

V. A CSODÁK TEOLÓGIAI ÉRTELMEZÉSE

*

2. A hit ébresztői

*

Láthattuk már többször is, hogy a bizonyítékok nem képesek hitet ébreszteni, hanem inkább lehetetlenné teszik azt. A bizonyíték abszolút biztos meggyőződésre vezet bennünket, ahol nincs kockázat, mert az eredmény kétségbevonhatatlan. A hit természete azonban az, hogy Isten elé vezet, szembesülni kényszerít Vele. Isten felől lehetetlen bizonyítékokat szerezni, hacsak nem együtt élünk Vele a szó teljességében.

Mivel Jézus célja nem az volt, hogy saját mozgalmát népszerűsítse, hanem az, hogy hitre juttasson, vissza kellett utasítania, amikor csodát követeltek tőle. Ez azonban a dolognak csak egyik oldala. Jézus valóban nem azért tett csodákat, hogy higgyenek Benne, viszont joggal igényelte, hogy fogadják el legalább a csodák bizonyságtételét azok, akik szemtanúi voltak.

*

4. A csodák üdvtörténeti jelentősége

Ha megvizsgáljuk azt, hogy a bibliai csodák milyen elv szerint következnek be, meg kell látnunk, hogy azok nem véletlen- vagy alkalomszerűen történtek, hanem egy nagyon is jól nyomon követhető rendszerbe foglalva.

Az ó- és újszövetségi csodák voltaképpen négy nagy személyiség, vagy csoport köré összpontosulnak: 1. Mózes; 2. Illés és Elizeus; 3. Jézus; 4. az apostolok.

Azt kell mondanunk, hogy a csodák a bibliai időben nagyon is ritkán, elvétve jelentkeztek, de amikor mégis, akkor viszont halmozottan. Megfigyelhető, hogy a csodák előbb említett csoportosulása egy-egy üdvtörténeti, reveláció-történeti korszak kezdetét jelzik.

*

VI. A CSODÁK - TERMÉSZETTUDOMÁNYOS ISMERETEK ÉS IRODALOM TÜKRÉBEN

1. Korunk elfogultsága

A természettudomány és a technika korának embere nem szívesen találkozik a számára érthetetlen jelenségekkel. Igyekszik a szótárából is törölni a "csoda" szót, amelyet napjainkra szinte teljesen felváltott a "jelenség" legalább annyira homályos fogalma.

*

A modern racionalizmussal egyidőben azonban sajátos módon éppen a mai Magyarországon hódít a modern köntösbe öltöztetett miszticizmus. Parafenomének, csodatevő természetgyógyászok keltenek maguk körül szenzációt, és noha ezeknek talán nagyrésze szélhámosság, népszerűségük mégis figyelemreméltó. Talán ennek oka a természettudományok mindenhatóságába vetett hit kudarca, az efölötti csalódás? A misztikus, megfoghatatlan, természetfölötti dolgok utáni vágy az emberiségben egyáltalán nem újkeletű. Mégis a legszembetűnőbb éppen a tudományos élet képviselőinek magatartása. A tudomány mintha átengedné a terepet a sarlatánoknak, természetmágusoknak, kiskanálhajlítgató csodatevőknek azzal, hogy besorolja ezeket a dolgokat az ún. "para"-jelenségek közé, mintha ezek szükségszerűen kívül esnének a tudományos megfigyelhetőség határain.

*

Be kell látnunk, hogy a világegyetem túl nagy és bonyolult, mi pedig még az atomok világát sem értjük egészen. Továbbmenve be kellene látnunk, hogy a

JEGYZETEK:

●● Ivánka Endre: Heidegger filozófiája és az ókori metafizika - Bölcseleti Közlemények 6. kötet - 134. o.
●●● Geisler, Normann: Miracles and Modern Thought - Zondervan, Texas - 1982. pp.85.

mechanisztikus világkép csődöt mondott, mint minden olyan világkép, amelyből valahogy kimaradt az Isten léte és a szellemvilág léte. A materialista tér-idő-anyag szemlélet mára már romokban hever, maga alá temetve a XX. század tudományba vetett hitét. Ideológiai és világnézeti vákuum keletkezett, amelyben szabadon burjánzik a keleti misztika minden válfaja. Az emberekben ugrásszerűen megnőtt a transzcendentális élmények utáni vágy, amelynek következtében korunk saját kívánCsiságának áldozatává válhat, kinyitva, kitárva saját magát mindenféle spirituális erőmegnyilatkozások előtt.

*

VII. CSODÁK - A VALLÁSLÉLEKTAN TÜKRÉBEN

*

2. A csodák és a vallásos tudat viszonya

*

*

3. A csodák szerepe a vallásos élményvilágban

*

Végül arra a kérdésre, hogy mennyire elképzelhetőek a csodák napjainkban, a választ éppen a szekuláris kultúrában, irodalomban találjuk meg. A futurista művészetekben pl. mára már semmi sem elképzelhetetlen. A modern ember belátta, hogy ismeretei a világról igen korlátozottak. Vajon egy említett krízishelyzetben /életveszély, betegség, egzisztenciális szorongás/ valóban elképzelhetetlen, hogy az emberi értelem olyan vészkijáratokat keressen, amelyek túlmutatnak a hétköznapi tapasztalatok világán?

*

VIII. CSODÁK - A KORTÁRS TEOLÓGIAI IRODALOM TÜKRÉBEN

1. Csodák - egyházi jóváhagyással

*

Statisztikailag a római katolikus egyház az, amelyik a legnagyobb számú csodát képes prezentálni, noha életéből, berendezkedéséből szinte a legteljesebb mértékig hiányzik a karizmatikus gyülekezet-struktúra. Mégis, ami a leginkább figyelemre méltó, hogy a számos csoda gyakorlatilag nem a napjainkban megerősödött ún. karizmatikus-katolicizmus köreiből való, hanem éppen a konzervatív többség "dicsekedhet" vele.

*

A misztikus jelenségeknek se szeri se száma. A rendkívüli esetek második nagy csoportját teszik ki azok az események, amelyek az egyház hallgatólagos jóváhagyásával történnek napjainkban, mint pl. titokzatos Szűzanya-jelenések, oltárkép-csodák, stb. Ezek objektív vizsgálata lehetetlen, hiszen elég, egyszer egy édesanya imát mondjon valamelyik oltár előtt térdelve fiának a frontról való hazatéréséért, és ha ez megtörténik, a "csodatévő" oltárkép rögtön búcsújáró hellyé növi ki magát...

*

2. A csodák a népszerű teológiai irodalomban

A hagyományos protestáns és baptista irodalomban nyomát sem találjuk a csodák aktualitását boncolgató eszmefuttatásoknak, amelyek bomba módjára robbantak be a hazai iratmisszióba is.

*

Az első dolog, amit rögtön meg kell látnunk, hogy komolyabb lélegzetvételű, teológiailag mélyen megalapozott irodalmat szinte egyáltalán nem találunk, csupán népszerű írásműveket. Ennek mint már említettük, az egyik oka az, hogy a beáramló tanításnak nem volt kivel megmérkőznie.
Képtelenek voltunk olyan munkákat megjelentetni, amelyek népszerűségüket illetően versenyképesek lettek volna, aminek nem kis mértékben anyagi okai is voltak. A nyugatról ingyen beáramoltatott irodalommal szemben a hazai kínálat anyagilag sem tudta volna felvenni a versenyt. Nem elhanyagolható azonban az a bizonytalanság, ami saját stratégiánkat jellemezte: Vállaljuk-e fől, hogy napjainkban nem szükségesek a csodák, és ez így van rendjén, vagy pedig próbáljuk meg mi is saját közösségünk életéből csodákat felmutatni? Ez utóbbi esetében talán sokakat zavart, hogy ezekről senki sem vett tudomást.

*

3. Szükséges-e, hogy ma is történjenek csodák?

A karizmatikus mozgalom fő vádja az egyéb felekezetekkel szemben, hogy figyelmen kívül hagynak fontos bibliai igazságokat, mintha a Szentírásban szó sem lenne a csodatevés ajándékáról. Ez a vád késztette az evangéliumi felekezeteket mélyebb exegezisre, hogy alaposabban megvizsgálják a Lélek munkájával kapcsolatos Igeszakaszokat.

Amint az már az V. fejezetben bemutatásra került, a jelek és csodák mindig egy új üdvtörténeti fejezet kezdetét jelentették, az új revelációt, és annak hirdetőjét igazolták. Miután ez ismertté vált, a jelek lassan megszűntek. Ezen az alapon mondhatjuk, hogy napjainkban a csodák, mint jelek nem szükségesek. Ez nem jelenti azt, hogy ma egyáltalán nincsenek csodák, de azok egyáltalán nem jelszerűek.

*

Mint azt már említettük, a csodatevés karizmájának megszűnése a korai Egyházban egyáltalán nem jelenti azt, hogy Isten is megszűnt volna rendkívüli módon beavatkozni az emberek életébe. Csodák ma is történhetnek, de ezek teológiai értékelése merően más lett. A csodák többé nem jelek!

*

Általában helytelenül teszik fel a kérdést, és ebből támad a zavarodottság, bizonytalanság. A kérdés ugyanis nem az, hogy történnek-e, vagy szükségesek-e, hogy napjainkban is történjenek csodák, hanem az: Van-e valami akadálya annak, hogy napjainkban is történjenek csodák, és ha nincs, akkor miféle csodáról lehet ma szó?

A csoda ugyanis nem bizonyító erő, és egyáltalán nincs kötelezővé téve, mint ahogy azt sokan gondolják, hogy csodás jelenségek kísérjék a keresztyének útját. A csoda Isten szuverén cselekedete, amelyet nem vonhatunk ki az Ő hatásköréből.

***

"...MÉCSES A TE IGÉD.."
IGEI TANULMÁNYOK - MINDENNAPI VITÁS KÉRDÉSEK

A SZENTLÉLEK MUNKÁJA AZ ÚJSZÖVETSÉG HIRADÁSA SZERINT

1. A JÁNOSI PARAKLÉTOSZ-TAN

"Másik Pártfogót ad, ... az igazság Lelkét" Jn 14:16.17

"A Pártfogó, ... az igazság Lelke ... tesz majd bizonyságot énrólam." 15:26.

"Amikor (a Pártfogó) eljön, meggyőzi a világot a bűn, az igazság és az ítélet tekintetében." 16:8.

ἄλλον παράκλητον δώσει° τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας
ὁ παράκλητος°, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας° μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ.
ἐλθὼν ἐκεῖνος [ὁ παράκλητος] ἐλέγξει τὸν κόσμον
περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως.

Az újtestamentumi pneumatologia alapjait maga Üdvözítőnk rakta le a jánosi Paraklétosz-tanban. Ez a Szentléleknek három viszonylatát tárja fel: (1) a Szentlélek Jézussal való kapcsolata, (2) a Szentlélek és a tanítványok kapcsolata, és (3) a Szentléleknek a világhoz való viszonya.

1. A SZENTLÉLEKNEK JÉZUS KRISZTUSHOZ VALÓ VISZONYA

E tekintetben fontos, hogy Jézus *Paraklétosz*nak nevezi őt. Az Úr Jézus imája [κἀγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα] (*"kérni fogom az Atyát"*)[1] tehát arra irányul, hogy *Vigasztalót* [Pártfogót, Szószólót (Ügyvéd, *Advocatus*)] küldjön az Atya a Mesterük nélkül maradó tanítványoknak[2].

---

[1] Jn 14:16.

[2] Az említett hagyományos fordítások (*Vigasztaló, Szószóló, Pártfogó*) csak egy-egy résztevékenységre utalnak, ezért szerencsésebb lenne az általános értelmű Segítő. Ez érzékeltetné, hogy különféle, mindig az éppen fennálló szükségnek megfelelő támogatást ad, ugyanakkor azt is jelezné, hogy nem helyettesítő tevékenységet folytat.

A szó jelentésénél fontosabb maga a funkció, amelyet betölt. Ezt keresve hangsúly esik arra, hogy Jézus Krisztus a Szentlelket tkp. nem is *Paraklétosz*nak, hanem önmagával szemben a **másik** *Paraklétosz*nak mondja[3]. Ezáltal kettőjük viszonyát egyrészt a hasonlóságok, másrészt a különbségek tükrében látjuk. A Szentlélek a létforma, a kinyilatkoztatás módszertani és mértékbeli különbségeit tekintve **más**, mint a földön járó Jézus. Eredetét és lényegét tekintve azonban ugyanaz: *Paraklétosz*. Sőt annyira ugyanaz, hogy az az ígéret, hogy "az Atya egy **másik** [ugyanolyan (ez benne van az ἄλλος-ban)] **Vigasztalót** küld *az én nevemben*"[4] így is fogalmazható, "nem hagylak titeket árvákul, *eljövök hozzátok*"[5]. A kettő egy és ugyanaz.

A *Paraklétosz* és a *Más Paraklétosz* hasonlósága és különbsége a másik két viszonylatban, a tanítványokhoz illetve a világhoz való viszonyban tűnik elő.

2. A SZENTLÉLEK ÉS A TANÍTVÁNYOK VISZONYA

Az övéi között ideiglenesen lakó (Jn 1:14. */sátorozó/*)=*Jézus/Paraklétosz*szal szemben a *Lélek/Paraklétosz* **más**, mert jelenlétének nem lesznek **idői** korlátai (*"veletek marad mindörökké"*), de nem lesznek **térbeli** korlátai sem.

Jézus sokmindent elmondott övéinek, de a tanítványok hitének és teherbíró képességének korlátai arra késztették, hogy mondanivalójának egy jelentős részét az Igazság Lelkére hagyja: *"Ő mindenre megtanít titeket, és eszetekbe juttatja, amiket én mondtam nektek"*. Ez a vers egyszerre bizonyítéka a különbségnek is, meg annak is, hogy a *Paraklétosz* és a *Más Paraklétosz* között tökéletes a harmonia.

A *"jobb nektek, hogy én elmegyek"* kifejezés nem vetheti fel a prioritás kérdését: a Lélek több vagy jobb-e, mint Jézus, hiszen nem az üdvterv személyi értékrendjére, hanem bölcs időrendjére utal: *"Elvégeztem a munkát, amelyet rám bíztál"*. De nem

---

3 Mint ahogy 1Jn 2:1-ben maga Jézus is *Paraklétosz*.

4 Jn 14:16.

5 Jn 14:18.

vethető fel a prioritás kérdése azon az alapon sem, hogy a *Paraklétoszt* Jézus küldi el, vagy hogy az ő nevében jön (15:26). Az Újszövetségben a Szentháromságon belül olyan teljes az összhang, hogy az *"én küldök nektek az Atyától"* teljesen egyenlő azzal, hogy *"az Atya küldi az én nevemben"*.

3. A SZENTLÉLEK ÉS JÉZUS A VILÁGGAL VALÓ KAPCSOLAT TÜKRÉBEN

A *Paraklétosz* és a *Más Paraklétosz* visszautasítottságában is teljesen azonos. *"Az övéi közé (vagy: a sajátjába) jött, de az övéi nem fogadták be"* (εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐκ παρέλαβον) – olvassuk Jézus Krisztusról[6]. *"A világ nem képes befogadni"* (ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν) – olvassuk a Szentlélekről[7]. Ráadásul a befogadás mindkét esetben a felismerés hiányán bukik meg: Jézus "a világban volt, ...de a világ *nem ismerte (el, vagy) fel"* (ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω)[8]; és a Lelket is azért nem fogadja be a világ, "mert *nem ismeri (el, vagy) fel"* (ὅτι οὐ ... γινώσκει)[9]. Mégis van különbség a két elfogadás, illetve el-nem-fogadás között. Annyi, hogy Jézus Krisztus elfogadása vagy elutasítása előzmények nélküli **akarati** döntésen alapszik. Viszont a Más Vigasztaló elfogadásának már van egy elengedhetetlen és kijátszhatatlan előzménye: a Krisztus elfogadása. Aki Krisztust nem **akarja**, az a Szentlelket **nem képes** (οὐ δύναται) elfogadni.

Az eljövő Szentlélek munkája ebben az irányban az, hogy *megfeddi* (ἐλέγξει) *a világot*[10]. Ahol a Szentlélek működik, három ilyen nagy, megtéréshez vezető belátltatás van. Ezeknek tárgyai: (1) a bűn (περὶ ἁμαρτίας), (2) az igazság (περὶ δικαιοσύνης), és (3) az ítélet (περὶ κρίσεως).

---

6 Jn 1:11.

7 Jn 14:17.

8 Jn 1:10.

9 Jn 14:17.

10 Jn 16:8. Jánosnál a *"világ"* az Isten ellen lázadók összefoglaló neve. *"Megfeddeni"* pedig a megtéréshez szükséges alapállás megteremtését, a bűn belátltatását jelenti.

(1) A bűnt tekintve nem egyes konkrét bűnökről beszél Jézus, hanem az alapbűnről: *"nem hisznek énbennem"*. Ennek az alapbűnnek a megszüntetésével a régi bűnök rendezhetővé, a jövendő bűnök elkerülhetővé válnak.

(2) A második tárgy az igazság, vagyis az Isten rendjéhez való illeszkedés. Itt is egy alapvető eltérés van Isten és a világ között. Jézus halála a világ szemében csúfos vereség, míg Isten tervében és rendjében éppen győzelem. A *Paraklétosz* azt láttatja be a világgal, hogy az igazság a látszattal ellentétes: nem Jézus ítéltetett el, hanem a világ fejedelme.

(3) S ez már a harmadik tárgya a világ megfeddésének: a világ (győzelmesnek látszó) fejedelme valójában ítélet alatt áll. A megmásíthatatlan ítélet már ki van mondva rá. Ő az ítélet egyetlen fő tárgya. A *Paraklétosz* munkája nyomán tehát a világ előtt Jézus Krisztus igazi lénye, és a Sátán igazi arca lesz nyilvánvalóvá.

Jn 16:13-15. A minden igazságra elvezérlő *Paraklétosz* nem képvisel új irányzatot, nem jelent ki a korábbi kijelentésektől eltérő új theológiát (*"nem magától szól"* /οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ), Krisztusi forrásból merít (ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει), s azt közvetíti. Itt egészen feltűnő, (ami egyébként az egész *Paraklétosz*-tanra áll), hogy az újtestamentumi pneumatologia mennyire krisztologikus pneumatologia.

2. A PÜNKÖSDI ESEMÉNY
Apostolok Cselekedetei 2.

A mennybemenetel után egyedülmaradt tanítványok foglalatossága – mint 1:14-ből tudjuk – az *állhatatos imádkozás* volt (ἦσαν προσκαρτεροῦντες τῇ προσευχῇ). Ezzel teljesen összhangban feléledt bennük a missziós felelősségérzet is: már a Szentlélek kitöltetése előtt érezték, hogy az apostolság, mint feladat érvényben maradt[11], de a kapott parancs értelmében várakoztak. Eközben érkezett el a hetek ünnepe, amelyre óriási tömegek zarándokoltak a fővárosba.

---

[11] Ez adja meg a jelentőséget annak, hogy betöltötték Júdás helyét.

A kitöltetés eseményét - mint általában a döntő üdvtörténeti eseményeket - külső jelenségek kísérik[12]. A próféciában, vagy a történeti leírásban a kettő többé-kevésbé összefolyhat, mégis döntően fontos, hogy az üdvtörténeti eseményt és az azonosítást segítő kísérőjelenséget megkülönböztessük. Itt két jelenséggel találkozunk:

(1) Egyfajta *hang*jelenség (ἦχος), amely megjelenésének módját tekintve: *hirtelen/váratlan* (ἄφνω), eredetére nézve pedig *mennyei* (ἐκ τοῦ οὐρανοῦ). Ez utóbbi miatt mibenléte nem írható le, legfeljebb hasonlattal írható körül: *"heves szélrohamhoz hasonló"* (ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας). A hang közvetlen hatásáról ezt olvassuk: *"az egész házat betöltötte"* (ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον), távolhatásáról pedig azt, hogy *"ezt a zúgást követően összefutott a tömeg"* (γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθεν τὸ πλῆτος). Ez a jelenség az apostolok számára igen beszédes lehetett, hiszen (mind) a héber רוּחַ (mind a görög πνεῦμα /az itt használt πνοή a πνεῦμα-val közös tőről származik/) egyaránt jelent lelket[13] is, szelet is[14].

(2) A második kísérőjelenség *fény*jelenség volt: *"és szétoszló nyelvek tűntek fel előttük (jelentek meg nekik)"* (καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι). Ez is osztozik a hangjelenség említett rejtélyességében, mert anélkül, hogy megkísérelné a jelenség konkrét defineálását, maga a Szentírás is csak a hasonlat tartózkodásával szól róla: *"mintha tűz- (/= láng/ nyelvek lettek) volna"* (ὡσεὶ πυρός). A Lélek és a tűz e párosítása egyrészt a kettő — Mt 3:11-ből (=Lk 3:16) is ismert — szimbólikus kapcsolatára utal, másrészt nyilvánvaló utalás arra, hogy itt prófécia teljesedik. Ezzel a pünkösd kettős prófétikus kötődést kap (egyrészt újszövetségi próféciát, János említett jövendölését teljesíti be, másrészt a Jóel által meghirdetett ószövetségi ígéretet).

---

12 L. pl. a jóeli próféciában.

13 A *szellem* szó használatától el kell tekintenünk, mert profán jelentéstartalma vagy babonás *(kísértet)*, vagy filozofikus *(alkotó értelem)*, vallásos értelme pedig - a sokéves erőltetés ellenére sincsen. Amennyiben mégis van, azon fájdalmasan és károsan megérzik az eltolódás az említett irány(ok)ba. Így végülis sokkal messzebb áll a *rúah-pneuma* szópártól, mint a mi *lélek* szavunk.

14 Jn 3:8.

Van azonban a pünkösdnek egy még további prófétikus vonala, és az erre való hangsúlyos emlékeztetéssel[15] Lukács külön felhivja a figyelmünket arra, hogy a Szentlélek kitöltetése Jézus Krisztus igéretének betelése[16]. Tehát nem egyszerűen a szent történelem egy eseménye[17], hanem próféták-jövendölte, Krisztus-igérte üdvtörténeti esemény - egyszeri és megismételhetetlen.

Magát az eseményt a lehető legvisszafogottabban, pusztán a tényközlésre szorítkozva mondja el a Biblia: *mindnyájan megteltek Szentlélekkel* (ἐπλήσθησαν πάντες πνεύματος ἁγίου). Ami történt, Istennek (az ő aktivitásuk nélkül) rajtuk elvégzett cselekvése volt (ἐπλήσθησαν /πίμπλημι aor. pass./ *megtölttettek*).

A Lélekkel való telitődés[18] megnyilatkozási formája a nyelvekenszólás volt. Ez részben a szemlélők gúnyolódását, részben csodálatát hivta ki. A gúny okát csak találgathatjuk, a szöveg hallgat róla, tehát nem kívánja modellé tenni. Tudjuk viszont, hogy a csodálkozók azon álmélkodtak, hogy *"közülük minden egyes a saját anyanyelvi dialektusában"* (εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ) hall szólni galileaiakat. Ez a nyelv tehát a bizonyságtétel, a kapcsolat- és közösségteremtés nyelve volt, vagyis teljes összhangban állt a Péter által idézett jóeli próféciával[19].

Péter prédikációjából kiderül, hogy pünkösd valóban betöltötte Krisztus igéretét: a Lélek *"mindenre megtanít"*, és *"elvezet a teljes igazságra"*[20]. Azok a tanitványok, akik tiz nappal korábban még a zsidó politikai váradalmak kategóriáiban gondolkoztak[21], itt üdvtörténeti látással birnak. Péter üdvtörténeti összefüggésben értelmezi Jóel próféciáját, Dávid zsoltárát és Jézus Krisztus egész életmüvét, sőt ezen belül halálát és feltámadását is.

---

15 ApCs 1:4-5.

16 S nem mint a tanítványok imádságának gyümölcsét (bár hangsúly esik arra is, hogy az ígéret imádkozókon teljesedett be).

17 Mint pl. Tábita feltámadása, Bartimeus gyógyulása, Pál vagy Timóteus megtérése, stb.

18 l. a speciális szókapcsolatoknál!

19 Itt arra kell kérnünk az olvasót, hogy olvassa el újra a *Jl 3:1-5*-tel kapcsolatban mondottakat. Az ottaniakhoz e helyen csupán annyit fűzünk, amennyi Péter prékációja, vagy Lukács elbeszélése kapcsán kívánkozik.

20 Jn 14:26. 16:13.

21 *"Hát nem ebben az időben állitod helyre az országot Izráelnek?"* ApCs 1:6.

Beszéde egyszersmind kendőzetlen vádbeszéd azok ellen, akik között a *feszítsd-meget* kiáltók is ott vannak. Prédikációja nyomán - a Lélek kényszerítő hatására ezért ezres tömegek végzik el magukban (és önmaguk ellen) ugyanazt az átértékelést: *Krisztushoz való viszonyuk* alapvető átértékelését[22]. Ez azt jelenti, hogy a lehető legpontosabban végbement köztük Jézus ígérete: *megfeddetés a bűn és az ítélet tekintetében*[23].

A jóeli ígéretben hangsúlyos a *"mindenkire"* /ti. *kiöntöm Lelkem*/ (/עַל־כָּל־בָּשָׂר אֶשְׁפּוֹךְ אֶת־רוּחִי/), illetve az, hogy *nemre, életkorra és társadalmi állapotra való tekintet nélkül értik az Úr akaratát, és rá is hangolódnak.* Aligha lehet hát véletlen Lukács fogalmazása, mikor az apostolokkal kapcsolatban megjegyzi: *"és* (a tűznyelvek) *leszálltak minden egyesre* (ἐπ' ἕνα ἕκαστον) *közülük"*, illetve szinte tüntető szószerintiségben megismétli a csoda folytán igeértővé lett tömeggel kapcsolatban: *a maga dialektusában hallotta őket minden egyes* (εἷς ἕκαστος) *közülük"*.

A jóeli ígéretet Péter apostol - mint már említettük - nemcsak a felházból valókra nézve tartotta érvényesnek[24], hanem minden jelenlevőnek, sőt a következő generációknak is lehetőségül kínálta fel[25]. A részesülés feltételeiül semmi mást nem hirdet, mint a megtérést (és csatoltan természetesen a bemerítést).

---

22 Isten előzetes állásfoglalása Jézus felől: *igazolta előttetek erőkkel, csodákkal és jelekkel.* A ti állásfoglalástok: *felszegeztétek és megöltétek,* Isten *újabb* állásfoglalása: *feltámasztotta (ApCs 2:22-24).*

23 Jn 16:8-10.

24 Péternek ez a felfogása természetesen autentikus: az *"ajándékul kapjátok a Szentlelket"* ígérete mindmáig érvényben maradt. E között a megállapítás és a között, hogy pünkösd egyszeri és megismételhetetlen, nincs semmiféle feszültség. Akik Péter szavára hittek, és bemerítkeztek, azokon minden bizonnyal betelt az ígéret, de látnivalóan nem az apostolokkal azonos módon.

25 ApCs 2:39.

JEGYZETEK AZ EFÉZUSI LEVÉL MAGYARÁZATÁHOZ

A Baptista Teológiai Szemindrium 1979/80-as tanév Újtestamentomi Exegezis c. kollégiumán előadta: **Dr. Páth Géza**

AZ EFÉZUSI LEVÉL VÁZLATA

Bevezetés. címzés és üdvözlés	1:1-2
I. TEOLÓGIAI RÉSZ	1:3-3:21
1/ Hálaadás Krisztusért	1:3-14
2/ Krisztus az egyház feje	1:15-23
3/ Krisztus az egyház életrekeltője	2:1-10
4/ Krisztus az egyház összetartója	2:11-22
5/ Krisztus terve a pogányokkal	3:1-13
6/ Fohász	3:14-21
a/ az olvasók lelki tökéletesedéséért	14-16
b/ Krisztus szeretetének megismeréséért	17-19
c/ Doxológia	20-21
II. ETIKAI RÉSZ	4:1-6:24
1/ Buzdítás a gyülekezet egységének előmozdítására	4:1-16
a/ az elhíváshoz méltó élet által	1-6
b/ különböző lelki ajándékok gyakorlása által	7-16
2/ Buzdítás a pogány életmód felszámolására	4:17-5:20
a/ levetve az óembert és felöltözve az újat	17-24
b/ elhagyva a régi bűnöket, mint illik Isten követőihez	4:25-5:20
3/ Buzdítás kölcsönös alárendeltség megteremtésére a hívő családban	5:21-6:9
a/ Férj és feleség; a házasság, mint Krisztus és az egyház kapcsolatának szimbóluma	21-33
b/ Gyermekek és szülők	6:1-4
c/ Szolgák és uraik	5-9
4/ Buzdítás Isten fegyverzetének felöltésére	6:10-18
Befejezés. 1/ Az apostol kérése az olvasókhoz	6:19-20
2/ A levél kézbesítőjének ajánlása	21-22
3/ Áldás	23-24

***

AZ EFÉZUSI LEVÉL SZÖVEGÉNEK MAGYARÁZATA

A levél bevezetése két ismert problémát is tartalmaz: *a szerző és a címzettek* kilétének kérdése.

A szerző így mutatkozik be:

"Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ιησοῦ..."

Ez az állítás megerősítést nyer még két helyen is a levélben:

3:1 Τούτου χάριν ἐγώ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ ὑπερ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν

6:21-22 Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ´ ἐμέ, τί πράσσω, πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τύχικος ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο , ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

Ha most ezt a második idézetet összehasonlítjuk a Kol 4:7-9 szövegével, meglepően hasonló fogalmazással találkozunk:

Τὰ κατ´ ἐμὲ πάντα γνωγίσει ὑμῖν Τύχικος ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ δύνδουλος ἐν κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.

Ez a nagyfokú hasonlóság arra enged következtetni, hogy a két levél ugyanattól a szerzőtől, és nagyjából ugyanabból az időből származik. Az egyház az apostolnak ezt a levelét már a II. században hiteles munkájának tartotta, melyet Pál Rómában fogsága idején írt és Tükhikosszal küldött el a Kolosszéba szóló levéllel együtt.

A XIX. században kapott lábra az a vélemény, hogy az efézusi levél pszeudonim. Az angol tudósok nagyobb része kiállt a levél irodalmi hitelessége mellett /Hort, Westcott, A. Robinson, Burkitt, Dodd, Rawlinson és E.F. Scott/, de akadtak jónéhányan, akik elvetették /Moffatt, Streeter és W.L. Knox/. Az amerikai és az európai kontinensen működő tudósok /az erlangeni iskola kivételével/ többnyire tagadják az efézusi levél irodalmi hitelességét. A hitelességellenes vélemény legteljesebb kifejezését E.J. Goodspeed fogalmazta meg a The Meaning of Ephesians /Chicago, 1933/ c. munkájában.

A levél irodalmi hitelessége tagadóinak érvei két csoportba sorolhatók.

I/ A levél nyelvezetéből és stílusából levont következtetések.

Rotterdami Erasmus volt az első, aki ráterelte a figyelmet ezekre a kérdésekre. Evanson angol deista /1792/ fejezte ki először kétségeit a levél irodalmi hitelességével kapcsolatban. A modern kutatás Usteri /1824/ és De Wette munkásságával indult meg.

Ha Pál apostolnak a gyülekezetekhez írott leveleit elolvassuk, megismerhetjük belőlük az egyes gyülekezeteket szorongató aktuális problémákat és a helyi viszonyokat. Az illető gyülekezetekkel kapcsolatban álló személyek neveivel sűrűn találkozunk a levelekben. Az efézusi levélben viszont nem kerülnek terítékre olyan kérdések, amelyekből következtetni tudnánk a gyülekezet viszonyaira.

Pál fogalmazására jellemző, hogy gondolatai gyorsan követik egymást. Ebből adódik, hogy gyakran a gondolatnak egy új fonalát veszi fel, mielőtt befejezte volna az elsőt. Az efézusi levélben viszont hosszú, bonyolult körmondatokat találunk; az egyik mondat szervesen kötődik a másikhoz. Soden ezzel kapcsolatban véleményét úgy fogalmazza meg, hogy Pál általában kirobbanó temperamentumú fogalmazása az efézusi levélben közönyösre változik.

2/ A szóhasználat jellegzetességéből levont következtetések

Az efézusi levél 82 olyan hapax legomenát tartalmaz, melyek Pálnál nem fordulnak máshol elő. 38 az olyan hapax legomena száma, melyek az egész ÚTban nem fordulnak elő.

Jelentősek azok a kifejezésfordulatok, melyek ugyan Pál által használatos szavakat alkalmaznak, de olyan összeállításban, amilyenben sehol máshol Pálnál nem fordulnak elő.

2:20 ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλον καὶ προφητῶν

3:5 ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι

Az αἰών szót használó szokatlan fordulatok:

1:21 οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλα καὶ ἐν τῷ μέλλοντι

2:2 κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου

2:7 ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς ἐπερχομένοις

3:21 εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων

A pleonazmus is megjelenik az efézusi levélben:

1:5 κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ

1:11 κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ

1:19 κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ

Az ilyen fogalmazás meglehetősen rányomja bélyegét a stílusra. F.W. Beare nehezen tartja elképzelhetőnek, hogy Pál ezt a stílust művelte volna, hisz egyéb leveleiben ennek nincs nyoma.

A levél irodalmi hitelességének támadói fel szoktak hozni olyan szavakat érv gyanánt, melyeket Pál más leveleiben más jelentéssel használ. Például:

τὰ ἔθνη jelentése mindig "pogány", eredeti zsidó értelmezésben "nem zsidó"; az efézusi levélben: "nem keresztyén". Amikor nem zsidót akar jelölni hozzáteszi: ἐν σαρκί. Azonban az öt előfordulási helyből /2:11; 3:1, 6, 8; 4:17;/ ez az eset /2:11/ nem perdöntő.

A σώζω ige kétszer fordul elő ebben a levélben, mindkét esetben perf.ban, holott ezt az igét Pál általában instansban használja.

ἡ οἰκονομία eredeti páli értelme: "sáfárság"; ebben a levélben pedig mint teológiai műszó jelentkezik "rend", "üdvrend", "üdvterv" értelemben. Pál leveleiben összesen hatszor találkozunk ezzel a szóval. A "sáfárság" jelentéssel találkozunk az 1Kor 9:17 és Kol 1:25-ben. Ezzel szemben az 1Tim 1:4-ben a szónak a "későbbi" jelentésével /üdvterv/ találkozunk.

Ezek az érvek nem elég erősek ahhoz, hogy a levél irodalmi hitelességét előttünk megdöntsék. Természetesen azt is figyelembe kell vennünk, hogy Pál leveleit nem sajátkezűleg írta.

/2Thes 3:17: Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστιν σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ οὕτως γράφω.

Gal 6:11 Ἴδετε πηλίκοις ὑμιν γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί.

Rm 16:22 ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας τὴν ἐπιστολὴν ἐν κυρίῳ.

Talán az egyetlen kivétel rövidsége miatt a Filemonhoz írt levél,

melynek 19. versében szintén ott találjuk: Ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί

A levél címzésében rejlő másik probléma a címzettek kérdése.
Külső és belső érvek egyaránt szólnak a levél efézusi rendeltetése ellen.
Vegyük előbb a **belső érveket.**
Pál három évig működött Efézusban. Harmadik misszióútjának ez volt a támaszpontja. Igen szoros lelki kapcsolat alakult ki Pál és az efézusiak között. Ezt tanúsítja az a megható búcsúvétel Milétoszban. Ennek ellenére az efézusi levél személytelen jellegű. Nem találunk benne hivatkozást egyetlen személyre sem.
Továbbá az is kitűnik a levélből, hogy pogány-keresztyén olvasókat feltételez. Ez pedig nem egészen illik Efézusra.
Végül úgy beszél az efézusiakról, mint akiknek életéről csak hallott /1:15 Διὰ τοῦτο κἀγώ, ἀκούσας τὴν καθ´ ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ.../, és magáról, mint akiről az olvasók bizonyára hallottak /3:2 εἴ γε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς,.../.
Külső érvek.
Tény, hogy két tekintélyes kódex, a cod.Sin. és a cod.Vat. /B/, valamint az értékes P 46 jelű papirusz nem tartalmazza az ἐν Ἐφέσῳ megjelölést. +gy ismerte a szöveget Tertullianus /220/ és Origenész /254/, valamint Efraem /373/ is.
A kérdés megoldására kialakított elméletek közül ismernünk kell az alábbiakat.

1. Az enciklika elmélet
Th. Béza /1598/ elgondolását fejlesztette elméletté J. Ussher /1654/ anglikán lelkész. Eszerint ez a levél a kisázsiai gyülekezeteknek szóló **körlevél**, és Tükhikosz vitte magával a kolosszébeliekhez írott levéllel együtt.
Ez az elmélet magyarázatot ad a levél személytelen jellegére, és az ἐν Ἐφέσῳ kifejezés hiányára.
Hogyan került később mégis a szövegbe Efézus?
Az Efézusban élő tekintélyes keresztyén gyülekezetnek nem volt még saját páli levele.

2. A laodiceai elmélet

Kifejlesztője J.Mill /1707/. Kiindulópontja Marcion kánonja, amelyben az efézusi helyett egy Laodiceába szóló levelet találunk. Ezt az elméletet fogadta el A.Harnack is. Szerinte a *damnatio memoriae* esete forog fenn a Jel 3:14-ben leírtak miatt. Ezért törölték az ἐν Λαοδικείᾳ kifejezést és beírták helyette ἐν Ἐφέσῳ. A Kol 4:16 egy Laodiceából érkező levélről szól és itt találunk bizonyos utalást a páli levelek körlevél jellegére: "καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ΄ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ, καὶ τὴν ἐκ Λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεις ἀναγνῶτε." De ha megnézzük a P 46 papirusznak erről a szövegről készített fényképét, azt tapasztaljuk, hogy az eredeti szövegben nincs hely a betoldásra, vagy kihúzásra.

Ezek az elméletek később kereszteződtek is. A hagyományos és az enciklika elmélet között áll az a felfogás, hogy ez a levél Efézusnak és több más kisázsiai gyülekezetnek szól egyszerre. J.Schmid pedig az enciklika és a laodiceai elméletet szövi össze /Der Epheserbrief des Apostel Paulus 1928./. Szerinte az általunk ismert efézusi levél külön címmel nem rendelkező körlevél, melyet Tükhikosz vitt gyülekezetről gyülekezetre, útban Kolosszé felé /ld. a fent leírt idézetet a Kol 4:16-ból/.

Χὰρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη

A hellenizmus korában kétféle divatos címzési forma élt. Az egyik **orientális**, a másik **görög**. A keleti címzésformára a LXX-ból hozhatunk példát:

Esd 5:7 "Δαρείῳ τῷ βασιλεῖ εἰρήνη πᾶσα."

Dán 6:26 (Θ) "τὸτε Δαρεῖος ὁ βασιλεύς ἔγραψεν πᾶσι τοῖς λαοῖς, φυλαῖς, γλώσσαις, τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εἰρήνη πληθυνθείη"

A görög címzési formában viszont a békesség helyett az örömre utaló szokásos üdvözlési forma jelenik meg. Idézzünk először néhány példát a papiruszok világából.

Polükratész levele atyjához így kezdődik /i.e. III. sz./:

"Πολυκράτης τῶι πατρὶ χαίρειν." /G.MILLIGAN: Selections from the Greek Papyri 6.old./

Hilarion levele feleségéhez Alishoz /id. mű 32. old./:

"Ἱλαρίωνα Ἄλιτι τῆι ἀδελφῆι πλεῖστα χαίρειν" /i.e. I.sz./

Procleius levele Pecusishez /i.u. I. sz. id.mű. 58. old./:

"Προκλήιος Πεκύσει τῶι φιλτάτωι χαίρειν."

Már Leitzmann felfigyelt rá, hogy Pál ötvözi a két formát. Tekintsük át, hogyan köszönti Pál leveleiben a címzetteket.

A páli köszöntés teljes formája:

"Χάρις ὑμῖν καὶ ειρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ."

Ez a forma található a Rm, 1 és 2Kor, Gal, Ef, Fil, és a Filemonhoz írt levelében. Az 1 és 2Thes egyes kéziratai a teljes, míg mások rövidített formát hoznak. A pásztorlevelekbe pedig új elemként kerül az ἔλεος /1 és 2Tim/; valamint a τοῦ σωτῆρος ἡμῶν /Tit/.

Jakab levelének címzésében a χαίριεν megszokott görög formát használja.

1Pt "Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείν."

2Pt "Χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείν ἐν ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ καὶ Ἰησοῦ (Χριστοῦ) τοῦ κυρίου ἡμῶν."

2Jn "ἔσται μεθ´ἡμῶν (ὑμῶν) χάρις ἔλεος εἰρήνη παρὰ θεοῦ πατρός, καὶ παρὰ (κυρίου) Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός,"

János harmadik levelében a címzésből a szokásos jókívánság hiányzik.

Júdás "ἔλεος ὑμῖν καὶ εἰρήνη (ἐν κυρίῳ) καὶ ἀγάπη πληθυνθείη."

A Zsidókhoz írt levél és 1Jn nem tartalmaz szabályos címzést. Az 1Jn első bekezdése végén a 4. versben tartalmaz jókívánságot: "καὶ ταῦτα γράφομεν ἡμεῖς (ὑμῖν) ἵνα ἡ χαρά ἡμῶν (ὑμῶν) ᾖ πεπληρωμένη (ἐν ὑμῖν)."

Végül meg kell említenünk két levélnek a szabályos görög címzését az Actából. Az első az apostolok jeruzsálemi gyűlése után íródott, a másikat Lüsziász írta Félixhez.

Act 15:23 "Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικὶαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν

Χαίρειν."

Act 23:26 "Κλαύδιος Λυσίας

τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι Φήλικι

χαίρειν."

/Folytatás a következő számban/

Győri Kornél:

A titokzatos levél

Bevezetés a Zsidókhoz írt levélhez

Ma már a Hold sem elérhetetlen az ember számára, de volt idő - nem is olyan régen -, amikor lakóhelyünknek, a földnek is még sok területe rejtve volt a kutató ember előtt. Ezeket az ismeretlen térségeket fehér foltok jelezték a térképeken. E foltokat a középkor térképészei tudálékos figyelmeztetéssel látták el: "Hic sunt leones! - Itt oroszlánok laknak!" Az emberek többségében ez a veszedelmeket sejtető mondat csirájában elfojtotta a fölfedező hajlandóságot. Akadtak azonban merész szívű férfiak, akik nem rettentek meg a fehér foltok esetleges oroszlánjaitól, és nekivágtak, hogy föltárják az ismeretlen területeket. Itt-ott bizonnyára oroszlánokkal is találkoztak, de ezeket letrítették, s a veszedelmk vállalásáért bőségesen kárótolta őket az új tájak, népek, szokások megismerése, és a sokszor fölmérhetetlen értékű természeti kincsek föllelése.

Mi közünk van azonban mindehhez? Nos, csak annyi, hogy nemcsak a földrajztudomány történetében, hanem a tőle távol álló szentírástudományban is megtalálható az eddigiekben ismertetett jelenség édestestvére.

Van a Bibliának nem egy olyan könyve, mely hosszú évszázadokon át - némelyik még talán ma is -, fehér foltként szerepelt a Szentírásban. Ha szemmel láthatóan nem is, de azért mégis érzékelhetően ott volt a tiltó jelzés: "Vigyázat, nehezen érthető könyv!" Hogy hány embert tartott vissza ez a vélekedés például a Zsid tanulmányozásától, /de említhetném az Újszövetségből a Jel-t is/ nem tudom, azt azonban mindannyian megtapasztalhattuk, hogy az átlag bibliaolvasó alig ismeri e levelet, igehirdetésünk is csak éppen a peremét érinti olykor. Jónak láttam tehát, hogy most röviden összefoglaljam azt, ami a Zsid-ról eddig tudható, különös tekintettel az utóbbi másfél évtized új irányt mutató bevezetéstani fölismeréseire.

1. A Zsidókhoz írt levél helye a kánonban

A Zsid méltán hordozhatná a vele kapcsolatos számtalan kérdőjel miatt a "titokzatos levél" föliratot. A titokzatosság a dolgoknak sokszor különös vonzerőt kölcsönöz. A Zsid-nak azonban nem kedvezett. Ez megmutatkozik abban is, hogy meglehetősen viszontagságos úton került csak be az általunk is elfogadott újszövetségi kánonba.

A *keleti egyházfélben* PANTAINOSZ/1/ alexandriai presbiter említi először a Zsid-t 180 körül, majd nem sokkal később ALEXANDRIAI KELEMEN/2/, a Sztrómateisz című munkájában e levéllel is foglalkozva, azt minden különösebb megjegyzés nélkül a kánoni könyvek közé sorolja. EUSZEBIOSZ/3/ is a homologumenoi /azaz: általánosan elismert/ iratok között ad neki helyet. Ugyancsak ká-

---

JEGYZETEK:

1 PANTAINOSZ vagy Pantaenos /a II. század második felében élt/, az alexandriai katekhéta iskola megalapítója. A Zsid szerzőjének Pált tartotta, véleményét azonban nem indokolta meg.

2 ALEXANDRIAI KELEMEN /150-217/, Pantainosz tanítványa és utódja az alexandriai katekhéta iskola vezetésében. Az első, aki nagy tudományos fölkészültséggel fejtegette a keresztyén hitigazságokat a pogányság tanításaival szemben.
Gazdag irodalmi tevékenységéből csak három irata maradt fenn: a Protreptikosz - intelmek a pogányokhoz; a Paidagogosz - értekezés a nevelésről; a Sztrómateisz - hét könyv a keresztyén igazságról és a gnózisról. Ez utóbbi műve a kánontörténet szempontjából különösen jelentős. Ismeri és idézi a mai úsz-i kánon könyveit Jak, 2Pt és 3Jn kivételével. Szentlélektől ihletettnek tartja még a Didakhét, az 1Kl-t, a Poimént, Barnabás levelét, az Apokalüpszisz Petru-t és a Didaszkalia Petru-t. Nem sorolja ezek közé, bár idézi őket: az Egyiptomi Ev-t, a Héber Ev-t és Mátyás hagyományait.

3 EUSZEBIOSZ /263-339/, palesztínai származású cézáreai püspök és egyháztörténész. Munkálkodásával elősegítette a kánon végleges rögzítését. Négy csoportba osztja a kánon szempontjából egyáltalán szóba jöhető könyveket:

a/ homologumena, mindenki által elismert Mt, Mk, Lk, Jn, ApCs, Pál 14(!) levele (Zsid is), 1Pt, 1Jn és "ha valakinek úgy tetszik", a Jel;
b/ antilegomena, amelyek ellenmondásra is találnak: Jak, 2Pt, 2Jn, 3Jn, és Jud;
c/ notha, nem igazi és nem eredeti iratok: Didakhé, Poimén, Barnabás levele, Apokalüpszisz Petru, Acta Pauli, és a "ha valakinek úgy tetszik", a Jel;
d/ atopa panté kai düsszebé, egészen értelmetlen és elvetendő iratok: az apokrif evangéliumok és Acta-k.

Az a/ csoportnál a Zsid-del kapcsolatban megemlíti, hogy a római gyülekezet állítólag nem tartja Pál hiteles művének. Erre utal az is, hogy például Caius a Proclus-szal folytatott római hitvita során csak 13 páli levelet használt.

nonikus levélként tartja számon ATHANASZIOSZnak/4/, a keleti egyházfél kánonját véglegesen rögzítő, 367-ben kibocsátott, híres 39. húsvéti levele.

A *nyugati egyházfélben* viszonylag korán ismertté lett a Zsid. RÓMAI KELEMEN/5/ a korintusiakhoz írt első levelében /1K1/ nemcsak egyes szavakat, hanem hosszú szakaszokat is idéz a Zsid-ból, ami kétség nélkül bizonyítja, hogy a neves apostoli atya/6/ jól ismerte és becsülte a levelet. A kánoniság dolgában nem nyilatkozik, de hisz ez a kérdés az ő korában még föl sem vetődött. HERMASZ/7/ a Poiménben, IUSZTINOSZ/8/ a Dialogosz-ban szintén gyakran idéznek a Zsid-ból. Amikor a II. század elején MARKION/9/ önkényes szempontokat követve összeállította a maga zavaros "kánon"-ját, ezzel arra ösztökélte az Egyházat, hogy tisztázza és rögzítse, hogy mit is tart tulajdonképpen kánoninak és mit nem.

Akkor vált alapelvvé az, hogy kánoninak csak az a mű tekinthető, amely *apostoli eredetű és általánosan használt az istentiszteleteken.* /Ez utóbbit természetesen meghatározta az irat tartalma, csak azok az iratok kerültek be és maradtak meg az istentiszteleti használatban, amelyek a gyülekezet általános hittapasztalata szerint megfeleltek annak a követelménynek, amit 2Tim 3:16-ban olvasunk: *"...hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra és az igazságban való nevelésre, hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jócselekedetre felkészített"!*/

Mivel a Zsid-t nem lehetett bizonyosan egyetlen apostollal sem legalább közvetett kapcsolatba hozni, /mint például Mk-t, amelynek írója nem volt ugyan apostol, de köztudott volt, hogy ez az evangélium Péter prédikációi nyomán készült/, ezért a nyugati egyházfélben, bár olykor idéztek a levélből, a kánonalakulás kezdeti időszakában nem fogadták be a kánonba. Ezt igazolja az is, hogy a Muratori kánontöredék/10/, amely a római gyülekezet II. század végi

JEGYZETEK:

4 ATHANASZIOSZ /?-373/, 326-tól alexandriai püspök, az ortodoxia atyja, Arius legnagyobb ellenfele, akit a sokszor politikai színezetű hitviták során négy ízben is száműztek, összesen mintegy húsz éves időtartamra. Nevezetes 39. húsvéti levelében az általunk is elfogadott ósz-i kánon könyveit sorolja föl. Pálnak tulajdonítja a Zsid-t is, és azt a 2Thes után sorolja be. Jelentős tény, hogy csak a kánonikus 27 könyv istentiszteleti használatát engedélyezi. Kivételt csak az antiókhiai gyülekezettel tesz, és a helyi hagyományra tekintettel megengedi, hogy a Didakhét és a Poiményt is használják a katekhumenok oktatásában.

5 RÓMAI KELEMEN /?-97/, Pál tanítványa, 88-tól a római gyülekezet harmadik püspöke, aki gyülekezete megbízásából 95-96-ban egy levelet írt a pártoskodó korintusi gyülekezetnek. Ebben a levélben számos tételt idéz az ósz-i iratokból. Ismeri Pál pásztor-leveleit, föltűnően használja Péter kifejezéseit és hapax-legomena-it. A Zsid-hoz való kapcsolatáról már föntebb szóltam.

6 APOSTOLI ATYÁK, az apostolok közvetlen tanítványai, munkatársai és utódjai, akik önálló szellemi alkotások létrehozása helyett a meglevő kincsek őrizgetését és továbbadását tekintették legfőbb feladatuknak. Ránkmaradt irataik csekély számához viszonyítva föltűnő, hogy milyen sok utalás található náluk az ósz-i kánonra vonatkozólag /Barnabás, Hermasz, Ignatius, Polükarposz/.

/7/ HERMASZ /?-?/, némelyek szerint I. Pius /?-157/ testvére, mások szerint a Róm 16:14-ben üdvözölt H-val azonos. Hermasz nevét, a legkésőbb 130-140 körül keletkezett HO POIMÉN című irat tartotta fönn. A görög nyelven írt mű a XIX. század közepéig csak latin és étióp fordításban volt ismeretes, az eredeti görög szöveget a Codex Sinaiticusból ismerték meg a kutatók. A Poimén három részből áll: 1. Öt látomás /Visiones/, 2. Tizenkét parancsolat /Mandata/. 3. Tíz hasonlat /Similitudines/. A mű a gyülekezeti fegyelem fölélesztésére szánt erkölcsi intelmeket és előírásokat tartalmaz. Több vonatkozás található benne, amely az Ósz könyveire utal. Második századi közkedveltsége ellenére sem került a kánonba, amit előttünk indoklottá tesz az a jószándékú, de mégis Biblián kívüli gondolata, amely az önmegtartóztatásnak érdemszerző jelentőséget tulajdonít.

8 IUSZTINOSZ /105(?)-165(?)/, görög szülőktől származott. Meglett korában végbement megtéréséig pogány vándorfilozófusként működött. Megtérése után is sokfelé megfordult és vértanuhalálának bekövetkeztéig mindenütt nagy buzgósággal terjesztette az evangéliumi igazságokat. Nagy irodalmi tevékenységet folytatott, de csak a 138 körül írt két apológiája /Antonius Pius császárhoz és a római szenátushoz/, valamint a palesztinai zsidó filozófussal, Trüfonnal folytatott vitája maradt ránk /Dialogosz prosz Trüfona ludaion/. Műveiben az ósz-i kánon irataiból számos tételt idéz.

9 MARKION /85(?)-?/, a pontuszi Szinopéből származó gazdag hajótulajdonos. Püspökével összeütközésbe kerülve, vitatott gnosztikus nézeteinek támogatókat keresve útrakelt, és 139 körül a római gyülekezethez csatlakozott, 200 ezer sestercius ajándék kíséretében. Tanaiért azonban 144-ben e gyülekezet kizárta, és ajándékát is visszatérítve elbocsátotta. Markion szélsőséges antijudaista teológus, elveti az Ósz-t, egyetemes üdvösséget és dualista istenfogalmat hirdet. A Szentírás megtisztítása - tulajdonképpen zsidótalanítása - címén 10 páli levélből és Lk-ból állít össze egy ósz-i kánont, de még a meghagyott iratokat is irgalom nélkül megcsonkítja. Kánonalakítása negatív bizonyíték egy nagyjából körvonalazott, de még írásban nem rögzített kánon léte mellett.

10 MURATORI KÁNONTÖREDÉK, az Egyház első ránkmaradt kánon-jegyzéke. Muratori, L.A. fedezte föl a milánói Ambrosiana könyvtárban, 1740-ben, a J.101. jelzésű kódexben. Görög eredeti nyomán készült hibás latinságú fordítás, amelynek eleje és vége csonka. 180 körül keletkezhetett, mert a Poiménnel kapcsolatban azt mondja, hogy Hermasz "nuperrime" /csak a minap, legújabban/ írta, amikor a római gyülekezet püspöke Pius volt /+157/. A M. a könyvek négy csoportját különbözteti meg:

a/ amelyeket mindenki szentnek tart: az összes ósz-i könyv a Zsid, Jak, 1Pt és 2Pt kivételével;
b/ amelyeket némelyek kifogásolnak, nem olvasnak;
c/ amelyek magánhasználatra jók;
d/ amelyek mindenestől elvetendők.

álláspontját tükrözi a kánonnnal kapcsolatban, a Zsid-t még csak meg sem említi.

A II-III. század szakadár irányzatai közül több (montanisták/11/, novatiánusok/12/) a maga egyházfegyelmi gyakorlatának igazolását vélte kiolvasni a Zsid 6:4kk-ból és a 10:26kk-ból. Ez a tény azután hosszú időre megpecsételte a Zsid sorsát, mert a szakadárokkal folytatott vitának velejárójaként a már amúgy is gyanu alatt álló irat teljesen kikopott a szorványos istentiszteleti használatból, és ennek folytán, mint nem apostolinak tartott és nem is olvasott irat, kiszorult a kezdeti kánonból.

A kegyvesztetté vált irat csak a IV. század vége felé kerül ismét előtérbe Nyugaton, amikor a keleti egyházfél véleményét jól ismerő HIERONYMUS/13/ ösztönzésére DAMASUS pápa 382-ben a kánonhoz tartozónak nyilvánította a Zsid-t. E pápai állásfoglalást szentesítette azután a 393-ban megtartott Hippói Zsinat.

2. A zsidókhoz írt levél szerzője

A Zsid - akárcsak a legtöbb ósz-i irat - nem nevezi meg a szerzőt. Megnehezíti a Szentíráskutatók dolgát az is, hogy ez esetben nem folyamodhatunk a korai hagyományhoz sem, mert az annyira szétszórt és ellentmondó véleményeket hordoz, hogy arra megnyugtató föltevést alapozni nem lehet.

A *keleti egyházfél* ugyan kezdettől fogva a páli levelek közé sorolta a Zsid-t, ehhez azonban stiláris megfontolások alapján azt a kiegészítést tette, hogy a levél héber eredetije származik csak Páltól, míg a használatban lévő görög szöveg már Lukács fordítása.

Órigenész/14/ szerint a gondolatok Páltól erednek, de a formába öntő már Római Kelemen.

A *nyugati egyházfélben* kezdetben nem firtatták, hogy ki a szerző.

Tertullianus/15/ Barnabást, Pál munkatársát említi, véleményét azonban sajnos nem indokolja meg. E vélekedés egyébként is eléggé ingatag, mert lehetetlen, hogy a lévita származású Barnabás, aki jól ismerte Jeruzsálemet és a templomot /ApCs 4:36,37/, úgy írt volna a templomi istentisztelettel kapcsolatos dolgokról, ahogy azt a Zsid tényleges szerzője teszi.

Hasonló megfontolások miatt kell elvetnünk a némelyek által számításba vett Szilvánusz nevét is.

Lukácsot is emlegették olykor - nemcsak fordítóként tehát, hanem szerzőként is -, őt azonban első

JEGYZETEK:

11 MONTANISTÁK. Az Egyházban térthódító lazaságokkal szembehelyezkedő csoportok egyike, mely nevét a Frígiában 156 táján föllépő Montanus-ról kapta. Tagadhatatlanul helyes - mai fogalmaink szerint szabadegyházi - kezdeti megnyilatkozásaik mellett, két olyan fő fellegzetességük is volt, amelyek végül is joggal vezettek eretnekké nyilvánításukhoz:

a/ a rajongó csodahajhászat, az extázisba torkolló istentisztelet;

b/ tökéletesedésre törkvés az önsanyargatás és a végletekig megszigorított törvényeskedő gyülekezeti fegyelmezés útján.

12 NOVATIÁNUSOK. Novatianus római presbiter követői. Novatianus azt állította a 251-ben római püspökké lett Corneliusszal szemben, hogy a Tízparancsolatba ütköző halálos bűnöket - peccata mortalia - elkövető gyülekezeti tagokat még töredelmes bűnbánat esetén sem szabad visszavenni a gyülekezetne, az ilyenekhez csupán Isten lehet irgalmas. E tanításáért kiközösítették Novatianust, aki ekkor új közösséget alapított, amely széles körben elterjedt és a VI. század végéig fönnmaradt. A N. azt állították, hogy a tiszta evangélium csak náluk van meg. A hozzájuk csatlakozó keresztyéneket újból megkeresztelték.

13 HIERONYMUS /348-420/, a dalmáciai Stridonban született. Rómában grammatikai és retorikai téren kitűnő képzésben részesült. Nyolcéves keleti útja során, Antiókhiában és Konstantinápolyban elsőrendű teológiai műveltségre és hibátlan görögségre tett szert, sőt egy megkeresztelt zsidótól héberül is megtanult. Damasus pápa /366-384-ig uralk./ Rómába hívta titkárául, majd 383-ban megbízta a Biblia egységes latin fordításának elkészítésével. A H. által revideált szöveg később Vulgata /közkézen forgó/ néven vált ismertté. Damasus halála után H. 386-ban egy betlehemi kolostorba vonult. Itt élt és munkálkodott elhunytáig.

14 ÓRIGENÉSZ /348-420/, Kelemen utóda az alaxandriai katekhéta iskola vezetésében. Gazdag és szerteágazó teológiai munkásságát számos iratban adta közre, ezek közül csak kevés maradt az utókorra. Jelentősége a kánontörténet szempontjából abban rejlik, hogy O. beutazta a keleti egyházfelet, Rómában is járt, és így hiteles tudósítást adhatott arról, hogy miként értékelték az ő korában az egyes könyveket az egész Egyházban. Kánoni tekintély szempontjából három csoportba sorolja a könyveket:

a/ homologumena v. anautirréta, az egész Egyházban vita nélkül elfogadott könyvek: Mt, Mk, Lk, Jn, ApCs, Pál 13 levele, 1Pt, 1Jn és Jel /összesen 21/;

b/ amfiballomena, amelyeket némelyek vitatnak: Zsid, Jak, 2Pt, 2Jn, 3Jn Jud, Didakhé, Poimén, Barnabás levele;

c/ pszeudo, hamisított, eretnekektől származó iratok: az apokrif evangéliumok

15 TERTULLIANUS /160(?)-220/, pogány szülőktől, Karthagóban született. Mint érett férfi tért meg, harmincas éveiben. Ezután csakhamar presbiterré avatták Rómában, majd a karthagói katekhumen iskola oktatójává lett. 206-ban a montanistákhoz csatlakozott, emiatt 213-ban teljesen szakított korábbi egyházával. E döntésben nem annyira a montanisták rajongó vonásai, hanem az egyházfegyelemről alkotott nézeteik hatottak reá. Kiváló szónok és író volt, a latin egyházi nyelv megalapítója. Az ósz-i kánont az ósz-ivel egyenrangúnak tekintette. 22 iratot sorol az ósz-i kánonba: Mt, Mk, Lk, Jn, ApCs, Pál 13 levele, 1Pt, 1Jn, Jud és Jel. Sehol sem említi: Jak, 2Pt, 2Jn és 3Jn-t. A Zsid-t Barnabás leveleként idézi. A Poimént montanista kora előtt a kánonhoz sorolja, azután pedig elveti.

sorban stiláris szempontok miatt kell mellőznünk.

A találgatások széles skálájára jellemző, hogy Harnack /+1930/, Priszkát, Aquila feleségét tette meg szerzőnek. Aligha képzelhető el azonban, hogy a sátorszövéshez bizonnyára kitűnően értő asszony képes lett volna arra a mesteri érvelésre, szóhasználatra, amely a Zsid-t jellemzi. Egyébként is ez a föltevés megbukik a női szerzőt eleve kizáró participium masculinumon a 11:32-ben /diégumenon - elbeszélnék, szólnék/.

Luther vetette föl először Apollós szerzőségének gondolatát. Hasonlóan vélekedett a későbbiekben Zahn, Th. a lenyűgöző tudású izagógus, baptista részről pedig a világszerte elismert újszövetséges, Robertson, A. T. Napjainkban fénykorát éli ez a föltevés, amit az is bizonyít, hogy hazánkban a református Pákozdy László Márton, az evangélikus Próhle Károly, a római egyházban pedig Szörényi Andor is elfogadták.

Az, amit Apollósról ApCs 18:24kk-ben olvasunk, meglepően egyezik azzal, amit a Zsid elemzése során szerzőjéről megtudhatunk. Ez a mozgékony és tettre kész alexandriai zsidó, kiváló szónok, az Ószövetség alapos ismerője, Bemerítő János tanítványaként nyert "oktatást az Úr útjáról". /Jól jegyezzük meg ezt, mert ez a mozzanat a későbbiekben még igen jelentősnek fog bizonyulni!/ Vajon a Zsid, ez a származású görögséggel megírt szónoki remekmű, ósz-i alapokra emelt lenyűgöző okfejtéseivel nem jellemezhető-e ugyanazzal a mondattal, amellyel Lukács bemutatja Apollós működését? "Nagy erővel cáfolta a zsidókat, bizonyítva az Írásból, hogy Jézus a Krisztus /a Felkent, a Messiás!/."

Apollós szerzősége ellen szinte csak egyetlen komoly érvet szoktak fölemlegetni. Eszerint a Zsid 2:3-ban a szerző azt állítaná magáról, hogy az oszlopapostolok tanítványa, ez azonban Apollós esetében nem áll, az ellenérvet hangoztatók szerint. Az idézett hely így hangzik:

"Ez /mármint az üdvösség/ az Úr /azaz: Jézus/ igehirdetésével kezdődött, és mindazok, akik hallották, megerősítették számunkra." Hol van itt szó oszlopapostolokról? Egyébként is, nemcsak ők, hanem velük együtt még sokan mások is személyes meghallói és elfogadói voltak Jézus Krisztus igehirdetésének. Feltéve, de meg nem engedve, hogy mégiscsak az oszlopapostolokról van szó a fenti igében, vajon Apollós az efézusi teljes hitrejutás /ApCs 18:26/ és a Zsid írása közt eltelt időben nem kerülhetett szoros kapcsolatba a fő-apostolokkal? Az 1Kor 3:1kk alapján biztosra vehetjük, hogy Apollós Péterrel a jó ismeretségig, sőt munkatársi kapcsolatig is eljutott. A Zsid 2:3 alapján tehát nem cáfolható Apollós szerzősége, és ezért - az egyéb szempontokat is figyelembevéve - ezt a föltevést én is elfogadom.

3. A Zsidókhoz írt levél címzettjei

Bár a levél elejéről hiányzik a szokásos üdvözlés, és írója azonnal a lényegre térve kezdi el fejtegetését, az irat egészéből, de különösen a zárófejezetből arra következtethetünk, hogy valóságos levéllel van dolgunk.

Kiknek szól ez a levél? Kiket látott maga előtt a föltételezett szerző - Apollós -, amikor írásba fogott?

Közvetlen utalás erre nézve nincs a levélben. Az általunk ismert főlírat - "Prosz Hebraiusz - a hébereknek" -, nem a szerzőtől származik, hanem a páli levélgyüjtemény későbbi összeállítóitól. Következtetésekre vagyunk tehát utalva.

a/ A régi föltevések

A "Prosz Hebraiusz" címzés nyomán régebben általános volt a vélemény, hogy palesztinai, méghozzá jeruzsálemi zsidókeresztyénekhez szól a levél. Ez azonban aligha valószínű. A jeruzsálemi gyülekezet hosszú időn át más gyülekezetek segélyére szolrult, nem illik tehát reá, illetve tagjaira, hogy "szolgáltatok és szolgáltok a szenteknek /6:10/. Az sem vonatkozhat a jeruzsálemiekre, hogy "az időkhöz képest tanítóknak kellene lennetek" /5:12/, hisz tőlük zendült ki az evangélium. Zsid 10:32 szerint egyszeri nagy szenvedést viseltek el az olvasók, a jeruzsálemi gyülekezet ellenben több üldözést is megélt.

Az ellenvetések hatására azután a fenti föltevés helyébe a Palesztinán kívül élő zsidókeresztyén olvasók föltételezése lépett. A diaszpórában található szinte valamennyi gyülekezet neve fölkerült a találgatások listájára - hasztalan.

Amikor a zsidókeresztyén olvasókra vonatkozó föltevések ily módon erőtlennek bizonyultak, merész fordulattal teljesen alaptalannak nyilvánították a "Prosz Hebraiusz" föliratot - amely tulajdonképpen egy, az olvasók meghatározására vonatkozó korai hagyományt rögzített -, és kimondták, hogy minden bizonnyal pogánykeresztyének a címzettek, mégpedig egy viszonylag alacsony létszámú gyülekezet tagjai, akik szinte egységesen a hit és az ismeret kezdeti fokán állanak /5:12kk, 6:10kk, 12:4kk/. E föltevés vallói, vagy Pál odaérkezése előtti római gyülekezetre, vagy a későbbi időkben, a nagy római gyülekezetre gondolnak /Harnack, Zahn, Próhle K./.

b/ A legújabb föltevés

Már-már holtpontra jutott a kutatás, amikor - mintegy két évtizede - a qumrani tekercsek fölfedezése új lendületet adott e kérdés vizsgálatának. Ennek eredményeként látott napvilágot az az új föltevés, amely az összes eddiginél valószínűbb, és a Zsid-ról szerzett ismereteinkkel csodálatos összhangban áll. Ezen elmélet megalapozása két kiváló - de egy,ással a fölfedezés elsőbbsége fölött vitázó - izraeli tudós, Yadin, Yigael és Kosmala, Hans/16/ nevéhez fűződik.

Az elmélet lényege, hogy a Zsid címzettjei - ahogy Pákózdy megfogalmazza - :

JEGYZET:

16 YADIN, Yigael: The Dead Sea Scrolls and the Epistole to the Hebrews - Scripta Hierosolymitana IV, Jeruzsálem 1958.
KOSMALA, Hans: Hebräer - Essener - Christen - Leiden, 1959.

"Qumranból eredő, mélységes hitválságba jutott héberek..., akik a Templom - és az esszénus közösség - elpusztítása után, valahol Palesztinában, az Egyház peremén /kívül vagy belül/, ámde az alapvető végváradalmi /"messiási"/ hangulat révén az Egyházzal mégis a legközelebbi rokonságban éltek"./17/

E merőben új föltevés valószínűsítéséhez három kérdésre kell válaszolnunk:

1/ A föltételezett kapcsolat létrejöhetett-e a qumraniak és a keresztyének között? Ha igen, mikor?

2/ Magából a Zsid-ből igazolható-e, hogy egy sajátos, kezdetleges messiáshittel rendelkező olvasókörhöz szól?

3/ Kimutatható-e számottevő kapcsolat a Zsid és a HT /holttengeri tekercsek/ között?

c/ A föltevés történeti valószínűsége

Eddig általában kevés szó esett arról, hogy vajon hányan lehettek a qumrani közösség tagjai. A rendház méreteiből ítélve arra gondolhatnánk, hogy létszámuk nem volt számottevő. Ez a vélekedés nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy jelentőségüket lebecsüljük, és ezzel együtt elképzelhetetlennek tartsuk azt, hogy a korábban említett nagy római pusztítás után valaki is maradt volna közülök. Ha pedig ezt így látjuk, akkor nem hiú ábránd az Egyház peremén élő qumraniak föltételezése?

Meg kell látnunk a kutatások fényében, hogy a föltevés e vonatkozásában megalapozott. A qumrani rendház csupán a kiterjedt közösség központja volt, s több ezerre rúg azoknak a száma, akik irányítása alá tartoztak. Ez az önmagában véve is jelentős létszám még tetemesen megnövekszik, ha a zsidó háború éveiben a holttengeri közösséggel szoros kapcsolatban álló, sőt az élethalálharcban sorsközösséget vállaló esszénusokra/18/ és szikáriusokra/19/ gondolunk. Bármilyen vérengzők voltak is a római csapatok, a végpusztulás után számos qumrani vagy velük azonos nézetet valló ember megmaradásával kell számolnunk.

Mivelhogy a keresztyének Jeruzsálemből még a római ostromgyűrű létrejötte előtt eltávoztak és a Jordánon túli biztonságosabb területre vonultak, Culmann, Oscar/20/ a HT alapos tanulmányozása kapcsán arra következtet, hogy itt, és ekkor jött létre az az egyedülálló alkalom, amikor a Qumranból menekültek nagyobb számban fölvehették a kapcsolatot a zsidókeresztyénekkel. Ennek időpontját 68-ban állapíthatjuk meg.

d/ A Zsid hangvételéből levonható következtetés

Kosmala szerint: "A zsidókhoz intézett írás a Messiás-hirdetés legvilágosabb példájának bizonyul, olyan emberek számára, akik a vég és az ítélet váradalmában éltek, de Jézusban, mint Fölkentben /Messiásban/ még nyivánvalóan nem hittek".

A Zsid csakugyan ilyen félhívőket sejtet. Ezt látjuk például a következő idézetfüzérben: *"...eltompult a hallásotok. Ugyanis ennyi idő múltán már tanítóknak kellene lennetek, mégis ismét arra van szükségetek, hogy titeket tanítson valaki az Isten beszédének alapelemeire... Ezért elhagyva a* Messiásról/21/ *szóló elemi tanítást, törekedjünk a tökéletességre... Felőletek azonban szeretteim, jobbat gondolunk, ami üdvösséggel jár, még ha így beszélünk is... Kívánjuk, hogy közületek mindenki ugyanazt az igyekezetet tanusítsa mindvégig, amíg a reménység egészen be nem teljesedik..."*/5:11.12, 6:1.9.11/.

Látható tehát, hogy a levél csakugyan tartalmaz olyan vonásokat, amelyek összhangban állnak a föltételezett alaphelyzettel. Nem kezeli hitetlenekként a "peremen" lévőket, hanem elismeri, hogy az olvasók birtokában vannak a messiási hit kezdeteinek, most már csak arra van szükségük, hogy ezt a hitet a holt elemektől megtisztítva Jézus személyéhez kapcsolják.

e/ Érintkezési pontok/22/ a Zsid és a qumrani tekercsek tanítása között/23/

A Zsid számos utalása minden különösebb ne-

JEGYZETEK:

17 Pákozdy László Márton: A qumrani esszénusok és az ősegyház - ThSZ 1960. 11.12.

18 ESSZÉNUSOK. Zsidó szekta, a róluk szóló ismertetések szinte mindenben illenek a qumraniakra. Ma már a kutatók azonosnak is tekintik a két közösséget. Pákozdy szerint a qumrani közösség az E. legszigorúbb irányzata. Az E. létszámát Josephus mintegy 4000-re teszi. "Gyülekezeteik" Palesztinában mindenütt előfordultak.

19 SZIKÁRIUSOK. Harcias, terrorista-anarchista szekta. Kr.e. 63-ban léptek fel, nevüket azonban csak Kr.u. 50 körül kapták a rómaiaktól, a kis tőrök /sicea/ miatt, amelyekkel politikai és vallási ellenfeleiket orvul leszúrták. A qumraniakkal való kapcsolatukra nézve lásd Kocsis Elemérnek az irodalomjegyzékbe fölvett művét.

20 CULMANN, Oscar: Die neuentdeckten Qumran-Texte und das Judenchristentum der Pseudoklementinen - /ZNW Beiheft 21, 1954, 35-51/. Hivatkozás Burrows nyomán.

21 A tárgyilagos képalkotás érdekében elengedhetetlen, hogy a Zsid-ben előforduló Krisztus szót most minden esetben a Messiás szóval helyettesítsük. A görög "Krisztus", mint személynév és származékai, a mi fülünkben eleve összefüggenek Jézus személyével, de ez a számunkra magától értetődő összecsengés a levél első olvasói esetében - bármelyik föltételezést fogadjuk is el - még nem valóság, csupán elérendő cél.

22 Pákozdyt követve használom ezt a kifejezést: "abban a semleges értelemben, hogy a továbbiakig nyitva marad a kérdés; mi van az érintkezés mögött? Analógia, genetikus összefüggés, közös korábbi forrásból merítés, közvetlen átvétel, hasonlóság vagy hasonló kifejezések mögött ellentét?" (i.m.)

23 A Zsid tanításának gondolatmenete: Jézus különb, mint az angyalok /1. és 2./ - Jézus fenségesebb próféta, mint Mózes /3:1-4:13/ - Jézus az igazi főpap, mégpedig Melkisédek rendje szerint /4:14-7:25/ - Jézus áldozata tökéletes /7:26-1 :18/ - Jézusban kell egyedül hinni, ragaszkodással, rendíthetetlenül, mindvégig /1 :19-12:29/ - Buzdítások, befejezés /13/.

hézség nélkül kapcsolatba hozható megfelelő ószövetségi igehelyekkel. Vannak azonban olyan kivételei, szakaszai, amelyek nincsenek közvetlen kapcsolatban sem valamely ószövetségi szöveggel, sem valamely Qumranon kívüli, korabeli vallási irányzat tanításával, de meglepően világossá válnak, ha értelmezésüket a HT ismeretében keressük. Ezekre néhány példát mutatok be most szemléltetésül.

A Zsid elvontnak és akadémikusnak tűnő hatalmas érveléssorozata az irat első felében, egyszerre nagyon életszerűvé és szükségessé válik szemünkben, ha a qumrani tekercsekből megismerhető bonyolult angyal- és messiás-tannal vetjük össze.

A qumrani közösség két Messiást várt. Az egyiket az Áron házából, a másikat a Dávidéból. Ezek közül az ároni származéknak tulajdonították a messiás-főpap vezéri szerepét, a dávidházinak pedig a messiás-királyhadvezér szerepét. Az utóbbi alárendeltségben van a messiás-főpappal szemben. Ennek a két eszkhatológiai fölkentnek a társa a végidők prófétája /Mózes, v. Illés/, aki rangban a dávidházi messiással egy szinten állt.

A két messiást és az előfutár prófétát a qumrani eszkhatológia - meghökkentő módon -, angyali hatalmaknak rendeli alá, akik örök eleveelrendelés szerint, Isten közvetlen igazgatása alatt működnek, nem pedig a két messiás egyikének vagy másikának irányításával. A világosság szellemeinek angyalfejedelme, Mikáél, a végnapokban majd diadalra viszi a világosság fiait, a sötétség fiaival folytatott szent háborúban/24/. E napok múltán az angyali hatalmak - Mikáéllal élükön - Izráel közösségében uralkodnak, a két messiás egészen háttérbe szorul /25/.

A Zsid szerzője a qumraniak által feltételezett hatalmi fokozatra tekintettel:

angyalok /Mikáél/,

áronházi messiás-főpap,

dávidházi messiás-király és a végidők prófétája,

először azt bizonyítja rendkívül részletesen, hogy Jézus különb az angyaloknál. *"Ő Isten... lényének képmása"*/1:3/, míg az angyalok csak *"azokért szolgálatra küldettek, akik örökölni fogják az üdvösséget"*/1:14/. Az angyaltani kérdések alapos tisztázásával a qumraniak mesterkélt messiás-hierarchiájának csúcsát bontja le. Ezután tér csak rá e messiástan további fokozatainak bírálatára, mégpedig a nagyságrendet félretéve, a HT váradalmaiban előfutárként szereplő - tehát időrendileg a két messiás előtt érkező - prófétára irányítva az olvasók figyelmét.

Az egyik legjelentősebb holttengeri tekercs a Szerek-ha-Yahad/26/ szerint a qumrani közösség törvényei addig lesznek érvényben "amíg csak el nem jönnek: a próféta /nábi/ és a fölkentek /nesihé/ Áronból és Izráelből" /1QS 9:11. Pákozdy fordításában/. Mindhárom szereplőnek megvan az ószövetségi előkészítése.

A 4QTest/27/ fölsorolja azokat a próféciákat, amelyek a qumramiak szerint a végidőkre várt előfutár prófétára vonatkoznak, aki "Mózeshez hasonló" lesz. Ez a nábi, a Törvény végső, hiteles magyarázója. Isten neki jelenti ki az összes titkokat. Erre az értelmezésre tekinthetett a Zsid szerzője, amikor bemutatja, hogy Jézusban az Isten utolsó üzenete érkezett el hozzánk. Ő tulajdonképpen a qumramiak által várt próféta tisztének betöltője is, aki nagyobb a minden próféták legtökéletesebbjeként emlegetett Mózesnél is. Mivel az "összes titkok" Jézusnak jelentettek ki, reá kell figyelni, *"ő ugyanis nagyobb dicsőségre volt méltó, mint Mózes"*/3:3/.

JEGYZETEK:

24 Ennek elérkeztét vélték felismerni számítgatásaik csapdájába esve a qumraniak, s ezért korábbi békés magatartásukat elvetve, fegyvert ragadtak a rómaiak ellen. Ez a tévedésük végzetesnek bizonyult, és 68. nyarán a közösség pusztulásához vezetett. A többség elesett a harcban, a reménységében csalódott jelentős számú maradék azonban eljuthatott az Egyház határához.

25 "...legyőzni és elpusztítani az elvetemültség birodalmát s vezérét.
Megszabadító sors-tevése szerint
örökké élő segítséget nyújt
angyalának vitézsége által.
Szolgáját, Mikáélt, diadalmassá teszi
örök fényességben,
hogy az örömben gyújtsa fényre Izráel fiait,
az Istentől származó sorsban béke van és áldás,
amikor felmagasztosítja szolgáját, Mikáélt
minden istenek között.
Egyetemessé válik Izráel birodalma;
az igazság örvend a magasokban,
az ő igazságának minden fia ujjong az örök tudásban."
/1QM 17:5-9, Komoróczy ford./

26 SZEREK HA-YAHAD, a qumrani 1. barlangban 1947-ben fölfedezett, két darabból álló bőrtekercs Yalon, H.tól és Sukenik, E.L.-től származó elnevezése. Jelentése: A Közösség Szabályzata. /Az irodalomban Szekta Szabályzat, Fegyelmi Szabályzat, stb. néven is előfordul még/.

A későbbi szerzetesrendek szabályzatalhoz hasonlóan szerkesztett irat tartalmi vázlata a következő:

a/ a belépőkkel szemben támasztott követelmények leírása;

b/ a belépés, és az évenkénti megújítások szertartásainak leírása;

c/ a bűn eredete és az eljövendő pusztulás;

d/ fegyelmi és szervezeti szabályok, (a műnek mintegy a felét ez tölti ki);

e/ zsoltárszerű zárókölteméný.

27 4QTest, a qumrani 4. barlangban talált irat, amely az eljövendő Messiásra vonatkozó ószövetségi helyeket, bizonyságokat - latinul Testimonia - sorolja fel.

Jézus dávidi származása köztudott lehetett a Zsid címzettjei előtt, ez fölöslegessé tette, hogy a szerző Jézus személyét és a qumraniaknak a dávidházi Messiásra vonatkozó váradalmát összevesse egymással/28/. Jézus dávidi származásának ismerete azonban lehetetlenné tette, hogy a qumraniak - messiástanuk keretein belül maradva -, az Áron családjából várt papi messiásként is elfogadják a Názáretit. Ezért a Zsid szerzője arra összpontosítja érvelését, hogy bebizonyítsa olvasóinak: Jézus a qumraniak által is jól ismert Melkisédek rendje szerint - aki **pap és király** egyszemélyben -, főpap a testi származásával együtt járó királyi tiszte mellett. E rend szerint az ároni papság fölé magasodik Jézus, mert hisz egykor Ábrahám hódolt Melkisédeknek, és amikor ezt tette, ágyékában ott voltak a későbbi léviták is /7:10//29/. Jézus egyedülálló és megismételhetetlen szolgálata is a léviták fölé emeli.

Összegezve az eddigieket: a próféta valamint az ároni és a dávidházi messiásra vonatkozó váradalmat Jézus - aki nagyobb az angyaloknál - egymaga teljességgel betölti. Az a Messiás, akit a qumraniak m é g várnak, benne m á r kétség nélkül megérkezett. Vele együtt eljött az az idő, amely a HT tanítása szerint is lezárja a gyakorlatilag már amúgy is fölbomlott közösség történetét, és ezzel a megmaradottak fölszabadultak egy új, egy jobb szövetséghez való csatlakozásra.

A Zsid eddig ismertetett főtanításán túl még sok egyéb helyével is qumrani olvasókra utal. *"Az újszövetség közbenjárója"*, maga az *"új szövetség"*, *"Istennek háza"*, stb. kifejezések minduntalan előfordulnak a HT-ben is. Pákozdy mint érdekes példát említi a 6:1kk-t, a megtérés megismételhetetlenségéről szóló, sokakban megütközést keltő igeszakaszt. Nos, Qumranban is voltak olyan vétkek, amelyeket semmiféle bűnbánattal nem lehetett többé jóvátenni:

"...gyűljenek egybe a kőhenek és a léviták, és mondják: Szíve bálványozása miatt legyen átok azon a belépőn, aki - bár belép ebbe a szövetségbe - mégis bűnének botlásaiból visz Ő elébe, hogy majd visszaessék azokba, és hallva ennek a szövetségnek igéit, ha szívében áldottnak véli magát, mondván: Békességem lesz, még ha makacs szívvel járok is! - megbocsátás nélkül fog elveszni a lelke, egyképp: ha szomjúhozik még, vagy ha már megelégíttetett... Ha Istentől visszaesik bálványozásaiba és bűneinek botladozásaiba, akkor az örökre elátkozottak között jelöltessék ki a sorsa" /1QS 2:11-17 Komoróczy Géza fordításában. Vö: 1QS 6:27-7:2, 16.17, 22-24/.

A 3:7-4:10-ben sokszor és hangsúlyosan emlegetett "Ma", az ugynevezett Háborús Tekercsben /1QM//30/ ugyancsak kiemelkedő hangsúllyal szerepel:

"Az örökkévalóság lezajlott eseményei között az Ő határideje a Ma..." /1QM 17:5. Komoróczy ford./

A magasztalásokban /1QH//31/ az ég fiainak seregére, az örökkévaló gyülekezetre és a szentek seregére vonatkozó utalások a Zsid-ben sem ismeretlenek. 12:22kk-ban ez áll: *"...járultatok... az élő Isten városához, a mennyei Jeruzsálemhez és az angyalok ezreihez; az elsőszülöttek ünnepi seregéhez és gyülekezetéhez, akik fel vannak jegyezve a mennyekben... és a tökéletességre jutott igazak lelkeihez..."* Az 1QH 6:3. hasáb 19kk sorokban viszont ezt olvashatjuk:

"...örök magasságokba Te emeltél engem...
...az örökkévaló
gyülekezetnek Te formáztál.
A megromlott lelket tisztává tetted nagy bűneiből, hogy a szentek seregével egy sorba juthasson, az ég fiainak seregével egy közösségbe kerüljön...
...nevedet magasztalandó az ujjongás gyülekezetében, csodáidat előszámlálandó teremtményeid elé..."
/Komoróczy ford./

A Szerek ha-Yahad egyik szakaszában ez olvasható:

"Midőn ezek a fenti követelmények szerint lesznek már meg Izráelben... akkor az ajkak fohásza jog szerint jó olyan /már/, mint az engesztelő illatáldozat, és a gáncstalan Út, mint a kegyesen fogadott áldozati felajánlás" /1QS 9:3kk. Komoróczy ford./.

Vessük csak ezzel össze azt, amit 9:10-ben mond a Zsid szerzője arról, hogy az áldozati ajándékok, a különféle ételek és italok, valamint a mosakodások, *"ezek külső rendelkezések, amelyek... nem csak az új rendelkezés idejéig kötelezőek"*. Vagy állítsuk egymás mellé a 13:15kk-ben található *"vallást tevő ajkaink gyümölcsét"*a fönti idézetben /és környezetében többször/ előforduló "ajkak fohászá"-val, a Zsid által említett jótékonyságot, engedelmességet és a Szabályzatbeli "gáncstalan Út"-at, valamint *"az ilyen áldozatokban gyönyörködik az Isten"*kifejezést és a "kegyesen fogadott áldozati felajánlás"-t. Tagadhatatlan érintkezési pontok ezek. Az *"ajkak gyümölcse"*egyébként szószerint is föllelhető a Magasztalásokban:

"Az ajkakra lehelletet is Te teremtél,
tudod a szavait,
az ajkak gyümölcsét létrejöttük előtt már elrendelted..."
/1QH 1:27kk. Komoróczy ford./

JEGYZETEK:

28 Jézus ezt a váradalmat tartalmilag kezdettől fogva elvetett. Nem vállalta a qumraniak - és némiképpen Bemerítő János - által a dávidházi messiásnak szánt véres, ítéletvégrehajtó szerepet. Bár bemerítő János így nyilatkozik róla: "Megtisztítja szérűjét...a pelyvát...megégeti olthatatlan tűzzel" /Mt 3:12/ - Jézus félreérthetetlenül elhatárolja magát ettől, amikor a názáreti zsinagógában Ésaiás próféciáját mintegy félbevágva csupán ennyit vállal: "hirdessem az Úr kedves esztendejét" /Lk 4:19/, de bosszúállás napját már nem!

29 "Melkisédek rendje szerint" /Zsid 5:6/, ez a kifejezés arra is utal, hogy nem egy valamikor régen elhívott ős kései leszármazottjaként áll szolgálatba Jézus, hanem származásától függetlenül, az Atyától nyert személyes közvetlen elhívás alapján.

30 1QM, AZ 1. barlangból előkerült meglehetősen ép bőrtekercs, a Szefer Milhamot bené or - A világosság fiainak a harcai - idézésére használt jelzés.

31 1QH vagy 1QHod, az 1. barlangból származó, négy darabból álló töredék, a Hódájót - Magasztalások - idézésére használt jelzés.

A qumraniak - minden más zsidó vallási csoportnál inkább - nagy jelentőséget tulajdonítottak a szertartászerű mosakodásoknak. A HT-en kívül a qumrani vízgyűjtő- és fürdőmedencék rendszere is tanusítja ezt. A közösségbe való fölvétel bemerítkezéssel volt egybekötve. E szertartásban viszont csak azokat részesítették, akik előbb már tökéletes bűntelenségre jutottak:

"Alávetve lelkét az Isten minden rendelésének, megtisztul a teste, úgyhogy meghinthető a tisztulás vizével /szó szerint: tisztátalanság vizeivel/ és megszentelheti magát a tisztaság vizével... ha Isten összes szava közül egyetlen egyet sem szeg meg..."
/1QS 3:8kk. Pákozdy ford./

Zsid 10:22 - ha környezetéből kiragadjuk - úgy tűnik, mintha ennek a jellegzetesen qumrani tannak az átírása lenne: *"akiknek szívük megtisztult a gonosz lelkiismerettől, a testét pedig megmosták tiszta vízzel"*/Vö. 1Pt 3:21-gyel!/. Az összefüggésekből azonban világosan kitűnik, hogy a qumrani és a keresztyén szertartás formai azonossága ellenére, milyen lényegbevágó a bemerítés előzményeivel kapcsolatos nézetek különbsége. A keresztyén hit szerint nem a tökéletes bűntelenség és nem csupán az emberi bűnbánat a bemerítkezés föltétele, hanem a bűnbocsánat-nyerés, amelyhez úgy juthat a bűntudatra jutott ember, hogy elmerül Jézus halálában. A Zsid ezért hangsúlyozza - kétségtelenül polemikus éllel -, hogy a *"különböző mosakodások"* /diaforoi baptiszmoi/ nem szereznek önmagukban megtisztulást, de a *"Messiás vére megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől"* /9:10.14/. Nem a magunk tökéletességében bízva jutunk Isten elé, hanem *"bizalmunk van a szentélybe való bemenetelhez a Messiás Jézus vére által, azon az új és élő úton, amelyet ő nyitott meg előttünk... járuljunk azért oda igaz szívvel és teljes hittel, mint akiknek a szíve megtisztult a gonosz lelkiismerettől, a testét pedig megmosták tiszta vízzel"*/10:19kk/. - Az egyezések tehát számos és fontos ellentétet takarnak, amelyek az újszövetségi bemerítés krisztusközpontú értelmezéséből természetszerűen következnek.

A Zsid érvelésének, Szentíráskezelésének módja nagy rokonságot mutat a HT-kel, ez a tény is qumrani olvasókra utal. Pákozdy erről így ír:

"Számos magyarázónak feltűnt, hogy a levél bármennyire hangsúlyozza is Jézus történetiségét, valamint e történeti személy azonosságát a végváradalmi főpappal és megváltóval, egyetlen célzást sem enged meg magának valamelyik Jézusi igére, az evangéliumi történethagyomány valamelyik eseményére /eltekintve természetesen attól, ami elkerülhetetlen: Jézus megaláztatására, szenvedésteljes életére, valamint kereszthalálára és megdicsőittetésére való rámutatástól/, hanem egészen másfajta érveléssel él. Amaz a módszer nem is lett volna helyes a missziói levél hallgatóságával szemben, amely többé már nem volt igazán esszénus, de még "keresztyén" sem, hanem éppen "héber". Egyedül az ó-hagyományú szentiratok voltak ezek előtt a biblicisták előtt a hiteles tekintélyűek és bizonyító erejűek. A levélnek nyomban az első fejezete egy sorozat bizonyítékot hoz ószövetségi idézetekből. A qumrani közösség biblicista teológusai ugyancsak bizonyítéksorozatokkal végezték végeláthatatlan teológiai argumentációikat/32/.
Az a tény, hogy a Zsid-ben található ószövetségi idézetek a Septuagintát/33/ követik, éppen nem gyöngíti a qumrani olvasókra vonatkozó föltevést. A HT írói ugyanis az ószövetségi iratokat olyan héber kéziratfordításokból merítették, amelyek nem a Textus Masoreticus-szal/34/, hanem éppen a Septuagintával mutatnak rokonságot!

f/ Összegezés

A Zsid első megszólítottjaira vonatkozó új föltételezéssel kapcsolatos kérdésekre választ keresve, úgy találtuk, hogy az i.sz. 68. éve körül létrejöhetett az a kapcsolat a keresztyének és qumrani közösség nézeteit valló csoportok kőzött, amely mintegy szükségessé tette egy olyan missziós irat létrehozását, mint amilyen éppen a Zsid. A Zsid és a HT között csak itt feltárt érintkezések száma is olyan nagy, hogy azokat a véletlennek tulajdonítani nem lehet. Az a feltevés tehát, amely a Zsid címzettjeit "az Egyház peremén /kívül vagy belül/" ingadozó qumrani-esszénus maradékban jelöli meg, minden más eddigi föltevésnél megalapozottabb. Ezt az álláspontot megerősíti az a tény is, hogy a Zsid szerzőjére és a címzettekre vonatkozó föltevés jól kiegészíti egymást.

Bemerítő János valahonnan Qumran tájáról jön elő - "a Pusztából" -, amikor megkezdi útkészítő szolgálatát. Tanítványa, Apollós, hitbeli eszmélődése idején tehát olyan hatásokban részesül, amelyek mindenki másnál alkalmasabbá teszik arra, hogy majd Krisztus-ismeret magas fokáról mentő kezet nyújtson a rendházon kívüli világban csalódottan, céltalanul bolyongó qumrani-veretű kezdetleges messiás-ismeretben leledzőknek a teljes hitre jutáshoz.

JEGYZETEK:

32 Pákozdy i.m.

33 SEPTUAGINTA, szó szerint: hetven. Az Ószövetség legrégebbi görög fordításának neve. Az elnevezés alapja az a legenda, amely szerint a fordítás első részét, Mózes öt könyvét, II. Ptolemaiosz király /i.e. 185-145/ parancsára hetvenkét /kereken: hetven/ fordító egymástól függetlenül készítette el, és valamennyiük szövege csodás módon szó szerint megegyezett egymással. A S. a Kr.e. első századforduló táján Alexandriában készült el. A belőle visszafordítható héber szöveg számos helyen eltér az általunk ismert szövegtől. (A S. jelzése: LXX.)

34 TEXTUS MASORETICUS, az Ószövetség általunk használt hagyományos héber szövegének neve. E szöveg megállapítása már a jamniai iskolában /Jabne városkában, Rabban Jókhanán ben Zakkáj által, 70-ben római engedéllyel alapított zsidó vallási iskola, híres bibliamagyarázó központ/ megkezdődött. A végleges szöveg megállapítása azonban csak a VII-VIII. században élt héber bibliatudósok, az un. maszóréták műve. Ekkor állapították meg az addig csupán mássalhangzó állományban rögzített szöveg magánhangzóit.

4. A Zsidókhoz írt levél megírásának helye és ideje

A qumrani közösség 68. nyarán végleg fölbomlott. A Zsid minden bizonnyal csak ezután keletkezhetett, mert a korábban izzó végváradalmakban élő közösség tagjainak megszólítása a keresztyén bizonyságtétellel csak a nagy kudarc után képzelhető el.

A másik határoló időpont abból határozható meg, hogy Római Kelemen 95-96-ban kelt első korintusi levelében már részletesen idézi a Zsid-t, amelynek eszerint mindenképpen ez időpontnál korábban kellett létrejönnie.

68. és 95. között keletkezett tehát a Zsid. E csaknem három évtizedes időtartamon belül megkísérlem, hogy közelebbi időmeghatározást adjak.

A Zsid sok utalásából, de különösen a 9:6-9.25. versekből kitűnik, hogy a templomi áldozat még nem szűnt meg. Tudjuk, hogy a jeruzsálemi templom 70. nyarán teljesen elpusztult, leégett. Ezzel egyidejűleg az áldozat-bemutatás is végérvényesen megszűnt. Ebből egyenesen következik, hogy 70. nyara előtt már készen kellett lennie a Zsid-nek. Ez a föltételezés az alábbi módon valószínűsíthető:

A keresztyénekkel kapcsolatba került qumraniak-esszénusok - akik a csonka hitről a teljes hitre jutás, vagy a teljes hitnélküliség végletei között hányódtak - a végleges döntés előtt nyilván egy sereg fönntartással éltek a keresztyén hitvallással szemben /e lehetséges fönntartásokat az eddigiekből már megismerhettük/. Vagy ők, vagy az is föltehető, hogy a velük tárgyaló, vitatkozó keresztyének ezeket a fenntartásokat írásba foglalhatták, hogy olyan valakihez juttassák, aki avatott módon képes megfelelni. Mivel az oszlopapostolok már vagy elhunytak, vagy Palesztinától távoli vidékeken éltek ebben az időben, így eshetett a választás Apollósra, akit Itáliában /Rómában?/ érhetett utol a fölkérés /13:24/. Mivel éppen akadályoztatva volt a személyes válaszadásban, egyenlőre írásban felelt röviden /13:19.22.23/, minden valószínűség szerint az előtte lévő kérdések rendjéhez sorához igazodva/35/.

Egy ilyen föltételezett levélváltás az adott kétéves időkeretben jól elhelyezhető, még akkor is, ha az ókori közlekedési viszonyok által támasztott nehézségeket mind számbavesszük.

Föltételezésünk szerint a Zsid Itáliában /Rómában?/, 69-ben keletkezett.

5. A Zsidókhoz írt levél mai üzenete

Zahn szerint "a levél minden sorából kiviláglik a komoly szándék, megóvni egy egészen sajátos fölfogású, egy bizonyos olvasókört a hajótöréstől". Ő még mit sem tudhatott a HT-ről, a qumrani esszénusokról, de sejtése a leletek fényében igazolódott. A levélnek ezt az alapállását nem szabad figyelmen kívül hagynunk a Zsid-ból vett textusokról mondott igehirdetéseinknél.

Hallgatóink között - különösen az idősebb korosztályban - bizonnyára vannak olyanok, akik hitetleneknek egyáltalán nem mondhatók, múltjukban jelentős lelki, missziói teljesítmények rejtőznek; némelyiküknek a bibliaismeretével a fiatalok aligha vehetnék föl a versenyt; s mindezek ellenére jelenlétük az istentiszteleten, tevékenységük a gyülekezet életében, a mában mégsem előbbrevivő. Fásultak, csüggedtek és keserűek. Ha sikerül nyílt beszédre bírnunk az ilyeneket, kitűnik, hogy a múltról őrizgetett emlékeik fényében fakónak, reménytelennek látják a jelent.

- Oda a régi fegyelem, bezzeg ma már mindenki azt tesz, amit akar. Vége is van már a baptizmusnak! - mondogatják olykor. Máskor meg amiatt keseregnek, hogy az ifjúkorukban megismert missziói módszerek alapvetően módosultak, vagy lecserélődtek, s mivel ez megtörtént, úgy vélik, hogy megszűnt keresztyén küldetésük is. Mivel a körülöttük lévő világ szinte minden részletében megváltozott, úgy vélik, hogy ez a világ már nem is az Istené, és ha e világhoz még egyáltalán van szava az Úrnak, az már csak a rettentő ítélet lehet. Ezért nem is nagyon titkolják, hogy ezt a számukra idegenné vált világot nem képesek igazán szeretni.

Szép múltú, de hitben így megtorpant testvéreinknek különösen fontos, hogy bemutassuk: a régi gyülekezeti hagyományokra, neves hitelődökre emlékezni jó és sok tekintetben tanulságos, mivel azonban a régi szokások és előljárók is csak rész szerint voltak tökéletesek, ezért 1969-ben /de 1992-ben is! A Szerkesztő./ - akárcsak egykor a qumraniak 69-ben - mi is csak úgy állhatunk meg szilárdan, ha az elmúlókról, a változókról arra a Jézus Krisztusra fordítjuk tekintetünket, aki *"tegnap, ma és mindörökké ugyanaz"* /13:8/.

Láttassuk meg, hogy Jézus munkálkodik a gyülekezetekben, amikor a Szentlélek által kisöpri az újszövetségi gyülekezethez méltatlan - élettelen, merev szabályokkal és tilalomfákkal ügyködő - törvényeskedést. Hirdessük, hogy *"a külső rendelkezések csak az új rendelkezés idejéig kötelezőek"* /9:10/. Ezt a rendezést azonban már kétezer éve megcselekedte az Úr Jézus, és ő azt akarja, hogy a holt cselekedetek helyett *"szolgáljunk az élő Istennek"* /9:14/.

Megtanítható bennünket ez a levél arra is, hogy az alapvetően megváltozott körülmények között sem változik meg Isten szeretete a világ iránt, és ezért nem szűnik meg küldetésünk sem. Meg kell látnunk és láttatnunk, hogy a változások mögött nemcsak megengedőleg, de cselekvő módon áll ott a mi Istenünk. Még a nem-szeretem események is nem egyebek, mint az Ő - javunkat munkáló - fenyítései. Nézzük csak a Zsid föltételezett címzettjeit! A qumraniak sok tekintetben vonzó szolgálatának nagy gyöngéje volt az öncélúság, megatartásukban meg egyenesen ellenszenves az a szektás gőg, amellyel a más nézetűektől elhatárolták magukat. E gyöngéik következménye, hogy roppant

---

JEGYZET:

35 Ez a föltételezés megmagyarázná a levél minden bevezetés nélküli, azonnali indítását. A Zsid szövegének vizsgálata alapján még arra is következtethetünk, hogy az 1:1-12:29-ig terjedő főrész kizárólag a "peremen" lévőkhöz szól, míg a vegyes mondanivalójú 13. rész az egész gyülekezetnek - törzstagoknak, fönntartásokat hangoztató törekvőknek egyaránt.

igeismeretük és messiás-várásuk mitsem használt kortársaiknak. Isten azokkal a csapásokkal, amelyek szétzúzták ezt a közösséget, és tagjait beleszórták a világba, tulajdonképpen javukat és a világ javát munkálta. Egyfelől alkalmassá tette őket a qumraninál magasabb, a teljes igazság megragadására, másfelől a megismert igazság továbbadására. A levél 12. fejezete utolérhetetlen módon tárja elénk az Istentől jövő fenyítés hasznát.

A Zsid üzenetét - az irat szellemével összhangban - rendkívüli tapintattal, fáradtságot nem ismerő és jó eszközöket nem sajnáló, mentő szeretettel kell tolmácsolnunk a megtorpantaknak. Sommás elítélések helyett vegyük észre és méltányoljuk bennük a jónak, ha csak parányát is. Törekedjünk föltárni az egykori jót cselekvők előtt a jó cselekvésnek mai lehetőségeit, hogy az ellankadtak káros gátlásaikat levetve készségessé váljanak minden jóra, hogy cselekedhessék az Úr akaratát, és azt munkálhassák önmagukban is, ami kedves az Atya előtt a "Jézus Krisztus által, akinek dicsőség örökkön örökké. Ámen" /13:21/.

•••

/A balatonföldvári Országos Lelkipásztor-továbbképző Tanfolyamon 1969. augusztus 28-án elhangzott előadás jegyzetekkel bővített változata./

FELHASZNÁLT ÉS AJÁNLOTT IRODALOM

(Az itt fel nem sorolt művekből tanulmányomban szereplő idézetek az irodalomjegyzékben található írások közvetítésével tudomásomra jutott másodlagos idézetek.)

BURROWS, Miller: A holttengeri tekercsek /ford: Csaba József/ - Budapest, 1961.

ERDŐS József: Újszövetségi bevezetés - Pápa, 1911.

ERDŐS Károly - PONGRÁCZ József: Újszövetségi bevezetés - Pápa. 1934.

GYÖRI Kornél: Újszövetségi bevezetés - /Szakdolgozat, gépelt kézirat/ - Budapest, 1961.

KÁLVIN János: A Zsidókhoz írt levél magyarázata /ford: Szabó András/ - Budapest, 1965.

KOCSIS Elemér: A zsidó messiánizmus és a politikai kérdés Jézus életében -Theológiai Szemle 1960:1-2.

PÁKOZDY László Márton: Egy évtized Qumran-kutatás -Theológiai Sz. 1960:3-4.

A qumrani esszénusok és az ősegyház - Theológiai Szemle 1960:11-12.

A Zsidóknak írt levél Qumran világosságában - Református Egyház 1962:12.

PATAKY Arnold: Az újszövetségi kánon története - Nagyvárad, 1906.

PRÖHLE Károly: Újszövetségi bevezetés - /Sokszorosított kézirat/ - Budapest, 1959.

RADÓ Polikárp, dr.: A kereszténység szent könyvei II. - Újszövetség - Budapest, 1929.

SZÖRÉNYI Andor, dr.: A Biblia világa - Az Újszövetség - /2. kiadás/ - Budapest, 1968.

IGE

A nap fénye kihalhat, a világ feledésbe merülhet, a nagy óceánok dagálya és apálya megszűnhet, az egész természet hajótörést szenvedhet, de Istennek egyetlen Igéje sem veszhet kárba, mert Igéjének lényege élet és erő.

*

Az isteni Ige, mely a mennyeket megalkotta, bizonyára képes fenntartani mindazt, amit megteremtett.

*

Az Ige igazsága mindaddig nem üdvözít, míg nem lesz belőle a szív igazsága. - Istenünk Igéje nem juthat csődbe.

*

Amikor a nyájas intelem nem ér célt, az isteni Igének egy-egy feddő szava az, mely visszaterel a helyes útra, Krisztushoz.

*

Az isteni Ige a világmindenség összes erejének kútforrása. - Isten Igéjének készséges hallgatása üdvösségünket munkálja.

C. H. Spurgeon

„...ÉNEKELJETEK AZ ÚRNAK..."

Töredezett szélű újságkivágást tartok a kezemben. Már csaknem kideríthetetlen melyik baptista egyházi lapból és pontosan melyik időből való. A benne foglaltak viszont azt szemléltetik, hogy évtizedekkel ezelőtt is megvolt közösségünkben a zenei nevelés sajtóbeli nyilvánossága: NÉPSZERŰEN ÉS NÉPSZERŰSÍTŐEN!

Héthalmi Károly:

A GYÜLEKEZETI ÉNEKLÉSRŐL ÉS ANNAK KISÉRETÉRŐL

Gyülekezeteinkben a közös éneklés alkalmat nyújt arra, hogy a gyülekezet tagjai aktívan bekapcsolódjanak az istentiszteletbe.

Már az ószövetségi istentiszteletnek fontos része volt a gyülekezeti éneklés. De itt még csak az éneklőkarok énekelnek. Egészen más értelmezést kap a gyülekezetei ének az újszövetségi gyülekezetben. Pál, a nagy apostol igen nagy súlyt helyez az éneklésre; több helyen említi az éneklés fontosságát. Így az Efézusiakhoz írt levelének 5. része 19. versében ezt találjuk: "Beszélgetvén egymás között zsoltárokban és dicséretekben és lelki énekekben, énekelvén és dicséretet mondván szívetekben az Úrnak!"

Valóban, a közös imának, de különösen a közös éneklésnek van valami hallatlanul nagy összefogó, lelkesítő és átütő ereje, ha a gyülekezet valóban szívből, lelkesedésssel és átéléssel énekli az éneket. Ehhez pedig az szükséges, hogy ismerjük az ének három fontos alkotóelemét: 1. az ének szövegét, - mely versszakokra oszlik - 2. az ének dallamát és 3. az ének ritmusát.

Az ének szövegírója - költője - Isten Lelkétől áthatottan írja a szöveget. Isten üzenetét tolmácsolja s ezt foglalja istenadta tehetségével több versszakot magába foglaló kerek egységbe. Erre a szövegre írja a zeneköltő a dallamot és igyekszik a szöveg tartalmát beleönteni a dallamba és harmóniába. A szövegíró és zeneköltő közös művészi munkájának az eredménye: a dal, az ének, a zene, mely a földi művészetek csúcspontja.

A zenében és éneklésben egyesülhet a világ minden nemzetsége, bármilyen fajta és bármilyen nyelven beszél. A zenében és énekben feloldódik minden, ami az embereket szétválasztja egymástól, a közös éneklés pedig eggyé forrasztja az emberek szívét, lelkét.

Ezért tartja szükségesnek a nagy apostol az éneklést és ezért fontos oly nagyon gyülekezeteinkben az istentiszteleteinken való közös éneklés.

Itt kell megemítenem egy sajnálatosan rossz szokást, mely szerint igen sok helyen énekeinkből legtöbbször csak két, ritkábban három verset énekelnek.

Ez a következő okokból helytelen:

1. Megrövidítjük, megnyirbáljuk azt a költeményt, melyet írója valószínűleg Isten Lelkétől áthatva írt és amelyben bizonyára üzenet van számunkra az Úrtól. Ha nem énekeljük el minden versét az éneknek, akkor nem adtuk át hallgatóinknak az Úr teljes üzenetét, visszatartottunk belőle. Ez egyrészt jogtalanság a szöveg írójával szemben, másrészt az Úrral szemben. Az a költői mű egy kerek egység. Abból kihagyni verseket, vagy talán éppen a végét lehagyni - ahol pedig általában emelkedés, a költemény csattanója van, - igen nagy kár.

2. Istentiszteleteinken résztvevő látogatóink figyelmét elsőnek kétségkívül az ének ragadja meg, amelynek első versét csak meghallották, a második versnél a dallamot megfigyelték, harmadik versnél már megpróbálják énekelni - ami legtöbbször kis hibával sikerül is, - a negyedik versnél a dallamot megtanulták és az újabb verseket fokozódó érdeklődéssel éneklik és sajnálják, amikor elfogynak a versszakok.

Igen ám, de az sok időt venne igénybe, ha egy éneknek 6-8 versét is elénekelnénk! - szól az ellenvetés.

Nos, hát vizsgáljuk csak meg a dolgot és mérjük le azt a "sok időt". Vegyük elő másodpercmutatós óránkat és nézzük meg, hogy a "Hit Hangjai" c. énekeskönyvünk néhány énekének egyes varsszakai éneklés szempontjából mennyi időt vesznek igénybe. Vegyük mindjárt az 1. számú éneket: "Nagy Isten, mi dicsérünk..." Általánosan ismert és igen sokat énekelt ének; egy versszakának az eléneklése 55 másodpercet (tehát egy percet sem) vesz igénybe. Négy versének eléneklése (közjáték nélkül) a versközti szünetekkel maximum 4 perc. Azután a 19. számú ének: "Uram, a Te egész lényed!" (Mint a szép híves patakra...) szintén általánosan ismert és sokat énekelt ének egy versszakának eléneklése 1 perc; a 296. számú ének: "Maradj kegyelmeddel velünk" egy versszakának eléneklése 30 másodperc, ugyanúgy 289. számú: "Mily kedves a Te lakhelyed" és a "Míg Jézus bennem él" c. énekeké is. A 429. számú "Adjátok a szent Bibliát kezembe" c. ének (szintén a hosszabb énekek közül való) lendületes ritmusa miatt egy versszakának eléneklése 45 másodperc. Öt versének eléneklése a versszakok között szünetekkel 4 és fél percet sem vesz igénybe. (Ha ennél lassabban éneklik, akkor már nincs meg a kívánt tempója az éneknek.)

Tehát - amint látjuk - a legtöbb éneknek egy-egy versszaka nem is éri el az 1 perces éneklési időt, s így ha egy négy vagy öt versszakos éneket végigénekelünk, 3-5 percet vesz igénybe (ez az idő az ének ritmusának gyorsaságától függ). Ha tehát a gyülekezeti énekekből egy, vagy két versszakot lehagyunk, az időnye-

reség egy, vagy legfeljebb két perc. Érdemes ezért megnyirbálni, esetleg derékbatörni, vagy lefejezni az ének szövegét, amely teljes egészében egy gyönyörűen megénekelt evangéliumi üzenet, vagy megrövidíteni a gyülekezetet a közös éneklés áldásaiban, vagy megfosztani hallgatóinkat attól a lehetőségtől, hogy énekeinket megtanulják?

A gyülekezeti énekléssel kapcsolatban hadd szóljak néhány szót a mi kedves orgonistáinkhoz és harmónistáinkhoz. Mindenekelőtt fogadjanak el tőlem két tanácsot; éspedig 1. Hagyják el az énekversek közötti közjátékot, 2. Készüljenek el gyakorlással és tanulással a gyülekezeti énekek kísérésére épp úgy, mint ahogyan az énekkar is tanulással, énekórával készül a vasárnapi karéneklésre.

1. A közösséneket éneklő gyülekezet egy nagy (unisonoban - egyszólamban) éneklő kar és amint furcsa lenne, hogy az énekkar által énekelt karének versei közé valaki ugyanolyan közjátékot játszanék, mint ahogy a gyülekezeti énekeknél teszik ezt a harmónistáink, épp úgy nem tartozik a közjáték a gyülekezeti közösénekek versszakai közé sem, mert megbontja az énekek egységét, megszakítja folytonosságát. (Különösen azok a cikornyás, végét érni nem akaró, vagy éppen végét nem találó közjátékok, melyek - egyes orgonista és harmónista testvérünk keze alatt hosszabbra nyúlnak, mint maga az ének.)

Egy esetben van szükség közjátékra: akkor, ha az ének más hangnemben fejeződik be, mint ahogyan kezdődik. Itt azért van szükség a közjátékra, hogy a gyülekezetet az orgonista (harmónista) visszavezesse a kezdő hangra. De itt is a közjáték dallamának motívumát és ritmusát az ének dallamából kell vennünk és még a közjátéknál is törekedni kell a formai egységre.

2. A másik tanácsom az orgonistákhoz és harmónistákhoz az, hogy készüljenek el a vasárnapi istentiszteletekre és tanulják meg jól lejátszani a gyülekezeti énekeskönyveket. Amelyik orgonista, vagy harmónista rá sem teszi ujjait a billentyűkre gyakorlás céljából, az természetesen sohasem fogja tudni rendesen lejátszani az énekeket.

Minden hangszer gyakorlást kíván. Hetenként kétszer-háromszor üljön le egy-egy félórára és kezdje meg az egyszerűbb énekekkel, de pontosan úgy, ahogyan az énekeskönyvben van.

Énekeljük tehát a gyülekezeti énekeket helyes ritmusban, érthető szövegkiejtéssel, lelkesedéssel, lendülettel, pontosan a hangjegy szerint.

Nagyon áldásos lenne, ha az istentisztelet megkezdése előtt egy félórát közös énekléssel töltene el a gyülekezet. Ezeket az alkalmakat fel lehetne használni egyrészt arra, hogy új énekeket tanuljunk, másrészt arra, hogy a hibás ritmusban betanult énekeket kijavítsuk.

Énekeljük az énekeket közjátékok alkalmazása nélkül. Az ének befejezése viszont feltétlenül megkívánja, hogy az énekverseket az orgonista, vagy harmónista egy, - az ének dallamának és ritmusának megfelelő motívumú -utójátékkal zárja le.

ZSOLTÁROKRÓL, LELKI ÉNEKEKRÓL

Ef ézus 5:19

A hit és a művelődés tartósabban kapcsolja össze Közép-Kelet-Európában a magyar, a szlovák és a lengyel hívőket, mint gazdasági vagy politikai érdek. E három nép fiatalsága a XVI. században, Luther Márton iskolájában együtt sajátította el a bibliai ismereteket, és tanulta meg Luther Márton evangéliumi énekeit.

A lengyel származású Tranoscius /szlovákul: Juraj Tranovsky, 1592-1637/ Cithara Sanctorum énekgyüjteményét százötvenszer adták ki eddig. Az evangélikus templomokban máig zengik a hívők ezeket, nemcsak szlovákul és lengyelül, hanem magyarul is. Feltételezhetően anabaptista hitbeli eleinktől is akad köztük néhány ének.

Szlovákiai hívő testvéreink szines folyóiratában dr. Ján Halaj akadémikus, az ottani történelmi bizottságunk tagja tanulmányt írt Tranoscius 402 énekéről. A szlovák gyűjtőtől származik az általunk is vallott szállóige: "Kétszer imádkozik, aki őszinte szívből énekel". Születése négyszáz éves jubileumára bemutatja a baptista lap történelmi jelentőségét, papi és egyházi énekgyűjtő szolgálatát. Egy prágai felsőfokú intézet tanári állását kényszerült felcserélni, börtön, vagyonelkobzás után, egy szerény lipótszentmiklósi papi szolgálattal.

Dr. Ján Halaj cikke. Rozsievac, 1992. szeptember 7-i szám, 98. oldalán.

Ford.: Ancsin Mária.

Dicsérjétek hatalmas tetteiért, dicsérjétek nagyságához méltóan!

Nagy János:

TANULMÁNYOK A HIT HANGJAI CÍMŰ BAPTISTA ÉNEKESKÖNYVRŐL

E mostani, 3. számtól kezdődően rövidebb-hosszabb szakaszokban közölni fogunk egy nagyon értékes tanulmányt, mely a HIT HANGJAI énekeskönyről és a baptista forrásból származó énekanyaggal foglalkozik. Reménységünk szerint ez a munka - ha nem is olvasmányosságával, hanem sokkal inkább ének-zenei anyagunk alapos elemzésével - hasznos szolgálatot végezhet szolgatársi körökben.

Az anyag közlésének tervezett sorrendje:

1. A HIT HANGJAI első, harmadik és ötödik kiadásáról

2. A HIT HANGJAI tizenkettedik kiadása dallamainak előfordulása más egyházi énekeskönyvekben

3. A HIT HANGJAI dallamai - és e dallamokra énekelhető énekszövegek

4. Az Angyalföldi Baptista Gyülekezetben 1986. április 1-től 1989. március 31-ig - három év alatt énekelt énekek A HIT HANGJAI kilencedik kiadásából

5. A magyarországi baptista kiadású énekeskönyvekben közölt énekek betűrendes jegyzéke
/Az 5. pontnál jelzett fejezet hosszúságára való tekintettel, előreláthatólag több kisebb részre tördelten fog megjelenni./

1.

A HIT HANGJAI ELSŐ, HARMADIK ÉS ÖTÖDIK KIADÁSÁRÓL

A HIT HANGJAI ELSŐ KIADÁSÁRÓL

A hit hangjai első kidásában /1905/ 176 dallam volt /768 ének/. Az 1940-es átdolgozott kiadásban ezek közül 128 maradt meg. Az 1961-ben megjelent, gyökeresen átdolgozott kiadásban a 176 dallamból már csak 114 maradt meg.

Néhány dallam, mely az 1961-es kiadásból kimaradt, az 1981-ben megjelent - bibliaköri énekekkel bővült - kiadásba ismét bekerült. /Hogy Jézus juha vagyok..., Isten szeretet = Szeret az Isten./ A Vérrel telt szent forrás ömöl kezdetű ének dallama helyett /1905/ az 1940-es kiadásban más dallam jelent meg /d m s l s d d l s/, de az 1961-es kiadásban az 1905-ös dallamot állitották vissza. Az Én törekszem... kezdetű dallam helyett már az 1940-es kiadásban a jelenleg is használt dallam jelent meg.

Három dallamot, melyek kimaradtak az 1940-es kiadásból, az 1961-es kiadásba ismét felvettek. /Azt, aki újjá született, = A szeretet mutatja meg..., Jézus királyképpen trónol = Végre is majd itt az óra..., Fekszik sírkő alatt.

A német baptisták Glaubensstimme című énekeskönyve először 700, majd a későbbi kiadások 703 éneket tartalmaztak. A hit hangjai énekeskönyvünk énekei illetve tartalmi beosztása és az énekek sorrendje teljesen megegyezik a Glaubensstimme beosztásával, énekeivel - a 702. énekig /újabb kiadás/. A Glaubensstimme 703. éneke már nem azonos A hit hangjai 703. énekével. A 703. énektől a 768. énekig a Glaubensstimme-ben nem található énekeket vettek fel, főleg a Sion énekei című énekeskönyvből.

Az 1905-ös kiadás 768 énekszövege közül 437 szöveg maradt meg az 1940-es kiadásban. Ezek mellé az alábbi énekeskönyvekből vettek fel 194 éneket /énekszöveget vagy szöveget és dallamot/:
A hit hangjai, 1905 - 2; Evangéliumi karénekek - 62; Éneklapok /Evangéliumi karénekek II/ - 50; Gedeoniták énekei - 4; Evangyéliumi zsoltár - 15; Sion énekei - 8; Búcsúhangok -3; Dicséretek - 3; Hozsánna - 10; Halleluja - 22; Evangeliums-Sänger - 14; Saját dallam - 1.

Az 1905-ös kiadású énekeskönyvünk 768 énekszövegéből az 1961-es kiadásban 292, az 1981-es kiadásban 294 énekszöveg maradt meg. Ezek szerint az 1961-es kiadásba 258 új szöveg került.

A Nyisd fel szemem nékem 1905-ös dallamát /Már nyugosznak a völgyek/ egy másik dallammal cserélték fel. /m m d f m m r d/
A hit hangjai 1905-ben kiadott példányaiban szereplő 768 énekhez a 3. kiadásban /? év/ még 38 éneket vettek fel. Ezt megismételték 1935-ben a negyedik kiadásban. Az 1936-ban, Szilágynagyfalun kiadott énekeskönyvünkben a 806 éneken kívül felvettek még 64 éneket. /Ötödik kiadás/

A hit hangjai 3. kiadásában az alábbi énekek találhatók az 1-768 . éneken kivül:

769. Jézusomnak szent nevében Megkeresztelkedtem én. Sion énekei 13.
770. Téged dicsérni, ó, nagy Isten..... Ev.Karének 36.
771. Jámborok utján nincs kényelem..... Ev.Karének 260.
772. Miért vétettem ellened...? ..... Ev.Karének 264.
773. Min szivem örül: Egy szó, amitől..... Sion énekei 30.
774. Fel, halászok, gyorsan, siessetek! ..... A hit hangj 731.
775. Mi dicső, mi dicső, Hogy a mennyben van Atyám... Sion én. 34.
776. Nézd, Urunk, a szivünk Sirva kesereg..... Ev.karének 316.
777. Sötét az éj igen, sok a tévelygés..... A hit hangj 713.
778. Testvéreim, itt a parton ..... Sion én. 58.
779. Ó, Atyánk, ki ugy szerettél ..... Ev.karének 1.
780. Aki Jézus tanitványa, Abban szeretet lakik.... Sion én. 58.
781. Ott, hol Jézust dicsérik, Lelkem oda vonulj..... Sion én. 88.
782. Hogyha Jézusé vagyunk, Szent szavéra hallgatunk Sion én. 90.
783. Ha reád gondolok, ó, Betlehem..... Sion én. 95.
784. Mondd, testvérem, ismered-é Embertársid nyomorát Sion én. 101.
785. Föl, mindnyájan, testvérek..... A hit h. 38.
786. Jöjj, Urunk, és légy velünk..... A hit h. 38.
787. Én jól tudom, Megváltóm él..... Sion én. 121.
788. Ó, dicső, szerelmes Sion ..... Sion én. 126.
789. Szenvedésből nagy örömbe, Jézusom, hozzád futok Sion én. 129.
790. Gyujts világot, égi Mester..... Sion én. 129.
791. Utban vagyok, én testvérim..... Sion én. 133.
792. Jézusom, Te vagy az én Pásztorom..... Sion én. 95.
793. Légy üdvöz nálunk, testvérünk ..... Sion én. 13.
794. Oda vágyom, az Atyámnak Házába, a mennybe fel...Sion én. 152.
795. Nem volt hely a fogadóban..... Sion én. 201.
796. Istennek népe, készen légy..... Sion én. 209.
797. Elalszunk, de nem örökre..... Sion én. 213.
798. E világnak nagy zajában gyakran el-elfeledem.. Sion én. 223.
799. Ama kedves, szép országba, Hol az élet fája áll Sion én. 224.
800. Ó, jer, s fogadd el a Megfeszitettet..... Sion én. 230.
801. Miként a szarvas a folyóvizekre..... Sion én. 248.

802. Mi zaj riad? Mily viadal Hallatszik hegyen, halmon Sion énekei 250.
803. Ki megcsalódtál sokszor Ez élet utjain..... Sion énekei 259.
804. Habár ugy is látszik néha, Mintha az Ur már..... Sion énekei 264.
805. Nézzétek e nagy ínséget, Ezt a szörnyü sok sok bünt Sion én. 275.
806. Vezess, minket, ó, Jehova..... Sion énekei 247.

A hit hangjai ötödik kiadásában /Szilágynagyfalu, 1936/ -
az alábbi énekek találhatók a 805 éneken felül:

807. Amint vagyok, csak ugy jövök..... Ev.zsoltár 9. Ev.Sänger 39.
808. Hogyha vetünk reggel magot szivességgel..... Ev.zsoltár 20.
809. Jöjj az élet forrásához /Jövel az élet vizéhez/ . Ev.zsoltár 37.
810. Énekeld nekem egyszer még, Drága élet-ige ..... Ev.Zsoltár 38.
811. Ha Isten békéje lakja szivemet ..... Ev.zsoltár 54.
812. Várjad, ó, én lelkem, várjad Urad! ..... Ev.zsoltár 65.
813. Látjátok-e ott a Pásztort? Zöld mezőkön átvonul... Ev.zsoltár 82.
814. Im ma az egész égbolt Miként nevet, ragyog..... Ev.zsoltár 148.
815. Dolgaimban, utaimban Énekelek örömmel..... Ev.zsoltár 156.
816. Ifjuság, föl! Bontsatok már zászlót..... Ev.zsoltár 161.
817. Ha Megváltónk, mint Királyunk egykor megjelen..... Ev.zsoltár 164.
818. Az Ur csodásan müködik..... Saját dall.
819. Jézus vezérel téged Az igazi ösvényen..... Ev.zsoltár 196.
820. Ébredjetek! A Mester hiv. Halljátok-e? ..... Ev.zsoltár 213.
821. Ó, mily szép Istennek hajléka..... Ev.zsoltár 242.
822. Jertek hálás szent örömmel..... A h.h.1905. 12.
823. Csendes éj! Szent nevü éj! ..... Ev.zsoltár 249.
824. Öröm, öröm, ó, drága, kedves hir ..... Ev.zsoltár 267.
825. Ösmered-e azon forrást, Mely Jézus keresztjétől... Ev.zsoltár 288.
826. Ontott vért, és meghalt az Ur.Mondjad csak:értem is? Ev.zsoltár 305.
827. A reggeli óra kedves, Ha Istennel kezdjük meg.... Ev.zsoltár 362.
828. Légy, ó, Isten, légy velem..... Ev.zsoltár 367.
829. Közelb hozzád, Uram, Mind közelebb..... Ev.zsoltár 371.
830, Ó, Jézus, legszebb világunk..... Ev.zsoltár 373.
831. Életünk ideje repül Visszakerülhetetlenül..... Ev.zsoltár 374.
832. Látjátok a hegyen, völgyön A harc fegyverét?..... Ev.zsoltár 380.
833. Ó, Ő vezet, az égi szó, Kegyelmes és vigasztaló.. Ev.zsoltár 383.
834. Hazámnak édes csendjébe Vágyik hőn fáradt szivem Ev.zsoltár 384.
835. Istennek gyermeke, haladj, Ösvényed bár kemény.... Ev.zsoltár 398.
836. Sok itt a zürzavar és panasz nagyon ..... Evzsoltár 400.
837. Csak zarándok vagyok e földön..... Ev.zsoltár 408.
838. Dicsérjük lelkesen A nagy Üdvözitőt..... Ev.zsoltár 420.

839. Jézus, Megváltóm, vezess Kikötőhöz engemet.....Ev.zsoltár 421.
840. Reád van szükségem, Legjobb Barát..... Ev.zsoltár 441.
841. U runkat most megvetik, világ nem ismeri..... Ev.zsoltár 449.
842. Egykor holt voltam a bünben, s remény nélkül éltem Ev.zsoltár 468.
843. Téged szeretlek, Megváltóm..... Ev.zsoltár 472.
844. Im az ajtód előtt állok, Szüntelen kopogok,várok...Ev.zsoltár 474.
845. /: Miért nem térsz meg ifjuságodban? :/ ..... Saját dallamára
846. Jertek minden népek, Énekeljetek!..... Testvérek, siessünk...
847. Ó, keserü könny és bánat, Hogy az egykor lehetett . Ev.Sänger 220.
848. Az Isten országa nyitva vagyon ..... Saját dallamára
849. Ha mindnyájan megjelenünk Isten előtt..... Saját dallamára
850. Testvér! Az Urban üdvözlünk..... Mily boldog vagyok
851. Hit, remény és szeretet legyenek..... Ev.karének 210.
852. Ó, mily dicső a szentek hona..... Saját dallamára
853. Mily szép vagy Jézusom, mily szép vagy..... Saját dallamára
854. Angyalok kara mulatozik, Ott, ahol bánat nem lakozik Saját dallamára
855. Jézus keresztjénél nékem jó..... Saját dallamára
856. Szeliden, nyájasan Jézus hiv haza..... Saját dallamára
857. Fáradtan, bünbe esve járom ez életet..... Ev.Sänger 388.
858. Megváltómnak keresztjében Van az összes örömem.... Saját dallamára
859. Fuss előre a cél felé Pál apostollal..... Saját dallamára
860. Ó, Jézusom, Tehozzád sietek..... Saját dallamára
861. Ó, mily öröm lesz a menny ölén..... Saját dallamára
862. Egykor én is tévelyegtem..... Saját dallamára
863. /: Mi várjuk az Ur Jézust, mikor jön :/ ..... Saját dallamára
864. Jehova Ur! Dicsérjed Őt, Egész széles világ!..... Ev.Sänger 358.
865. Hófehér zászló fennen lobogjon..... Saját dallamára
866. Nagy Isten! Téged imád Menny minden lakója..... A h.h.1905. 77.
867. Ha legsötétebb bünnek éjén fenyeget a vész..... Ev.Sänger 343.
868. Zöld virányon járdalunk, Itt legeltet Pásztorunk...Ev.Sänger 274.
869. Kegyes a szeretet, édes e szó..... Saját dallamára
870. Istennel kezdd, vele végezd..... Ev.zsoltár 567.

Üröm, 1985.junius 3.

GYÖNGYSZEMEK A BAPTISTA MISSZIÓ TÖRTÉNETÉBŐL

II.

Szebeni Olivér:

MEYER HENRIK

Másodszor kaptam lehetőséget szólni missziónk úttörőiről. Ezen írásomat Meyer Henrik emlékének szentelem.

Az idén van Meyer testvér születésének 150-ik évfordulója. Írhattam erről az Életjelben, a Fároszban, több angol, német és magyar protestáns újságban. Budakeszin, 1992. augusztus 13-án, a születésnapján megkoszorúztuk Meyer sírját. Eredetileg a Kerepesi úti temetőben lett eltemetve. A negyvenes évektől a budakeszi, egykori német gyülekezet közelében nyugszik. Sírja mellett egy másik "vallásalapító", Isten egyháza első prédikátorának emlékműve áll. Jóval magasabb sírkő, gót betűkkel. Sokkal szerényebb Meyeré, és magyar. Azon a napon hatalmas koszorúk borították el. A Baptista Világszövetség nevében Viczián János, egyházunk részéről Révész Árpád, a Wesselényi utcai gyülekezettől Hetényi Attila, majd Kispest, Chlepko térről, Budakeszről, Csepelről hoztak koszorúkat a küldöttek. Megkoszorúzta Meyer Henrik sírját, tiszteletét kifejezve a Magyarországi Németek Szövetségének ügyvezető elnöke és a Német Szövetségi Köztársaságból Alexander Arnot nagykövet is.

I

Meyer Henrik sokáig kereste szolgálata igazi helyét, mígnem megtalálta Budapesten, és gyülekezetet alapított 1874-ben, fővárosunkban. Újabb helységekben is elkezdte a szent szolgálatot 1878-ig: Nagyszalonta, Újvidék, Késmárk. Ezek később más középeurópai szomszédos országban hitük és bizonyságtételük támaszpontjaivá váltak. 1880-ig már 12 helyen működött gyülekezet. Ezeket ismertetjük egy kis topográfiai vázlaton.

Mint mai hívő emberek főként azt értékelhetjük életművéből, hogy saját egyházszervezetébe, a "szabad baptisták szövetségébe" kényszerülve nem szeparált nemzetiségi gyülekezeteket. Magyar, német, román, különböző szláv hívők egymásra találtak Jézus Krisztusban, és a mi gyülekezeteinkben.

Bár a magyarországi baptista misszió ebben az évben már 146-ik évében jár, a legnevezetesebb és az első hazai, népes gyülekezeteket Meyer Henrik alapította. 1873 a nagy missziós fordulat éve, az ő érkezése. Rottmayer János, első tag elköltözésével Budapesten hamarosan megszűnt a baptista missziós munka. A Bach korszak idején a hívők szétrebbentek a világ minden tájékára. Amikor Meyer Henrik, 1873-ban, Pesten keresett volna egy hívőt, csak olyan egyént talált, aki már előbb elvesztette tagságát, de gyülekezetet nem talált. Halálakor viszont 27 000-en voltak hívők a Kárpát-medencében.
/Meyer Henrik 1919. március 4-én halt meg./

Hat éves kelet-európai utazás után érkezett hozzánk mint bibliaterjesztő. Abban az időben az volt a feltétele, hogy valaki a Brit és Külföldi Bibliatársulat alkalmazottja lehessen: Ne terjesszen más könyvet a Biblián kívül, ne folytasson semmilyen vallásos propagandát. - Meyer Henrik azonban úgy vélte, hogy a Bibliát csak megtért emberek olvassák, tehát fontos a bizonyságtétel. Nem ő tehetett arról, hogy a megtérés baptista propagandának minősült.

Az első bemerítés után elveszítette állását, önálló prédikátorrá vált, de mindössze négy taggal. Kapott némi támogatást innen-onnan, de legelsősorban Isten gondviselésére számított. Nem is csalatkozott az Úrban.

Nem ismeretes általában, hogy felesége, egy herceg kulcsárnője, nem csak a vele kötött házasságával hozott áldozatot, hanem azzal is, hogy férje munkájában osztozott, beleértve szegénységet, jó beosztást, vendégszeretetet, amelyek minden "jó baptista prédikátorné" ékességei.

Meyer Henrik ökumenicitására is rámutatok, mivel a különben erőteljesen pragmatikus gondolkodása nem nélkülözte az első hónapokban azt sem, hogy más felekezetűekkel vegyen úrvacsorát, mégis hű maradjon eredeti bibliai látásához. Testvérnek nevezte a többi hívőt, bibliázott és imádkozott velük. Amikor azonban a saját felekezetének sorsa forgott kockán, nem habozott egészen közösségünkhöz kapcsolódni. Népünkkel megosztotta a szegénységet, sőt tűrte a megaláztatást, mellőzést. Elfogadta, amikor ajánlgatták neki: "Térjen haza Németországba. Elegünk van már az idegenekből". Kijelentette, sőt önéletrajzba foglalta: "Én magam is lelkes magyar vagyok". Az

1887-ben megnyitott Wesselényi utcai imaház homlokzatára felíratta: Kapelle für deutschen Gemeinden, de a József utcában magyarok számára épített imaházat. Készségesen megértette tehát a magyarok problémáit, hajlandó volt mindig az együttműködésre, és nem vonakodott a testvéri szeretet gyakorlásától szélesebb körben. Sajnos ezeket az értékeket az életében nem mindenki ismerte föl.

II

Meyer főbb missziós módszere az iratterjesztés és a vasárnapi iskola volt. Mindkettő alkalmas módszer lehet napjainkban is.

Mivel a Brit és Külföldi Bibliatársaság nem engedte meg a Szentíráson kívül más könyv terjesztését, Meyer Henrik állásának megszűnése után felszabadult iratainak terjesztésére.
Ingyenesen osztogatható, vagy nagyon olcsó füzeteket szerzett be, és munkatársi hálózatot épített ki, akik országszerte osztogatták az úgynevezett "traktátusokat". Általában a hamburgi teológiai szeminárium által fogalmazott sajtótermékek kerültek fordításra. A tolmácsok jó nyelvismerettel rendelkeztek, nemcsak magyar, de hamarosan más nyelvek tekintetében is.

Meyer testvér iratterjesztő munkája akkor sem szűnt meg tulajdonképpen, amikor már ő nem járta az utcákat, és a gyárkapuk előtt sem árusított. Beajánlott több hívő testvért, hogy dolgozzanak a Bibliatársulatnál némi fizetés fejében.
Meyer testvér nagy könyvválasztékot hozott be, és azt vállalkozóként kezelte. Mielőtt a két magyar fiatal, Balogh Lajos és Udvarnoki András Hamburgba ment volna tanulni, Meyer egy német kereskedőnél támogatást eszközölt ki számukra, miközben tanulgatták a nyelvet, ők is könyveket terjesztettek városszerte. Férje halála után Meyer Henrikné, Poelzig Anna is folytatta a könyvterjesztő munkát. Nagyon sokan jutottak így első tájékoztatáshoz az Úr Jézusról és a hívő gyülekezetről. Talán idővel valamennyire feloldódott a bibliaterjesztők regulája is, megengedték később a Szentíráson kívül más könyvek terjesztését. A protestáns papok panaszkodnak, hogy a baptista bibliaterjesztők vándorútját követve "felrajzolható a szektatérkép".

A gyermektelen Meyer házaspár szívesen gyűjtött maga köré kicsinyeket. Példás volt az áldozatkészségük. Amikor felállították Pesten az első karácsonyfát, úgy 200 szegény gyereknek vettek meleg ruhákat. A karácsony ünneplésének ezt a módját szintén Németországból hozták. A színes, csillogó fa ellen néha hallunk ma is aggályoskodást. A karácsonyfadíszek hazánkba a múlt század végén kerültek. Meyerék karácsonyfája tehát csodálatos volt, amikor 1874-ben először megbámulták. Az első bemerítés 27-én követte.

Meyer életében talán egyetlen könyvét adták ki: Gedanken über die Sonntagschularbeit /1913/. Mintha csak jelezné nekünk, hogy ez a munka fontos. Nem szabad hanyagolnunk és lebecsülnünk. Nem kellene ítélgetnünk azt a prédikátort, akinek a bemerítettjei a vasárnapi iskolából valók, és nem a "világból". A legutóbbi esztendők új hitrejutottainak nagy százaléka már elment a gyülekezetekből, míg a vasárnapi iskolákban neveltek - akár bemerítkeztek, akár nem - jelen vannak.
Félre ne értsetek, nem az elmaradt bemerítések jelenségét kívánom ágálva mentegetni!

III

Meyer Henrik hagyta ránk a leggazdagabb levéltári örökséget, valamennyi baptista lelkipásztor közül, akik köztünk dolgoztak. Ez kulturáltságát bizonyítja. 731 levelét katalogizáltuk, amelyeknek nagy része Németországban kelt. Erdélybe, az alföldi gyülekezetekbe és a most oly fájdalmas asszociációkat támasztó Szarajevóba írta. Elkészítette önéletrajzait és rendezte könyveit, kéziratait.

Mindezek 1960 után olvashatóvá váltak. Akik történészek közül nyelvismeret hiányában magyarul olvashatták a levéltári anyagot, mind meggyőződtek arról, hogy Meyer Henrik békeszerető ember volt, nem germanizált. 1915-ben, egyik magyar munkatársa hívta: Jöjjön haza Németországból karácsonyra! Kevéssel a levél kézhezvétele után megérkezett Budapestre.

Meyer 46 éves magyarországi szolgálata önmagáért beszél, főleg amikor összehasonlítjuk a szintén német metodista Funk Márton hat, és az adventista Mink Adolf hét éves úttörő magyarországi tartózkodásával.

*

Az Úr szolgálata dicső, nagy, de sokszor küzdelmes munka, telve megaláztatásokkal. Meyer Henrik testvér sem volt kivétel, de mi se számítsunk jobbra. Bizonyára a töviseket kikerülnénk, de sajnos nem lehet. Sebeinket Isten kegyelme gyógyítgatja. A misszió történeti kutatás segített nekem is újra indulni a tövises úton.

*

TÉNYKÉPEK A MISSZIÓMEZŐK TÁJAIRÓL

1.

Hamarosan kapható lesz a könyvterjesztőinknél és a szerzőnél A Szokolyai Baptista Gyülekezet és Körzetének történetét feldolgozó monográfia. A műhöz ajánlást Kiss Emil testvérünk írt, melynek egy részletét itt olvashatjuk:

"Egyháztörténetírásunkat megkísértette az a szemlélet, hogy csak immanens /evilági/ körülményeket vizsgáljon, ezzel szemben jelen mű igen plasztikusan rajzolja meg, hogy az egyház, a gyülekezet útja, bár földi történetében evilági, de a valóságban transzcendens erők igazgatják, azaz a gyülekezet Ura és Feje Jézus Krisztus. Ezért az egyház feladata az Úra iránti hűség és szolgálat, bármilyen körülmények gátolják, vagy támogassák munkáját."

A szokolyai baptista misszió centenáriumának alább közölt ünnepi gondolatai felkelthetik az érdeklődést a nevezett mű és rajta keresztül egy élni, szolgálni vágyó hívő gyülekezet és körzet iránt.

A SZOKOLYAI BAPTISTA MISSZIÓ CENTENÁRIUMÁN

"Emlékezzél meg az ősidőkről; gondoljátok el annyi nemzedék éveit! Kérdezd meg atyádat és megjelenti néked, a te véneidet és megmondják néked!"

/5Móz 32:7/

A múlt nélkül nincs jelen, még kevésbé jövő. A jelent lehet valahogy csinálni, de jövőt építeni nem. Minden nemzetnek, vallásnak, egyáltalán az életnek van múltja, illetve története. "A bölcs ember a múlt tanulságain okulva építi a jelenben a jövőjét." A múltat csak meg kell szólaltatni eseményei és szereplői által, s már el is kezd beszélni, tanítani.

Ezt teszi a Szokolyai Baptista Gyülekezet centenáriumára készített 400 oldalas monográfia és egy színes fényképekből összeállított BULLETIN. Ennek kísérőszövege ad vázlatos betekintést a gyülekezeti élet kezdeti és mai keresztmetszetére.

A Börzsöny déli részén, festői környezetben a Morgó patak mentén van a kb. 1000 éves település; Szokolya. A leírások szerint az avarok és szlávok mellé a honfoglalás után Géza fejedelem telepíti le a magyarokat, akik kereszténnyé lesznek. A reformáció a török megszállás idején, már 1540-es években érinti lakóit, és 1615-ben papjuk is van a 90%-ban reformált településnek, valószínű Pécsi János személyében, Nagy Mihály /lelkészi bejegyzés a Szokolyai Református Egyház Anyakönyvébe/ szerint.

I. A baptista misszió első hírnöke a faluban a szadai születésű Seres Sámuel /1858-1923/ evangélista, aki Lakati Istvánné hívására érkezik 1890-ben a Fő u-i lakásukra, egy váci piacon lezajlott beszélgetés után. Az úttörő evangélista ezután rendszeresen kijár, Bibliát árusít, bibliaórákat tart, evangélizál, de bemerítésre csak 1892-ben kerül sor, s az sem Szokolyán, hanem Tahitótfalun. A nógrádi születésű Varga József /1870-1938/ lesz a gyülekezet első tagja, miután Meyer Henrik /1842-1919/ budapesti hitszónok a természet szabad templomában a Dunába 1892. szeptember 29-én bemeríti Jézus Krisztus példáján, parancsának engedve /Mt 3:13-17/. Mint mindenütt, itt is az első bemerítéstől számítjuk a gyülekezet születési dátumát. Ennek üljük CENTENÁRIUM-át.

A következő évben háromszor is megmozdul a víz - bemerítkezés által - ahol szokolyaiak is vannak a fehérbe öltözöttek között. Hártó Andrásnét 1893. március 13-án Seres Sámuel Verőcén a Dunába meríti, Makrai Józsefet 1893. május 22-én Meyer Henrik Budapesten a Dunába, Koczó Ferencet és Tóbiás Jánost 1893. november 13-án szintén Seres Sámuel meríti alá a Dunába.

Az első 15 év alatt 18 hitvalló tagja lett a gyülekezetnek, akiket a megpróbáltatások - amiből akadt bőven - összekovácsoltak. Istentiszteleteiket lakásokban tartották. Varga József 1911-ben épít új házat, amiből egy nagyobb szobát imaterem részére készít, amely 27 éven keresztül lesz a gyülekezet "Bethániája". Az első önálló imaházat 60-80 ülőhellyel /1938-ban vásárolják és alakítják át a Fő u. 96. szám alatt/. Ez az un. "kisimaház" napra pontosan 10 évig /1938. július 17-től 1948. július 17-ig/ volt otthona a gyülekezetnek. Ekkor kezdik ezt lebontani és az anyagát a tornyosba beépíteni, amit 1948. október 17-én avatnak fel. Azóta az évi hálaadó napot mindig október harmadik vasárnapján tartják Szokolyán, hogy erre is méltóképpen emlékezzenek.

A gyülekezet története első fél évszázadát mint a Tahitótfalui Körzet filiája élte, s a lelkigondozást is onnan kapta. Seres Sámuel - 1890-1896 - után Udvarnoki András - 1896-1901 - lesz néhány évig a lelkipásztoruk. Őt követi Kosztán Mihály - 1902-1928 - a tahitótfalusi gyülekezet vénje. Ekkor jön haza /Ócsa, Irsa, Budapest rákoscsabai szolgálatok után/ szülőfalujába a szintén tótfalusi születésű Szabó András, aki 10 éven keresztül - 1928-1938 - volt a körzet prédikátora. Majd Vass Ferenc és Nyári István voltak a körzetnek lelkipásztorai 1945-ig. Az eddig említett nevek viselői már mind befejezték földi pályafutásukat.

II. A második félévszázadban már önálló gyülekezetté vált, sőt körzeti központtá, illetve anyagyülekezetté lett Szokolya. Első önálló lelkipásztora Herjeczki András /1919-/ lesz, akit a teológiai tanulmányok befejezése után hív meg a gyülekezet és avat lelkipásztorrá. Itt veszi feleségül a bibliaiskolát végzett

Varga Lídiát, a gyülekezeti vén lányát, s ők lesznek a gyülekezet első helyben lakó szolgálattevői. Az ő idejében épül meg a tornyos imaház 1948-ban. Ő kezd körzeti missziómunkát Verőcén, majd egy időre pásztorolja a szódi gyülekezetet, és 1952-től a Budapest Jász u. és Váci úti állomásokat is 1958-ig. De mert 1956 őszétől a Wesselényi u-i gyülekezet gondját is felvállalta, a szokolyai gyülekezet utódot kellett, hogy keressen.

Ezek után a gyülekezet Mészáros Kálmánt /1925-/ hívja meg lelkipásztorának, aki Szegedről tanárként érkezik és innen Budapestre bejárva végzi a teológiát. Ez időben épül az első lelkipásztorlakás a Dózsa Gy. u. 22. szám alatt 1959-ben. A kisterem és bemerítőmedence udvari kúttal 1960-ban. Valamint ez időben alakul a kosdi és váci misszió és így lesz egészséges önálló körzetté a gyülekezet. Mészárosék 1963-ban Pécsre kerülnek.

Az önállóvá lett körzet harmadik lelkipásztora Dobner Béla /1934-/, akit Csömör-Cinkotáról hív meg a gyülekezet. A gyülekezet és körzet további erősödését mutatja, hogy ez időben épít a szokolyai - mindig muzikális és áldozatkész - gyülekezet orgonát. A két körzetállomás: Kosd és Vác pedig házat vásárol, amikben imaházakat alakítanak ki. Sajnos, a verőcei állomás halálozás folytán megszűnt egy időre.

A megüresedett szolgálati helyre Herjeczki Andrásékat másodszor is meghívja a gyülekezet pásztori szolgálatra, amit 1970-től 1976-ig végeznek. Innen hívja meg őket a Detroiti Első Magyar Gyülekezet /USA/ pásztori szolgálatra, amit 7 éven keresztül végeznek olyan minősítéssel, hogy négy év után újra meghívják őket 1988-ban.

Utódjául Hargas Gyula /1926-/ felsőpetényi lelkipásztort hívja meg a körzet, aki 1976-1986-ig lesz aktív szolgálattevő, de a nyugalmazott éveit is itt tölti a gyülekezetben. Az ő ideje alatt épül meg a váci új imaház, amit 1981. október 17-én avatnak fel. Ugyanakkor végzi a Közép-magyarországi Missziókerületnek elnöki szolgálatát is. A váci gyülekezet közben 1986-ban önállósul és a püspökszilágyi gyülekezettel alkot körzetet.

Az új körzet Szokolya, Kosd állomással 1987-ben meghívja és lelkipásztorrá avatja Csuhai József végzős teológust a nyugdíjba menő szolgatárs helyére. A kosdi gyülekezet 1991-ben kezdte meg építeni új, modern imaházát.

III. Az eseményeket eddig az itt szolgáló lelkipásztorok szolgálati idejéhez kötve soroltam, de nyugodtan köthettem volna egy-egy itt szolgáló presbiter nevéhez. Ilyenek voltak, akik a gyülekezet arculatát nem csak meghatározták, hanem alakították. Például az első évtizedben Makrai József /1854-?/ - Atyus.

Méginkább ilyen volt Varga József /1870-1938/ az első gyülekezeti tag, aki az első teológiai tanfolyamot is elvégezte 1899/1900-ban Budapesten, s közel négy évtizedig szolgálja, mint gyülekezet vénje e kicsiny nyájban az Úr ügyét.

Ide sorolhatom vejeit, Viski Józsefet /1906-1944/, id Lakati Ádámot /1910-1989/ és fiait, ifj. Varga Józsefet /1901-1979/, Varga Sándort /1911-/ akik a harmincas években veszik fel és végzik nagy hűséggel életük végéig a nem könnyű, de igen felelősségteljes gyülekezeti munkát.

Amióta rálátásom van, s figyelem, hogy a kegyelmes Isten milyen bölcsen rendel egy-egy gyülekezet élére munkásokat, úgy, hogy a gyülekezet életébe beépít erre a vénával rendelkező embereket, akik szinte predesztinálva vannak arra, hogy gyülekezeteink életében a folytonosságot biztosítsák. A prédikátorok, lelkipásztorok jönnek, mennek, de ezek a gyülekezet stabilitását biztosító helyi vezetők maradnak. Mi is lenne misszión ügyével egyes településeken, ha ezek az Úrtól kiválasztott emberek és családok nem állnának magasztosan őrhelyeiken.

Hálásak vagyunk azért, hogy ma is ilyenek végzik - nevük megjegyzése nélkül - közöttük sokan "csendben, szépen, illendően" ezeket a biztonságot adó, nemes szolgálatokat. Van aki a lelki, vagy a gazdasági, van aki a presbiteri, diakonusi, illetve előljárói, vagy vendégfogadói, ajtónálló szolgálatot végzi nagy hűséggel, példamutató módon a Lélek vezérlése alatt.

A centenáriumához érkező gyülekezet mai élete elevenségét jelzi, hogy az imaház megtelik vasárnapról vasárnapra, s még hétköznap is ünnepi a kép, hisz a gyermekek is ott vannak a szülőkkel együtt. Szolgál az ének- és zenekar. Vannak bibliakörök; gyermek-, ifjúsági-, nőikör, stb. Alakultak szolgáló csoportok, akik házon belül rendszeresen végzik feladataikat. De a belmisszió mellett eljutnak a mai lehetőségek adta új területekre is, például kórház- és börtönmisszió, vagy az un. fehérfolt misszió, ahol vállalják a rájuk eső részt.

Azzal a kívánsággal zárom emlékező soraimat, hogy az atyáktól átvett hit és lendület, erősítse, sőt acélozza meg a hitünket, hogy Isten dicsőségére végezhessük tovább mi is missziós feladatainkat. Mélységes hála van a szívünkben azért, hogy Isten oly csodálatosan vezette népét e száz esztendőn keresztül. Voltak benne nehézségek, mint Izrael életében is, akiket vezetett *"... a pusztában, hogy megsanyargasson és megpróbáljon téged, hogy nyilvánvaló legyen mi van a te szívedben; vajon megtartod-e az ő parancsolatait vagy nem?"* /5Móz 8:2/.

Kívánom, hogy nyugodjon meg Isten áldása a gyülekezet jelenén és reményteljes jövőjén is a bicentenáriuma felé indulva.

A centenáriumi ünnepen /1992. szeptember 26-27./ pedig *"Magasztaljátok az Urat, mert jó"*/Zsolt 106:1/.

Dr. Mészáros Kálmán

***

2.

A PESTERZSÉBETI BAPTISTA GYÜLEKEZET TÖRTÉNETE

Pesterzsébeten 1886 óta élnek baptista hívők. Az első gyülekezeti tagok, Csete Lajos és felesége, akik Nagyszalontáról költöztek az akkori Erzsébetfalvára, a Posta u. 4. szám alatti bérházban telepedtek le. Szomszédaikat megismerve, velük jó barátságba kerülve, lakásukra házi áhítatokra hívták őket. A kis családi összejöveteleken Bibliát olvastak, énekeltek, imádkoztak. Ez volt a kezdete annak, hogy néhány év alatt 8-10 lakótársuk Urának és Megváltójának fogadta el Jézus Krisztust és saját döntése alapján bemerítkezett és a gyülekezet tagjává lett.

1900-ra már 47 tagja volt az erzsébetfalvai gyülekezetnek. Ekkor még családi házaknál folyt az istentisztelet, de a megnövekedett gyülekezet további fejlődését gátolta az önálló imaterem hiánya.

1905-1906-ban az akkor hatvantagú kis gyülekezet felépítette a jelenleg is álló és funkcionáló imaházát, a Ferenc u. 5. szám alatt, Pflum György építész tervei alapján és vezetésével. A tágabb imaházban zavartalanul működhetett az 1898-ban megalakult énekkar és vonós zenekar is.

1921-ben gondnoklakást, 1926-ban pedig lelkészlakást épített az egyre növekvő gyülekezet a kápolna udvarán. 1943-ban hátsó karzat építése vált szükségessé, hogy elférjen a hívők közössége. 1956-57-ben kisteremmel bővült az imaház, 1972-ben pedig orgonát építtetett a gyülekezet Tarnai András orgonaépítő mesterrel.

Az erzsébetfalvai, majd 1924-től pesterzsébeti baptista gyülekezet a múlt évben, 1991-ben 105 éves jubileumához érkezett. Jelenleg 170 bemerített tagja és 80 lelkigondozottja van. Az eltelt idő alatt a következő lelkipásztorok szolgáltak a gyülekezetben: Meyer Henrik 1886-1893-ig, id. Udvarnoki András 1894-1909-ig, Alexovics György 1909-1911-ig, Hartó Dávid 1912-1914-ig, Szilágyi Gábor 1915-1923-ig, Adler Ferenc 1924-1926-ig, Beharka Pál 1927-1928-ig, Bányai Ferenc 1929-1940-ig, Bretz Emil 1941-1948-ig, Cserepka János 1949-1956-ig, Kalkó József 1957-1964-ig, Laczkovszki János 1965-1979-ig, Szűcs József 1980-1986-ig, Révész József 1987-1989-ig, Nemeshegyi Zoltán 1989 óta.

Gyülekezetünk imaháza 86 éve épült. Az idő kikezdte az épületet. Most új templom építésére készülünk. Elődeink alig hatvanan voltak, és jó példát adtak a hittel vállalt áldozatkészségre. Ők akkor bátor szívvel, bár kevés anyagi alappal, de véghezvitték terveiket. Isten megáldotta áldozatvállalásukat.
Mi hálás utódok ugyanezen az úton indulunk. Tudjuk, hogy a mai gazdasági helyzetben különösen nagy terheket vállalunk magunkra, de hisszük, hogy Isten erőt ad a templomépítéshez. Nem a múltból szeretnénk élni, hanem elődeink példáját követve a jelenben akarunk munkálkodni Isten dicsőségére és kortársaink javára.

***

A Pestszenterzsébet-Soroksár c. helyi lap XXIII. évf. 19. számában az alábbi cikk és rajz jelent meg az erzsébeti gyülekezettel kapcsolatosan:

ÚJ TEMPLOM A LÁTHATÁRON

Százhat éves a pestszenterzsébeti baptista gyülekezet. Jelenlegi templomunk nyolcvanhat évvel ezelőtt, 1905-1906-ban épült, a városközpont legrégebbi temploma. (Az Erzsébet-téri katolikus templom 1908-1909-ben, a központi református templom 1911-ben, az evangélikus templom 1926-ban épült.)

Nem csoda hát, hogy az idő kikezdte az épületet. A század elején élő egyszerű hívek nagy áldozatával létrejött létesítmény akkor megfelelt céljának, ma azonban már sem az alap szigetelése, sem a tető állapota nem olyan, hogy hosszú távon szolgálhatná gyülekezetünk igényeit. Ezt látva először arra gondoltunk, hogy egy alapos felújítással, valamint az időközben megszaporodott gyülekezet igényeit kielégítő közösségi termek hozzáépítésével megoldhatjuk gyülekezetünk problémáját. A terv el is készült, s akkor vált világossá, hogy ez a megoldás csak kényszerpálya. Az átépítés költségei vetekednének egy új építésével, de az eredmény mégis csak egy réginek a felújítása lenne. Bármilyen esztétikus is, a városképet nem emelné kellően.

A tervezett imaház elölnézeti képe

Elgondolásunk szerint a szakorvosi rendelőintézettel szemben, a Ságvári, az Ady Endre és a Széchenyi utcák által határolt területen épül fel új templomunk. Ehhez Marosi Gábor építész készített nagyszerű tervet. A telekügy az önkormányzat előtt van. A baptista gyülekezet kérése az, hogy államosított ingatlanaink (a Nagy Győri István utca 35. szám alatti Diakonissza Intézet, valamint a Kossuth és Hunyadi utca sarkán lévő ingatlan, melynek helyén ma az Erzsébet Áruház áll) fejében kapjuk meg a nevezett telket az önkormányzattól. A Művelődési és Közoktatási Minisztérium elismerte a visszaigénylés jogát, egyúttal feljogosította Pestszenterzsébet-Soroksár önkormányzatát és a Baptista Egyházat, hogy állapodjanak meg az ingatlancserében.

Úgy érezzük, hogy tervünk megvalósulása városrészünknek is javát szolgálná, mind esztétikailag, mind erkölcsileg.

Nemeshegyi Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ

A hazai sajtó írásaiból

Az alábbi írást, mint érdekességet közöljük. Ez egy különleges próbálkozás a H.N. Adventista Egyház berkeiben. Hasznos lehet megismernünk más egyházak kibontakozási törekvéseit.

LELKÉSZI MUNKA

A h.n. adventista etikai törvénykönyve

Megjegyzés: A Generál Konferencia Lelkészi Társulata a h. n. adventista lelkész szakmai és személyes etikájáról szóló nyilatkozatán dolgozik. Az alábbiakban egy előzetes, kísérletképpeni fogalmazvány látható. Egyházi adminisztrátorok, lelkészek és olvasók véleményét és állásfoglalását várja a szerkesztő.

Elismerem, hogy a H.N. Adventista Egyházban a lelkésszé való felszentelés nem ad különleges privilégiumot vagy erőt, hanem inkább kihívást imádsággal és szolgálattal, Isten, az Ő egyháza és a világ iránt.

Elismerem, hogy személyes életem és szakmai cselekedeteim Isten szavával megegyezőek, és Krisztus akaratának alávetettek. Teljes egészében elfogadom a H.N. Adventista Egyház 27 alapelvét.

A szakmai vezetés és szakemberek magas színvonalú továbbképzéseinek alárendelem magam a lelkészi hivatásomban. Kapcsolatokat építek ki, melyek Krisztus életének és tanításainak elvein nyugszanak.

Isten kegyelméből, alkalmazni fogom ezeket a tételeket életemben:

1. Biztosítani egy jelentőségteljes vallásos életet magam és családom számára.
2. Egészséges életmódot folytatni.
3. Becsületesen igazgatni az egyházi és személyes pénzügyi dolgokat.
4. Elkötelezni magam a folytonos szakmai növekedésre.
5. Teljes időmet és figyelmemet a lelkészi pályafutásomra, mint egyetlen hivatásomra szentelem.
6. Tudomásul veszem, hogy családom hivatásom elsődleges része.
7. Kezdeményezek és fenntartok lényeges interpresszionális kapcsolatokat.
8. Minden egyes személyt figyelembe veszek elfogultság vagy előítélet nélkül.
9. Kapcsolatot tartok fenn a másik nemmel az illem határain belül.
10. A legszigorúbban gyakorlom a titoktartást!
11. Szeretem azokat, akiknek lelkésze vagyok és mindent megteszek lelki növekedésük érdekében.

Lelkész-tájékoztató 1992/2.
H. N. Adventista Egyház

Megjegyzés:

Ez a kísérletképpen leírt és közreadott fogalmazvány úgy tűnik, hogy az adventista testvérek körében uralkodó, javarészt szóbeliségben körvonalazódó, lelkipásztori szolgálati rendtartás írásbeli rögzítését készíti elő. Azért is érdekes ez a jelenség, mert a mi köreinkben is elkezdődött egy ilyen jellegű gondolkodás. Az un. ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK (1991. november 16-tól 1992. márciusi közgyűlésig terjedő időszakra) tanusága szerint - 7. a/ - egy ad hoc bizottság megbízást kapott a Lelkészi rendtartás szövegtervezetének elkészítésére.

Egyre sürgetőbben jelentkezik a meghatározhatóság, körvonalazhatóság igénye. Nyilvánvalóan nem ugyanaz, de hasonló indítékok hatására fog írásban rögzülni a baptista lelkipásztorok szolgálati, erkölcsi rendtartása is. Ez nem a többletmunkák és nem a "második mérföld" alól kíván felmenteni majd, - kimutatva, hogy megtetted már amit számodra előírtak - hanem végre kimondja, mit, hogyan és kinek kell végeznie a Krisztus vérén szerzett közösségben. Addig is, amig szolgálatunk rendtartása elkészül - mint hitelődeink jó hagyományát - folytassuk az önfeláldozás, a szorgalom, a bibliikus gondolkodás példateremtő gyakorlatát!

FELLÉPNEK A VESZÉLYES SZEKTÁK ELLEN

Drámai hangvételű tanácskozás zajlott szombat délután az erdélyi közösség Reménység szigete névre keresztelt, betegeket és székely népfőiskolásokat befogadó bázisán. Szülők és nagyszülők tiltakoztak a gyermekeik, unokáik fölött pszichikai hatalmat gyakorló, destruktív szekták magyarországi működése ellen. A sok tizenévest családjától elszakító, elzáró, hipnózissal és más nálunk még kevésbé ismert és nehezen tettenérhető pszichikai fegyeverrel manipuláló, ám látszólag hu,ánus elvekkel a nyilvánosság elé lépő szekták a vallásszabadság címén ma még állami támogatásban is részesülnek - hangzott el a tanácskozáson. Németország nyugati részén, az USA-ban már évtizede ismert és feltárt ártalom jelent meg a volt szocialista országokban - lépett a félszáz fiatal erdélyi és a kamera elől a terem másik felében összegyűlt szülők elé Ursula Zöpfel, a Németországi Kezdeményezés a Destruktív Szekták Ellen mára már nemzetközivé lett szervezet alapítótagja.

A rendőrség szakemberei már vizsgálják annak a 17 éves lánynak az ügyét, akit a dunaföldvári nevenincs szekta szülői tiltás ellenére vitt el a kórház-

ból, hogy azután elszigetelje a külvilágtól - hangzott el. A német előadótól megtudtuk, hogy a tizenöt magyarországi városban és a Budapest Sportcsarnokban fesztivált tartó Krisna-tudat csakúgy, mint a Magyarországon nyilvánosság elé lépést előkészítő koreai Moon szekta ismeri a vallási okokból végső esetben végrehajtott öngyilkosság fogalmát. Ursula Zöpfel asszony, aki a szellemi szabadság megőrzéséért az ENSZ alapokmányában lefektetett alapértékekért harcol (a huszadik század végi Európában!), eltökélt szembeszállásra bátorította a magyar szülőket. A gyermekükért rettegő szülők közül többen szólaltak fel a dunaföldvári szekta módszerei ellen. Mások a Krisnások agymosó technikái ellen tiltakoztak. Iskoláskorú gyermekeiért segítséget kérő szülők levelei háromnegyed éve irányították rá Németh Géza református lelkész figyelmét a jelenségre. Németh Gézát - a vele együtt a Segítő Barát ifjúságvédelmi szervezetet megalakító Szeverényi János evangélikus, Dobner Győző baptista lelkészt - a Krisna-szekta bíróság elé állíttatta„ azon nyilatkozataik miatt, melyekben a krisnások veszélyes, családromboló tevékenységére hívták fel a figyelmet. A lelkészt arról kérdeztük, az Európában megjelent szekták közül melyeket tekintik közellenségnek, és kikkel lehetséges összefogni.

-Félreértések elkerülése végett: nem valamennyi kisegyházzal fordultunk szembe. A szektakonferencia kizárólag a destruktív szektákkal foglalkozik. Ismertetőjegyeik közé tartozik, hogy minden esetben elszakítják fiatal áldozatukat szüleiktől, súlyos személyiségváltozást idéznek elő különböző agymosó technikáikkal. Az emberi méltóság elleni tevékenységet folytatók ellen lépünk fel, függetlenül attól, hogy "ideológiájuk", más szóval rögeszmerendszerük keresztyén hátterű vagy távol-keleti. Az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága 1948-ban közös célként hirdette meg: senkit sem szabad rabszolgaságban vagy szolgaságban tartani. Az emberi méltóság védelme szellemében az állam nem adhat szabadságot azoknak, akik azt más emberektől akarják megvonni. Az ellenünk és a véleményünket közlő lapok ellen indított bírósági kereset precedensértékű pert eredményez. Ez alkalom, hogy felfedjük a veszélyes szekták nemzetközi fegyver- és kábítószer-kereskedelemben játszott szerepét, valamint a kábítószer-függőséghez kísértetiesen hasonló tüneteket okozó rituális, meditációs és koncentrációs gyakorlatokat, melyeket nemzetközi, nemegyszer militáns csúcsszervezetű csoportok ellenőrizetlenül használnak fel céljaik megvalósításához.

(haller)

MAGYAR NEMZET, 1992.október 5-i számából

A külföldi egyházi sajtó írásaiból

MERRE TART A PROTESTÁNS EVANGÉLIZÁCIÓ?

A múlt év végén elhagyta az Egyházak Világtanácsa genfi központját a kínai származású, honkongi Raymond Fung. Addig a protestáns egyházak misszió gondolkodására és éledő evangélizációs vállalkozására meghatározó hatása volt.

1956 óta tagja az Egyházak Világtanácsának a Magyarországi Baptista Egyház. A belépést saját magunk kezdeményeztük és kértük. Senki sem szólított föl rá. Az ökumenikus közösség vállalása nyomán létrejött pozitív változás, a régebbi elfogultságunk megszűnése. A gyülekezetek szintjén nem valósult meg az, ami megnyilvánult egyházi vezetők körében. Így nem értékeli mindenki az együttműködés lehetőségeit. 1989 óta újra mutatkoznak kölcsönösen az elzárkózás és távolodás jelei. Vannak olyanok, akik kétségbe vonják a hazai ökumenizmus létjogosultságát, illetve az együttműködés indokoltságát.

Némelyek rég óta hangoztatják, hogy az ökumenizmus burkolt szándék a lelkiismeretes hívők figyelmének elterelésére a bizonyságtételről és az evangélizálásról, egy újabb, "szociális evangélium" besújkolásával. Szerintük az ökumenizmus soha nem nevelt keresztyén szolgálatra, hanem a régebbi társadalmi rendszer kiszolgálására.

Pedig az ökumenikus világmozgalom létrejötte óta egyik első célja a misszió volt, és ennélfogva az evangélizálás is. Fung, a kínai titkár különös hangsúlyt helyezett az evangélizáció szent munkájára és a lélekmentésre. 1987-ben ő alapította az evangélizációs folyóiratot. 1990-ben ilyen célú szemináriumot indított, amit most az utódja folytatni kíván. Fung elköszönése után nem találtak lapja számára szerkesztőt, és az újabb példány, sajnos tíz hónapot késett. Közben fölvetődött a kérdés: Merre tart ma a protestáns evangélizáció?

Isten gondoskodott a szent ügyről. Örömmel halljuk, az Evangélizációs Bizottság új titkára, az ecuadori származású Jorge E. Maldonado, 3 év óta genfi munkatárs, folytatja elődje munkáját. Újjászervezték a Bizottságot, amelynek hivatalos vezetését a következő év elején veszi át. A legsürgősebb feladatának tekinti a genfi négy nyelvű lap szerkesztését, amelyben máris informál egy ciprusi, tíz napos evangélizációs szemináriumról. Ayia Napa városban, 1992 nyarán 35 résztvevővel rendezték a szemináriumot. Főként arab, közel-keleti és afrikai országokból jöttek össze, hogy kicseréljék tapasztalataikat, tervezzenek, reflektáljanak a kihívásokra és imádkozzanak a protestáns bizonyságtétel eredményességéért.

Jorge Maldonado először is hírt ad arról, hogy Ciprusban találkozott R. Funggal, aki jó egészségnek örvend, továbbra is elhívatásának tartja az evangélizációt; igaz, most nem a világszervezet irodájából irányít, hanem közvetlenül evangélizál saját hazája gyülekezeteiben.

A helyszínen meghatározta a szeminárium légkörét. Olyan államokból érkeztek egy kivétellel mind-

nyáján, ahol az iszlám uralkodik /Egyiptom, Irak, Jordánia, Libanon, Szíria, Szudán, többek között/. A protestáns egyházak csak alig észrevehető kissebbséget képeznek, beleértve a libanoni maronitákat is. Rajtuk kívül részt vettek a szemináriumon ortodoxok és római katolikusok; általában fiatal papok, iskolai tanárok, laikusok és apácák. Éhező társadalomból jöttek. Némelyik országot polgárháború dúlja. Sok a menekült, a szerencsétlen és a hajléktalan. Az igehirdetők sehol sem számíthatnak népes hallgatóságra, sőt sok helyen életveszélyes fenyegetésekkel kell szembenézniük. Nagyon sokféle nép nyelvére nem fordították le még a Szentírást. A tudósok most tárják fel a nyelvet, készítenek írásmódot, írnak tankönyvet és szótárt.

A szeminárium tíz napján a résztvevők az üldözött hívőkért imádkoztak reggel, este. Ez lényeges része volt a tanácskozásnak. A sokféle liturgia sem akadályozta az ima lelki mélységét, bár a tradiciók eltérése gyakran meglepte a különböző egyházak küldötteit. A szeminárium ülései alatt sok sztereotípia, gátló előítélet összeomlott.

Felvetődött, hogy nyugat-európai és amerikai protestáns evangélizáció nem vehető át. Egy beirúti egyetemi tanár kijelentette "Dialógus és megnyílvánulás" című előadásában, hogy az egyszerű hívő bizonyságtétel a legeredményesebb, mivel személyes és közvetlen. "A hit titkának feltárása" minden vallásfelekezet valóságos szellemi kincstárába vezeti be a hallgatót. Az "agresszív fellépés" azonban nem csak az iszlám fanatikusokat bőszíti, sérti a legtöbb, más keresztyén egyházakat is. Példaként felhozta az ortodox egyházat, amely lassan kihal a nyugati protestáns misszíók megérkezése után. Elismerte, hogy a térségben az ortodoxok számára nagy kihívás bármely keresztyén misszió jelenléte.

Ott volt szemináriumi hallgató- és előadóként Fung, és említette, hogy a hitvalló hívők tegyenek kísérletet mind gyakoribb egyszerű bizonyságtételre, mivel az kevésbé támadható vagy kiszámítható. Szolidáris volt Izrael palesztin nemzetiségű protestáns állampolgáraival. A zsidók nem szívelik őket, mert a palesztinokkal éreznek, mivel azok. A palsztin arabok pedig vádolják őket, hogy a zsidókkal tartanak, hiszen keresztyének, és ez az ő szemükben teljesen azonos.

Az evangélizációk know-how-jához /szakértelméhez [Szerk.]/ hozzátartozik más államokban az előkészítő iratok nagy tömegű osztogatása. Ez a Közel-Keleten már azért sem lehetséges, mert az emberek saját hazájukban is többnyelvűek, sőt alapvetően eltérő írásjeleket haszanálnak. Másrészről a moszlim hatóságok követelik az iratok előzetes engedélyeztetését. Arabul kell azokat benyújtani.

R. Fung beszédében állandóan hangsúlyozta, hogy a protestáns misszióknak el kell vállalniuk az áldozatos szeretet szolgálatát és a segélyezést, különben igehirdetőik elvesztik hitelüket a fejlődő világban. A hallgatóság a sokféle korlátozás ellenére számtalan példán szemléltette "mélyebb bizonyságtevő modelljeit", hogy a régió evangéliumi munkáját kölcsönösen elősegítse. Mégha idegen is a környezet, Jézus Krisztus áldott szavai ott is hirdethetők.

A szeminárium végén elhatározták, hogy a résztvevők kezdeményezésével államonként munkacsoportokat és hálózatot hoznak létre. Ezekben a munkacsoportokban terveket készítenek az evangélizálásban érdekelt hívők új generációinak nevelésére, hogy a Közel-Keleten ez a nemzedék induljon új potenciális képességeivel a szent feladat megvalósítására. Aztán később ismét összehívják a fórumot, hogy a régió ökumenikus evangélizációját nyomon követhessék.

Sz. O.

A Monthly Letter on Evangelism genfi kiadványa nyomán. A kiadványban "Raymond kedves barátainak" írt nyílt levél olvasható.

VILLOGÓ HANGOK

ENTSCHEIDUNG
1990/4. szám

1988. decemberében jelentette a DPA német hírügynökség, hogy egy csőszerelő-tanoncot 16 éves barátja verte agyon.
Okkultizmussal kezdett foglalkozni a gyikos fiatalember.
Rendőri kihallgatás után azt vallotta: áldozatát félelmetes szörnnyé látta átváltozni.

A pszichológiai határeseteket vizsgáló freiburgi intézet ijesztő statisztikát mutat ki: fiatalok nagyrésze rendelkezik okkult tapasztalatokkal; vett már részt sátánkultuszon, vagy fekete miséken, pszichikailag hajlanak az okkult praktikák felé.

EDDIE KÉNYSZERÍTETT

1985. aug. 19-én az US-Magazin TIME hatoldalas riportban ismertette a nyugat-európai ifjúság helyzetét. Arról írt, hogy többnyire fiatalok követnek el öngyilkosságot; fogékonyabbak a drogra és ők hajlanak leginkább erőszakos cselekedetekre.

Kér hónappal később a "Toronto Sun"-ban arról adtak hírt, hogy egy 14 éves rock-rajongó megölte családja három tagját.
Kihallgatásán állandóan azt ismételgette: "Eddie kényszerített rá!"
Hogyan történhetett meg ez a szörnyűséges eset?
Az "Iron Maiden" rock-együttes énekeiben, lemezborítóikon kendőzetlenül propagálta a sátánista erőszakot.
Hogy ki volt ez a titokzatos Eddie? Eddie nem volt egyéb, mint egy csontvázököl-mütyür, melyet az együttes a sátán jobbkezeként emlegetett.
E tények hátterében van-e szerepe a zenének?

A FÉNYEK KIALSZANAK

A "Black Sabbath" /fekete szombat/ együttes "Born Again" LP-jének /hosszanjátszó mikróbarázdás lemez/ hátoldalára hexagrammot - fekete miséken szereplő hatágú csillagot - tettek. A csillagban az együttes neve és egy kereszt, rajta ördögi figura van.
Az egyik éneküK - "Disturbing the priest", egy pap megsemmisítéséről szól.

Több rock-együttes egykori hangtechnikusa, Mike Putini a "Black Sabbath"-ról szóló ismertetésében elmondja, hogy egy kanadai koncertjükön az együttes tagjai felszólították a hallgatókat: jöjjenek az emelvényre és adják át életüket a sátánnak.
És ez nem csupán egy eset.

Kevésbé kemény pop-jelenetekben is fellelhetők az okkultizmus hatásai.

Az "Into the light" LP-n Chris de Burgh, triológiájában "Stonehenge"-ről, a sátánimádat legismertebb helyéről fakó lován érkező várva-várt új vezetőről énekel. De Burgh is utal arra, hogy az a Jelenések könyvében leírt apokaliptikus lovas.
Biblia-ismerők tudják, hogy ez a lovas a sátán, az antikrisztus.
Zenei jelenetekben gyakran népszerűsítik az erőszakot.
Mötley Crue "Shout at the devil" LP-jükön azt éneklik: "Knock'em dead, kid" - fiú öld meg őket!
A "Bastard"-song meg így szól: "A fények kialszanak, késem belehatol, oltsa ki az életét...!"

HAZUGSÁGBAN ÉLSZ

A Live-koncerten gyakoriak az erőszak-jelenetek.

A "WASP" együttes basszistája vért iszik egy koponyából, - ez is egyik szertartása a sátánizmusnak - és egy meztelen nőt kínzó-eszközhöz kötöz. /A szerzőnek erről fényképes dokumentumja van./
Hasonlót művel Alice Cooper is. Róla azt írta a sajtó, hogy amit ő művel show-jában, az valóban szadizmus. Terhes nőnek fölvágja a hasát és az onnan kiemelt babát darabokra szaggatja. Emberek kezét, lábát tépdesi ki.
Igazán csupán bábukkal teszi ezt, de a nézők számára valóságosnak tűnik.
Az öngyilkosságot, mint megoldást jelentő eszközt hirdetik.
A "Motorhead" Lennie Moore-ja a golyó általit javasolja, a "Police can't stand losing you" borítóján az akasztást ajánlják.
Ozzy Osbourne azt énekli: "Suicide solution" - "az öngyilkosság a megoldás - hazugságban élsz - milyen kár - kérdezd meg tőlem: miért? - egyszerűen mért nem ölöd meg magad? - a nagy kaszás elől úgy sem menekülhetsz..."
Emiatt az ének miatt Osbourne-nak és a lemez készítőjének Kaliforniában bíróság elé kell állniuk, mert egy 19 éves fiú e lemez hallgatása közben lőtte magát agyon.
Aggódó szülők az USA-ban az ilyesfajta szövegekkel szemben ellenállást fejtenek ki.
Perverz és erőszakos szövegek miatt a "Twisted Sister" Dee Sniderjének 1985-ben szenátusi bizottság előtt kellett felelnie.
Ez évben Nevada állam bírósága a "Judas Priest" együttes ellen öngyilkosságra való felbújtást gyanuja miatt emelt vádat.
Hat órán át hallgatta két fiatal a "Stained Class" LP-jét, és azután agyonlőtték magukat. A bíróság a CBS cégtől az eredeti 24 sávos felvétel kiadását kérte, hogy megvizsgálják, tartalmaz-e elrejtett közlést. A cég válasza az volt: már nem lehet megtalálni.
Hanglemezek is tartalmaznának rejtett közléseket? E lehetőség nagy nyugtalanságot keltett. Vizsgálatok bizonyítják, hogy létezik ilyesmi. Vannak zenészek, akik semmilyen trükk alkalmazásától sem idegenkednek.
A "Novalis"-ék énekeik 1/8-os lejátszási sebességbe rejtették titkos közléseiket.
A "Blue Oyster Cult" szövege 8-szoros gyorsításnál így szól: "Miatyánk sátán..."
Az "Animals" "Pink Floyd" LP-jére a 23. zsoltár módosított, perverz szövegét rejtették el az énekszövegbe.

VISSZAFELÉ JÁTSZÁSBA REJTÉS

A rejtett szövegközlés egyik módja a hátrajátszásba rejtés.
A "Queen" "Anotherone bites the dust" ének hátrajátszásakor többször hangzik a felszólítás: "Határozd el magad a marihuana szívásra!"
"Jump"-nál "Van Halen"-től ezt halljuk: "Magamra engedem a sátánt."
Az USA-ban a hátrajátszás technikája nagy feltűnést keltett. Kalifornia törvényhozása aktivizálódott. Pénzbírsággal sujtották a "Led Zeppelin" és a "Styx" együttest, mert lemezeik hátrajátszásába sátáni üzeneteket rejtettek.
A "Stars et Stripes", a hadsereg lapja arról számol be, hogy Arkansas államban egy törvénytervezet azt javasolja: tegyék kötelezővé a rejtett közléseket tartalmazó lemezek megjelölését.
Már Németországban is észleltek hátrajátszásba rejtett üzeneteket. A WDR ifjúsági adásában, a "Riff"-ben hátarjátszásba rejtett szöveget találtak. A WDR-Heavy-Metal adás, a "Scream" szabályzó-technikusa szerint a hátrajátszásba rejtést a "Led Zeppelein" műveli legmagasabb szinten, mert gitárosuk mestere e módszernek.
Hasonló adásokat már más német adók is sugároztak.
A világnézeti kérdéssekkel foglalkozó evangélikus központ 1988-ban 40 rock-együttest figyelmeztetett, óvakodjanak a hátrajátszás technikájától!
E módszer ötletét a zenészeknek kétségkívül az angol sátánista Edward Alexander Crowley adta. Könyvében, a "Magick in Theory and Practice"-ben tanítványainak részletesen leírja e módszer technikáját. A zenészek ezt meg is hálálják neki. Lemezborítóikon ismertetik Crowleyt, Ozzy Osbourne pedig éneket zeng róla.
A "Led Zeppelin" Jimmy Page-je Loch Nessben ennek a sátánistának a házában lakott. Ringo Starr Crowleyt a "Beatlis" szellemi atyjának nevezi...

RAJONGÓK MANIPULÁLÁSA

Arra akérdésre, hogy tud-e befolyásolni a zene, a zenetudósok igennel válaszolnak.
És a hátrajátszásba rejtett üzenetek is képesek erre? A tudósok, neurológusok ezt is valószínűnek tartják. De ha egy sátánista állítja ezt, és a rock-zenét okkultista és egyéb praktikák fontos taneszközének monja, akkor a keresztyénnek ezen komolyan el kell gondolkodnia.
Zenészek gyakran beszélnek rajongóik manipulálásáról.
Alice Cooper ezt így írja le: amikor publikumodat valahol együtt tarthatod, akkor minden egyes személy érzését manipulálhatod. Ha tudatalatti befolyásodat ilyenkor beveted közéjük, ezek az emberek tiéiddé válnak.

Hát nem ördögi?
R. J. DIO is állítja: tudom, hogyan kell az embereket manipulálni.
E sort folytatni lehetne a legendás Jimmy Hendrixtől "Frankie Goes To Hollywood" menedzseréig. Egy biztos: ezek a zenészek ismerik mindazon szellemi dimenziókat, melyek mögött zene és sátánizmus rejtőzködik.
Egyvalakiről biztosan tudjuk ezt. John Lennonról. Egy spritiszta ülés után kijelentette: "Tudom, hogy a Beatlisnek oly sikere lesz, mint ennek előtte semmilyen más együttesnek. Pontosan tudom, mert ezért lelkemet adtam el az ördögnek."
Bon Scott, az "AC/DC" egykori énekese azt énekelte: "Autópályán vagyok a pokol felé - hej, sátán, megfizetem tartozásomat, mert rock-band-ben játszom.
Ehhez hasonló más megnyilatkozások is elhangzottak. - Vajon megbolondultak, vagy megzavarodtak az emberek?
Lennont 1980. 12. 8-án öt golyóval megölték. A gyilkosságot mind a mai napig misztikusság övezi.
Bon Scott pedig 1980. februárjában autópályán vesztette életét.

RONCSTELEP VOLT ÉLETEM

Istenhez vezető útunkat a sátán minden eszközzel - a zenével is - el akarja zárni. De Jézus bűnbánatra hívó szava még mindig eljut a szívekbe. A világi zene között élők közé is. Így a híres US-rock-band "Grand Funk Railroad" egykori vezetőjéhez, Mark Farnerhez is. 1983-ban Jézus urának, üdvözítőjének fogadta. Most azt mondja: "Roncstelep volt eddigi életem. Teljesen rabja voltam a sátán hazugságainak".
Másvalaki, Jeff Fenholt a "Black Sabbath" tagságtól szabadult meg.
Mylon LeFevre, aki sok éven át az okkultista "Fleetwood" együttessel turnézott, felismerte: pénzzel, kokainnal nem lehet megelégedni, és Jézust fogadta be az életébe.
Az előbb említett zenészekhez hasonlóan én sohasem voltam aktív művelője ennek a zenének. Csupán rajongója voltam ennek és más félének. Most, hogy életem Jézusé lett, visszatekintve be kell vallanom: nálam a zene tette azt, hogy bibliaolvasás, imádkozás ellenére nem tudtam élő kapcsolatot fenntartani Jézus Krisztussal. Bár személyéről sokat tudtam, mégis, mint valami vastag ködfal mögött, mindig rejtve volt számomra... Csak amikor a zene köteléke leoldódott rólam, vált lehetségessé az igazán szükséges elfordulás eddigi életemtől. Életem, Jézus Krisztusnak imában történő átadása jelenti számomra a sátán feletti győzelmet, és ami ezzel jár, az örök életet.
Jézus ezt a győzelmet mindenkinek fölkínálja. - ezért halt meg és ezért támadt föl.
Egy keresztyén zenész így fogalmazott: "Keresztyénné nem az lesz, aki betlehemi istálóban megáll, hanem az, aki kimegy a Golgota keresztje alá és ott elismeri: NEKEM kellene ott lenni a fán!"

Michael Buschmann

Ford.: Schöneck Gábor

BUDAPESTEN TANULHATTAM...

A rüschlikoni szeminárium társintézeteként három év óta Budapesten működő IBLA első két végzett diákja kibocsátásának ünnepségével foglalkozik egy svájci angol lap, a "The Link" 1992. őszi száma /6. old./. A Teológiai Akadémia dísztermében, a nagy nyári kánikula idején készült fényképekkel a lap fél oldalnyi ünnepi hangulatot visz Budapestről a nagyvilágba, Rüschlikon barátaihoz.

A képek egyikén dr. Erol Simons adja át a végzett két első diáknak a bizonyítványt. Az egyikük osztrák, másikuk pedig bulgár. Ismertetik az angol nyelvtanfolyammal kapcsolt rövid tantervű bibliai oktatást, és megszólaltatnak néhány külföldi hallgatót. Egy lettországi édesanya panaszkodik, mennyire hiányzik a kisfia és a férje az itteni hat hét alatt, de azért boldogan marad Budapesten. "Minden percet a tanulásnak szentelek. Lehet, hogy ilyen alkalmam soha nem lesz többé!" - mondja. A diákok kijelentik, hogy a tanfolyam áldásos. Így nyilatkozik, aki négy évi tagsággal vállalja, hogy otthon a gyülekezetet építi ezentúl. Egyikük az egyháztörténelmi tanfolyamot ismeri el: "A baptista hívők történetének tanfolyama megnyitotta a szememet. Az IBLA előtt ilyet még nem hallottam".

Osztrák, ukrán és cseh-szlovákiai diákok mosolyognak a képeken. A díszterem fölött igevers: "Az Isten szeretet". Ez a szeretet kapcsolja őket össze velünk. Mégha nyelvünk idegen is nekik. Számukra a világ legszebb élménye fűződik ezentúl mindig Budapesthez.

Sz.O.

EUROPEAN BAPTIST PRESS SERVICE
1992. szeptember 14.

A HAMBURGI EGYEZMÉNY ÚJ KEZDETET AD AZ EBF ÉS A SBC/FMB KAPCSOLATOKNAK EURÓPÁBAN

HAMBURG, NÉMETORSZÁG - A költséges konfliktus az EBF /Európai Baptista Szövetség/ és a Déli Baptista Szövetség Külföldi Missziós Társasága /FMB/ között jelentős fordulatot vett a rendezés felé. A két szervezet 13 magasszintű vezetője - hét az EBF-ből és hat az FMB-ből -

Hamburg közelében, Németországban konzultációt tartott 1992. szeptember 11-12-én. A résztvevők mindeggyike egyetértett abban, hogy javasolni fogják saját választókerületükben a két baptista testület között megszakadt kapcsolat helyreállítását. A tanácskozás egy közös nyilatkozat megszövegezésével és aláírásával zárult, ez a "Hamburgi Egyezmény", és ennek jóváhagyását kéri az EBF Kongresszus szeptemberi, valamint az FMB küldöttek októberi közgyűlésén.
A kapcsolatokat az EBF és az FMB között múlt év /1991/ októberében függesztették fel, amikor az FMB küldöttek egyoldalúan, előzetes egyeztetés nélkül megszavazták a svájci Rüschlikoni Baptista Teológiai Szeminárium további anyagi támogatásának megszüntetését. 1988 óta a BTS az Európai Baptisták tulajdonában működött. Korábbi egyezményekben az FMB a hozzájárulások folytatását ígérte további 15 évre.

HAMBURGI EGYEZMÉNY

EBF/FMB HAMBURGI TANÁCSKOZÁS

Előszó

Az Európai Baptista Szövetség 7 képviselője, valamint a Déli Baptista Szövetség Külföldi Missziós Társaságának 6 képviselője találkozott Hamburgban, Németországban 1992. szeptember 11-12-én, hogy megvitassa a két testület közötti jövőbeni együttműködés alapjait. A sokféle kulcskérdés fölötti vita őszinte, nyitott volt, a keresztyén szeretet légkörében zajlott, nem mellőzve az imádság csendes idejét sem.

1. VISSZATEKINTÉS ÉS KIBÉKÜLÉS

A tanácskozás azon események áttekintésével kezdődött, amelyek kapcsolatban álltak a Rüschlikoni Baptista Teológiai Szeminárium anyagi támogatásának megszüntetésével, amely az FMB és az EBF viszonyának megromlásához vezetett. A viták során mindkét fél egyre jobban felismerte a kár nagyságát, amelyet a döntés okozott, de az Isten kegyelme által átélték a Krisztusban való megbocsátást és kibékülést. Az EBF küldöttek tudomására hozták, hogy az FMB küldöttek az 1992. július 24-i ülésükön egyhangúlag jóváhagyták a társas viszony /partnership/ azon öt alapelvét, amelyet a Dorfweilli Nyilatkozatban fogalmaztak meg és fogadtak el az EBF vezetők 1992. január 28-án. Ezek a következők:

1.1. Kölcsönös tisztelet, amelyben a partnerek őszintén, de keresztyén udvariassággal viszonyulnak egymáshoz /Ef 4:1-3/.
1.2. Szellemi szabadság, amelyben a partnerek közös elkötelezettségben dolgozva elismerik, és tiszteletben tartják a szemléletmódbeli különbségeket és a gyakorlatok sokféleségét /Róm 15:7; Mk 9:38-41/.
1.3. Erkölcsi integritás, amelyben a partnerek tiszteletben tartják és betartják az ünnepélyes keretek között hozott egyezményeket /2Kor 1:12, 17/.
1.4. Őszinte konzultáció, amelyben a partnerek tanácskoznak és törekszenek a konszenzusra /2Kor 8:8-9/.
1.5. Kölcsönös megosztás, amelyben a partnerek készek tanulni, dolgozni és együtt növekedni, egyformán adva és kapva is /Róm 1:11-12/.

A tanácskozáson mindnyájan szabadon, fenntartások nélül, egyértelműen egyet értettek abban, hogy ezek az alapelvek kell, hogy képezzék az FMB és az európai baptisták közötti jövőbeni kapcsolatok alapjait.

2. FMB ALELNÖK

A jelenlevő FMB tagok szívből elismerték Samuel M. James megválasztását, mint a Külföldi Missziós Társaság európai, közelkeleti és észak-afrikai alelnökét. Elismerték személyében azt a fajta missziós hozzáállást, keresztyén szellemiséget, amely gyümölcsöző együttműködést kell, hogy eredményezzen az FMB és az európai baptisták között. A szoros együtmunkálkodás reményében tekintettek a jövő felé.

3. TÁRSKAPCSOLATOK A MISSZIÓBAN

A csoport egyhangú meggyőződése volt, hogy folytatni kell a közös szolgálatot Európában. Megerősítették az ilyen jellegű együttműködés alapját, úgy a szellemi egység tekintetében, mint Európa szellemi szükségeit illetően. Ezzel a nézetbeni megyőződéssel bátorítják az európai baptista szövetségeket, hogy mélyítsék el partneri kapcsolataikat az FMB-vel. A továbbiakban bátorították az FMB-t, hogy fogadja el Európa egészének, mint missziós mezőnek folytonos kihívását, és hogy erősítse partneri kapcsolatait az európai baptistákkal.

4. EGYÜTTMŰKÖDÉS MÁSOKKAL

Az EBF küldöttek jelezték szándékukat mind az FMB-vel, mind a CBF-vel való együttműködésre. Az FMB küldöttek beszámoltak arról, hogy hivatalos úton az ő társaságuk biztosítékát adta, hogy nem fog ellenséges hatást kifejteni az EBF-el való kapcsolatokra. Ugyanakkor az EBF küldöttek kinyílvánították szándékukat, hogy fellépnek a fejlődő kapcsolatokat megrontó versengés mindenféle elemeivel szemben.

5. A KAPCSOLATOK FENNTARTÁSA

Mivel az igai partnerség folyamatos kommunikációt, párbeszédet, és a munka és közös gondok rendszeres áttekintését igényli, a résztvevők megállapodtak abban, hogy ezeket teszik meg jövőbeni kapcsolataik alapjául. Az FMB vezetőségének periódikus látogatásai az EBF vezetőknél képezik majd a kölcsönösség elsődleges jellemvonását. Ezt egészítik ki az EBF küldöttségek látogatásai Richmondban.

6. A BAPTISTA EGYSÉG FENNTARTÁSA

Az ülés során világossá vált, hogy az európai baptista gyülekezetek és szövetségek Krisztusban való egysége különlegesen fontos azon megosztottság fényében, amelyeket az utóbbi években átélt a Kontinens. A tanácskozás résztvevői egyetértettek abban, hogy sürgetniük kell képviseljeiknél, hogy tegyenek mindent erejük szerint annak érdekében, hogy elkerüljék ezen egység szétszakadozását; továbbá, hogy "megtartsák a Lélek egységét a békesség kötelékében" /Ef4:3/.

7. MEGGYŐZŐDÉS ÉS STRATÉGIA

A tanácskozás résztvevői együttesen megerősítették látásukat, hogy a baptisták olyan nép, akik hosznek a Biblia teljes megbízhatóságában, és odaszánták életüket Jézus Krisztusnak, mint Úrnak. Hasonlóképpen olyan nép, akinek hitvallása meggyőződésből, és nem betanult krédóból fakad. Az FMB küldöttek kinyílvánították, hogy társaságuk alapelve továbbra is az evangélizálás, amely honi baptista gyülekezeteket eredményez. Ez mégsem zárja ki a keresztyén misszió más formájú szolgálatokban való kifejezését.

8. SZEMÉLYZET ÉS PROJECTEK

A tanácskozás egyetértett abban, hogy ahol csak lehetséges, igényli a hivatásos személyzetet és tervezeteket, beleértve az önkéntes szemlyzetet is, akiket az SBC misszionáriusaival, szövetségeivel és/vagy az Európai Baptista Szövetséggel való előzetes konzultáció után lehet alkalmazni.

9. SÜRGŐS KÉRDÉSEK

Az EBF küldöttség tagjai megállapították, hogy mivel ez az egyezmény az EBF nevében köttetett, nincs kötelező ereje az egyes szövetségekre. Mégis remélhetőleg ez bátorítani fogja a szövetségeket, hogy fejlesszék bizalommal a további együttműködést az FMB-vel.

ZÁRÓ NYILATKOZAT

Egyetértés született arról, hogy ez a dokumentum ratifikálás végett az EBF Kongresszus 1992. szeptember 28 - október 1-i ülése, valamint a soron következő FMB küldött közgyűlés 1992. október 12-14-i ülése elé kell hogy kerüljön.

Ford.: Csiszár István

INFO

Az "Európai Baptista Misszió" és a "Dél-Amerikai Missziós Tevékenységek" [EBM/MASA] külmissziós szervezet negyedéves lapja. 1992. 3. szám.

2-4. oldal

A MASA ÚJ MUNKATERÜLETRE LÉP

Hegyibetegségben, de mégis helyes úton

Por kavarog, ahogy a dzsip az Altiplano földútjain fölfelé kapaszkodik. Norberto Clarke, a perui MASA koordinátora velem együtt rosszul érzi magát. Már két nap óta hegyibetegségünk van, mivel mindig 4000 méteren felül vagyunk, és a rosszulléthez még a kocsi rázkódása is hozzájárul. A hangulatunk tehát nem valami ünnepi. Hónapokkal előbb, egy latin-amerikai missziói titkári konferencián vett részt Norberto Clarke testvér, és ott találkozott a bolíviai missziós titkárral, Fidel Cueto testvérrel. Szóba jött "Bolivár-Zónája", Bolivia egyik legszegényebb vidéke, ahol nagyon sok kecsua indián lakik. Erre a vidékre sürgősen kellene egy külmisszionárius, de hiányzik hozzá a pénzügyi alap. Mivel Norberto Clarke ugyanakkor az Argentinai Szövetség missziós titkára is, arra a gondolatra jutottak, hogy közös tervet dolgoznak ki, amelyben résztvesznek a bolíviai, az argentinai szövetség és a MASA. Közben úgy tudtuk, hogy a kecsuák már rég óta fanatikusan fegyverkeznek ezen a vidéken mindenféle missziós kezdeményezés ellen. Évtizedes állhatatos fáradozásba került, amig az első falvak megnyiltak az evangélium előtt. Döntő mértékben támogatta ezt egy megtért kecsua, aki láma-nyájával többször átvonult ezen a vidéken.

Mélyebben meg kell ismernünk Isten Igéjét

Úgy két és fél óra után elértünk egy magaslatot, és megláttuk azt a völgyet, amelyben Vilacayma falu van. A barna, földszínű kunyhók között, tarkán öltözött emberek mozogtak és mutogattak ránk. Egy kecsua zenekar dobokkal, fúvóhangszerekkel és pánsípokkal kezdett játszani. Ahogy a zenekar menete elé érkeztünk átöleltek és köszöntöttek minket. Voltak, akik sírtak az örömtől, hogy megjöttünk. Hegyibetegségem hirtelen elmúlt a rosszullétemmel együtt. Míg tovább mentünk a központi térre, a zenekar ismerős énekre zendített, mások énekelték a szöveget a maguk nyelvén. Most már tudtam, hogy olyanok élnek itt, akik ismerik Jézus Krisztust, és nekünk tennivalónk van köztük. Nehéz volt leküzdenem meghatódottságomat.

A téren levő egyik házban ünnepélyes fogadtatásban volt részünk, vendéglátó asztal mellett. Egyik diakónus üdvözölt minket. Mondta, hogy a nagyon várt misszionáriusnak már felépítettek egy házat. "Szükségünk van egy misszionáriusra", és könnyes szemekkel fűzte hozzá: "Mélyebben meg kell ismernünk Isten Igéjét!" A többi férfi bólogatva helyeselt, miközben öklükkel törölgették a szemüket. Mi késztette ezeket, a különben kemény férfiakat arra, hogy Isten Igéjét jobban meg akarják ismerni? Meggyőződtünk arról, hogy Isten előkészített valamit.

Evangélium ötszáz évvel Kolumbusz után

Közben a téren a férfiak, az asszonyok és a gyermekek felsorakoztak rendben, lakóhelyük szerint. Legtöbbjük ünnepélyesen volt öltözve. Ez különböztette meg a hívőket és a még nem hívőket, akik köznapi viseletükben, távolabb ültek. A hívők üdvözöltek minket. Sokat énekeltek, kecsua módon, volt, aki Igét mondott. A boliviai baptista szövetségi elnök, Mario Rivas, aki szintén velünk jött, fölhívta hallgatóit Jézus Krisztus melletti döntésre. Egy házaspár és egy leány jött előre. Elgondolkodtam azon, ezeket az indiánokat 500 évvel Kolumbusz után ragadta meg az evangélium. Amikor én beszéltem, elmondtam, minden eszközzel segítek nekik egy külmisszionárius ideküldésében. A kecsuák barátságosan néztek rám. Számukra egyértelmű volt, hogy küldök nekik valakit, és egyáltalán, a javukat akarom, különben fel sem mentünk volna közéjük.

Most szeretnénk kérni a MASA barátaitól segítséget. A bolivia "Bolivár zóna" területi misszionáriusának támogatásához legalább 20 000 márkát kellene összehoznunk. Ezen rögtön vennénk egy használt dzsippet, és felszerelnénk egy évi ellátással. Ki bátorodik ehhez a költséghez hozzájárulni? A jelszó: Bolívia.

3-4. oldal

NÉMETEK BRAZILIÁBAN

Nehéz körülmények között

A Brazil Szövetségi Köztársaság egyik államában, Espirito Santo kávécserjékkel borított hegyei között német földrajzi név található: Pomeránia. /Eredetileg az Odera torkolatvidékét, a Keleti-tenger kb. 200 kilométeres partvi-

dékét nevezték így. [A ford. megj.]/ A mai braziliai állam lakói Pomerániából és Ausztráliából vándoroltak Dél-Amerikába, a századforduló táján. A Santa Maria helyi múzeumban látható statisztikai kimutatja, hogy erre a vidékre az évszázad elejéig 60 000 pomerániai és 30000 osztrák települt. Ma a portugál nyelv mellett a pomerániai német nyelvjárás a második nyelv. Ezekért az emberekért a MASA különleges missziói felelősséget érez.

Németországból egy külmissziós vezető két helyen is látogatást tett közöttük, Santa Maria és Rio Ponte városokban, és feltűnt neki, hogy milyen sok cserzett bőrű, napégette, korán vénülő arcot látott. Baldino és Alma Hübner misszionárius házaspár mondta Santa Maria városban: "A legtöbbenk szörnyű nehéz itt az élete. A mezei munkához mindig magukkal kell vinniük a kis gyermekeiket, és a kávécserjék árnyékában a földre helyezik. Minden munkáskézre szükség van, ezért magukra hagyják őket. Gyakra előfordul, hogy az ültetvényen élő kígyók halálra marják, vagy az ott kóborló disznók falják fel a felügyelet nélküli kicsiket. Az emberek oly szegények, hogy nem jut szappanra sem, és a ruháikat hamulúgos vízben mossák ki. Sanyarú sorsuk emléke valamennyiükbe belevésődött. Annak titkait őrzik. Csak a fiatalabbak kezdik lassan másként viselni magukat, még a gyülekezetekben is. "Az utóbbi időkben három házaspár került a gyülekezetbe a baptizma felvétele által. A gyülekezet lassan növekszik, de Hübnerék fontosnak tartják, hogy bizonyos döntések határozzák meg Jézus Krisztushoz a csatlakozásukat. "Így talán kevesebben döntenek, csak többszöri, mélyebb beszélgetések és alaposabb bibliaismeret megszerzése után".

Egy különös hitvallás és következményei

Waldir és Marlene Weige, akik Rio Ponte várostól 30 kilóméterre dolgoznak, örvendeznek, hogy a gyülekezet fejlődik. "Igehirdetéseink nyomán felfigyeltek ránk az emberek". Érzik, hogy Jézus Krisztushoz jutnak a Biblia és a bibliai tanítások nyomán. F. Neimog is köztük volt. Sokszor beszélgetett a misszionáriussal hitről és bemerítkezésről. A Szentírás egyéni olvasása meggyőződésre segítette, és közeledni kezdett a gyülekezethez. Amikor már érezte a halálát, kérte hozzátartozóitól, hogy helyezzék egy kádba. Szinte már nem is tudott beszélni. Miután valaki baptizálta, még a kádban volt, ott érte a halála. Felesége és öt felnőtt gyermeke mélyen megrendült apjuk különös hitvallását látva, és egy hónappal később ők maguk is bemerítkeztek, a helyi német lelkész sajnálatos ellenkezése ellenére.

A MASA számára fontos, hogy a pomerániaiak sokszor nehéz életkörülmények között is megtalálják az evengéliumi boldogságot. Jézus Krisztussal új fény gyullad ki az örömtelen és békétlen pomerániai égen. Szükséges nekik és a köztük munkálkodó misszionáriusainknak a közbenjáró imádságunk.

4. oldal

EGÉSZSÉGÜGYI SEGÍTSÉG ÉS MÉG EGY LÉPÉS

Lima

Por, nyomor és zűllés, amerre a szem ellát. Peru "királyi városa" koldúsok ruháját öltötte föl. a J.C. Mariátegui nyomortelepre megyünk, ahol a MASA kolera-ellenes tervet pénzelt. Bár Peruban a kolera már nem hangsúlyos téma, ennek ellenére még mindig általános az előfordulása, elsősorban a legszegényebbek között, ahol a higiénia luxus.

A rendőrség is fél

Útunk egy "comisaria" /azaz rendőrség/ mellett vezetett. Kísérőt kapunk, aki elmondja, hogy terrorista pokolgépei miatt éjszakánként ők sem mernek többé járőrözni, így aztán a "Fényes Ösvény" szervezet akadály nélkül tevékenykedhet. Minél magasabbra hajtottunk kocsinkkal a hegyre, a nyomortelepeken át, annál magasabb lett a páratartalom körülöttünk. Látnunk kellett azonban, mi valósult meg a tervekből. Isten megóvott minket. Ahol a felhők beleütköztek a hegyekbe, ott volt J. C. Mariátegui nyomortelep. Hideg és homályos volt minden. Itt a nyomor frontvonalában 3000 ember él. Luxus az ivóvíz, és az emberek ott végzik el szükségleteiket, ahol éppen vannak. Egy ápolónő, akit ide kivertek, tájékoztatott több koleraesetről. Ezeken az embereken szeretett volna segíteni a MASA három, egyenként 30 000 literes, ivóvízes ciszterna és hat latrina megépítésével. Isten szeretetének praktikus megnyílvánulása jeleként fogták föl ezt azok a szegény emberek.

Megtartottátok a szavatokat

Várunk a telep szószólójára, aki a legközelebbi hívő gyülekezet pásztora. Boldognak látjuk, mihelyt megérkezik, és kimondja, hogy mi minden van meg. "Már 70 %-ban elkészült. Nem sok hiányzik a teljes készültséghez. Itt az emberek már annak is örülnek, hogy mindent a kis település emberei csinálhattak meg. Így volt valami keresetük." Amikor a ciszternákat és a latrinákat néztük meg, néhányan az asszonyok közül feljöttek hozzánk, hogy kifejezzék köszönetüket. "Nekünk már nagyon sokat igértek, de ti vagytok az elsők, akik megtartottátok a szavatokat". - Mondjuk nekik, hogy mi Isten nevében segíteni akartunk, azokkal együtt, akik a távoli Európában áldozatokat hoztak a költségekre. "Építhetnétek ide egy templomot is", - mondta az egyik asszony. Heber Lozano lelkész most könnyen szól a szívekhez. A szeretet jelére megnyíltak mind a kunyhók, mind az emberek. A prédikátor testvér mondja, hogy itt fent reménységre van szükség, amely messzebbre mutat előre, az anyagiakon túl, hogy megtalálhassák magát Jézus Krisztust is.

Jézus Krisztus szeretete a kellős közepen

J. C. Mariátegitól van egy másik telep úgy 2 kilóméterre. Az embereknek ott valamivel jobb. Imaházuk is van, amit Heber Lozano feltétlenül meg akar mutatni. A homlokzaton mindenki láthatja a spanyol feliratot: "Iglesia Cristiana Evangelica Bautista". Az imaházzal szemben a "Fényes Ösvény" terrorszerevezet a ház falára rajzolta a sarló és kalapács jelét, meg felírta a félre nem érthető fenyegetést: "Halál a spiclikre!" - "Ezt nem szabad lemeszelnünk" - vélekedett Lozano testvér - "mert provokációnak tekintenék".

Szegénység, kolera, terrorizmus, mind szorosan együtt, és köztük, a kellős közepén Jézus Krisztus szeretetének jelenléte.

Örülök, hogy a MASA ilyen értelemben is kész segíteni. Azóta megvalósult egészen a terv, és a ciszternákat a város feltöltötte /remélhetőleg/. Egy kis fénysugár hatolt be J. C. Mariátegui nyomortelepére. A MASA minden támogatója címére ezúttal hálás köszönet!

Ford. Sz. O.

BEREKFÜRDŐ — 1992

MIT IS HISZÜNK VALÓJÁBAN

a szentlélekkeresztségről, a Szentlélekkel való betöltekezésről, a nyelveken szólásról, a gyógyításról és az ördögűzésről?

A Berekfürdőn 1992. augusztus 24-től 27-ig megtartott Országos Lelkipásztor-továbbképző Tanfolyam keretében a Krisztocentrikus pneumatológia fő kérdéseiről négy bibliai alapvetésű előadást hallgattak meg a résztvevők, Kovács Géza, Révész Árpád, Bayer György és Hetényi Attila testvértől. A szent ügyhöz méltó tartalmas és színvonalas előadások mellett mintegy két órányi időtartamot biztosítottak a rendezők Perjesi István lelkipásztornak, hogy az elhangzottak fényében a lelkipásztori testvérközösség nagy nyilvánossága előtt fejtse ki közösségünk sok gyülekezetét - főleg a fiatalokat - megzavaró tanításának és gyakorlatának lényegét. Az erőtlen, elomló és vontatott megnyilatkozás végeztével valójában több megválaszolatlan kérdés maradt a hallgatóság szívében, mint amennyi e meghallgatás kezdetén volt.

A fő megszólalások és hozzászólások sorának lezárásaként a lelkipásztorok hat munkabizottságban még egyszer megbeszélték, majd a címben foglalt témákkal kapcsolatban három rovatba sorolva írásba foglalták közös látásukat.

A három rovat

- Amit a Biblia alapján baptistaként vallunk
- Amit az újabb áramlatokból még elfogadhatunk
- Amitől elhatároljuk magunkat.

1. Amit a Biblia alapján, baptistaként vallunk

I. A szentlélekkeresztség - mint kifejezés a Bibliában nem fordul elő, ebből következően - egészen a közelmúltig - a baptista szóhasználatban sem szerepelt. 1Kor 12:13 és más igehelyek alapján a szentlélekkeresztségen azt az újjászületéshez szorosan kapcsolódó egyszeri eseményt értjük, amely által a megtért embert a vele örök szövetségre lépő Szentlélek a gyülekezetbe, a Krisztustestbe tagolja /meríti/.

II. A Szentlélekkel való betöltekezés. - Egyfelől jelzi azt az egyszeri folyamatot, amellyel a Szentlélek a megtért és újjászületett emberben állandó lakozást vesz /1Kor 6:19/, másfelől azt az erőtöbbletet, amellyel Isten Szentlelke által ismételten betölti a neki engedelmeskedő hívőt, az életében esetről-esetre jelentkező feladatok, próbatételek győzelmes vállalására.

III. A nyelvekenszólás - Pál apostol bizonyságtétele szerint a legkisebb lelki ajándék, amelyet Isten annak ad, akinek akar, és akkor ad, amikor neki tetszik és mindvégig ő rendelkezik vele. A nyelveken szólás az imádság egyik sajátos formája, amellyel a hívő Istenhez szól, értelmének kikapcsolásával csak önmagát építve, ezért nyilvános gyülekezeti használata - különösen akkor, ha nincs aki lefordítsa -, sem nem szükséges, sem nem kívánatos.

IV. A gyógyítás - A Jakab feltétele alatt - "ha az Úr akarja, életben maradunk" /Jak 4:15/ - az Istennel való személyes hitviszonyban, a hitből fakadó imádságra adott válaszként kibontakozó gyógyulásban hiszünk. Ennek eszközeként Isten egy-egy esetben - nevének megdicsőítésére - a gyógyítás karizmáját is adhatja a benne hívőnek.

V. Az ördögűzés - Létezését nem vonjuk kétségbe. Bár rendkívüli megnyilvánulásainak természetét és valódiságát illető bibliai vizsgálódásunkat folytatnunk kell, azt már most bizonyosra vehetjük, hogy az evangélium hirdetése, valamint az imádság és a böjt nyomán az ördög eltávozik az emberszívből, a befogadott Krisztus pedig egyszersmindenkorra távol tartja onnan.

2. Amit az újabb áramlatokból még elfogadhatunk

I. A hat bizottság közül négy nem talált semmi elfogadhatót az új áramlatok kínálatából.

II. Egy bizottság kihívásként értékeli az új áramlatokat,
a/ önvizsgálatra és
b/ a Krisztussal való kapcsolat elmélyítésére készztetnek
c/ missziómunkára serkentenek
d/ a lelkek megvizsgálásának szükségességére hívják fel a figyelmünket.

III. Egyetlen bizottság tagjai láttak némi lehetőséget átvétel, bár az általuk említettek sem új dolgok, mert a háború utáni baptista gyülekezeti életben még jelen voltak:
a/ Az 1Kor 14:40 jegyében - "Minden szépen és rendben történjék" -, ha ezzel a gyülekezet többsége egyetért, nagyobb teret kaphat az Úr Jézus Krisztust dicsőítő örvendezés.
b/ Több helyet kaphat istentiszteletünkben a bizonyságtétel, a lelki élménybeszámoló.
c/ Rendszeressé tehető a betegek kérésére az érettük való imádkozás, akár kézrátétellel is. / A kézrátétel - avatott személyek által végezve - egyébként is gyakoribb lehetne./

3. Amitől elhatároljuk magunkat

I. A szentlélekkeresztség dolgában, annak a megtéréstől és az újjászületéstől időben elkülönülő, "második áldás"-ként emlegetett, és a nyelveken szólás által hitelesített értelmezésétől.

II. A Szentlélekkel való betöltekezés esetében attól, hogy az ember a Szentlélekkel öncélúan rendelkezve, maga dönthetné el az alkalmi betöltekezés idejét, s hogy ennek megtörténtét a nyelveken szólás jelezné.

III. A nyelveken szólással kapcsolatban attól, hogy
a/ az üdvösségnek, vagy a szentség magasabb fokának jele lenne,
b/ "tusakodni" kellene érte.

IV. A gyógyítással összefüggésben
a/ attól a tévhittől, hogy Krisztus kereszthalálának szükségszerű következménye minden igazán hívő meggyógyulása.
b/ Jézus nevének varázsszó-szerű használatától,
c/ az előre meghirdetett, látványos és hanyattesésssel kísért gyógyító "mutatványoktól".
4/ a halottámasztási kísérletektől.

V. Az ördögűzésnek az orvosilag pontosan diagnosztizálható esetekben /pl. depresszió/ történő alkalmazásától.

VI. Egyéb - címben meg nem jelölt témákra vonatkozó - elhatárolódások:
a/ a tánc, az ugrándozás, a "csápolás", az extatikus, önkívületi állapottal összefüggő megnyilatkozások, a harsogó, felkorbácsoló ritmusú zenélés alkalmazása és megtűrése az un. istentiszteleten.
b/ gyülekezeti kirendelés /avatás/ és felhatalmazás

nélküli kézrátételek.

Kérjük a missziókerületi lelkipásztori munkaközösségi üléseket, hogy Bibliával a kezükben még egyszer vizsgálják meg az itt tárgyalt kérdéseket. Véleményeteket írjátok meg a Szolgatársnak címezve. Közösségünk igényli tőlünk, hogy mielőbb világos állásfoglalással tegyük ismertté közös hitünket, újra megerősítve közösségünket azokkal, akik azt elfogadják, és fájó szívvel elbúcsúzva azoktól, akik azt megtagadják.

Számadó

KÖLCSÖNÖZHETŐ VIDEOFILMEK

A MOBISZ VIDEOTÉKÁJÁBÓL videokazetták rendelhetők meg. Jelenleg a Ráday Kollégiumban, 1991-ben megtartott Lelkészi Csendesnapok anyaga rendelhető meg 4 kazettán.

DR. SAMUEL KAMALESON

1. Különbözőségünk örvendező ünneplése
2. A Szentlélek örvendező ünneplése
3. A Szövetség örvendező ünneplése

DR. JOHN WOOD

1. Megtérés Krisztushoz
2. Megtérés Krisztus egyházához
3. Megtérés Isten világához

DR. LOUIS EVANS

1. A legfontosabb kapcsolatok
2. Az Evangélium hívása
3. A tanítványság jelei

A kölcsönzés ideje max. 10 nap, díja nincs, azonban a postaköltséget a megrendelőnek kell vállalnia.

Megrendelhető: MOBISZ, VIDEÓ, Budapest, Aradi u. 48. /1062/

Bayer György

missz. titkár

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE

Dr. Gerzsenyi László gyűjtése

Egy gyermek odament a lelkipásztorhoz egy istentisztelet után, és ezt mondta: "Keresztyén szeretnék lenni." A lelkipásztor olvasott neki a Bibliából: "Akik pedig befogadták, azokat felhatalmazta, hogy Isten gyermekeivé legyenek" (Jn 1:12a). Aztán megkérdezte a gyermektől: "Elhiszed ezt a bibliaverset?" ezt mondta: "Igen, elhiszem!" Azután a lelkipásztor ezt kérdezte: "Befogadod Jézust, mint Megváltódat?" A válasz így hangzott: "Elfogadom Jézust mint Megváltómat." Az újabb kérdés ez volt: "Üdvösséget nyertél?" "Igen, Isten gyermeke vagyok. Ezt két dologról tudom: Ez (a Biblia) mondja nekem, hogy üdvözülök, és (a szívére mutatva) ez mondja nekem, hogy üdvösséget nyertem." (Bizonyosság)

Valaki megkérdezte egy haldoklótól: "Testvér, melyik meggyőződéshez tartozol?" Az ember ezt válaszolta: "Pál meggyőződéséhez." "Nem értettél meg. Milyen meggyőződés híve vagy." "Megértettelek. Pál meggyőződésének a híve vagyok." A látogató fejét rázva így magyarázta tovább: "Testvér, azt hiszem nem értettél meg. Azt mondtad, hogy Pál meggyőződését követed. Mit értesz ezen? Van metodista, baptista, református, evangélikus és más meggyőződés, de melyik Pál meggyőződése?" Az ember mosolyogva idézte a következő igeverset: "Meg vagyok győződve, hogy neki van hatalma arra, hogy a rám bízott kincset megőrizze arra a napra" (2 Tim 1:12). (Bizonyosság)

Előadást tartott az egyik ateista, és beszéde végén kérte a jelenlevőktől, hogy ha van kérdésük, menjenek az emelvényre, és ott tegyék föl a kérdést. Rövid hallgatás után egy hirhedt részeges - aki nem régen megtért - előre lépett, kivett egy narancsot a zsebéből, aztán csendésen hámozni kezdte. Az előadó kérte, hogy terjessze elő kérdését, de a férfi semmit nem válaszolt, hanem meghámozta a narancsot, majd elfogyasztotta. Amikor befejezte, odafordult az ateista szónokhoz és megkérdezte, hogy mit gondol, édes volt-e a narancs. Amaz dühösen válaszolta: "Ember, honnét tudhatnám, amikor nem ízleltem?" Erre a megtért ember ezt mondta: "És ön honnét tudhat bármit Krisztusról, amikor még nem próbálta?" (Hitetlenség)

Két barát nyíltan dicsekedett ateista világnézetével. Amikor egyikük halálos betegségbe esett, a társa meglátogatta, mert egy kicsit tartott attól, hogy barátja meginog "hitetlenségében". Így szólt hozzá: "Tarts ki mellette!" A haldokló ezt válaszolta: "De nincs semmi, ami mellett kitarthatnék!" (Hitetlenség)

1942.április 12-én Jacob de Shazer ateistaként ment Japánba, ahol elfogták és bebörtönözték. Két társát agyonlőtték. Egy másik társa lassan meghalt éhínségében. Hosszú hónapokon át azon töprengett, hogy ő miért gyűlöli a japánokat, és őt miért gyűlölik a japánok. Kezdett visszaemlékezni néhány dologra, amit a keresztyénség felől hallott. Bátran megkérdezte a börtönőröktől, hogy tudnának-e neki szerezni egy Bibliát. Először kegyetlenül nevettek ezen, mint valami jó viccen, majd figyelmeztették, hogy ne okozzon nekik ilyen kellemetlenséget. Másfél évvel később, 1944 májusában az egyik őr Bibliát vitt neki, bedobta és ezt mondta: "Három heted van. Három hét, és aztán elvesszük." Szavához hűen, az őr három hét múlva elvitte a Bibliát, és a fogoly soha többé nem látta. 1948-ban Shazer feleségével és újszülött csecsemőjével Japán felé tartott mint misszionárius, és mindez azért történhetett, mert Shazer Bibliát kért és egy japán őr adott neki egyet három hétre. (Biblia)

Egy pogány kínai ezzel az indoklással adta vissza a misszionáriusnak az ajándékul kapott Bibliát : "Valahányszor olvasom, mindig összerugdos." (Biblia)

Húsz évvel azután, hogy Adoniram Judson elérte Burmát, elkészítette az Újszövetség burmai fordítását. 1824-ben, amikor háború folyt Anglia és Burma között, Judsont börtönbe csukták és felesége a házuk padlója alá temette a drága kéziratot, ami már kész volt a kinyomtatásra. Mivel azonban a heves esőzések miatt átázott a talaj, az okos asszony gyapjú közé tekerte az értékes kéziratot, párnát csinált belőle és bevitte a börtönbe Judson használatára. Judsont kilenc hónap múlva a belső börtönbe vitték, ahol öt pár bilincset erősítettek a bokáira, és kijelentették, hogy száz másik társával együtt bambuszrúdhoz kötik és hajnal előtt kivégzik. Ezen a szörnyű éjszakán sok ima hangzott el arról a drága párnáról. A párna a börtönőré lett, de Judson felesége egy szebbet vitt be a börtönbe, és kicserélte a régivel. Judsont nem ölték meg, hanem gyorsan egy másik helyre szállították, ahova a párnát is magával vihette. De az egyik börtönőr kibontotta a huzatot és kiöntötte a gyapjúköteget az udvarra. Itt egy bennszülött kersztyén megtalálta, és szeretett mesterétől származó emlékként, megőrizte. A kéziratot hónapokkal később sértetlenül találták meg. A háború után ezt az Újszövetséget nyomtatták ki, és 1834-ben az egész Bibliát lefordították burmai nyelvre. (Biblia)

Vasárnapi iskolába vitték a nagyvárosi nyomornegyed egyik lakóját, aki fokról fokra hűséges keresztyénné lett. Nagyon jól érezte magát a keresztyén hitben, de egy régi társa meg akarta ingatni Istenbe vetett hitét a következő szavakkal: "Ha Isten szeret téged, miért nem törődik veled jobban? Miért nem

mondja meg valakinek, hogy adjon neked cipőt, meleg kabátot és jobb ételt? A fiatal megtért egy kis gondolkodás után könnyek között mondta: "Azt hiszem, ő mondja ezt valakinek, de az elfelejti." (Felebaráti szeretet)

A fővárosi bombázások idején egy hívő asszony nem akart lemenni padlásszobájából, ahol már húsz éve élt, egy biztonságosabb óvóhelyre. Így magyarázta döntését: "Minden este imádkozom Istenhez és elalszom. Nem szükséges, hogy mindketten ébren legyünk." (Gondviselés)

Amikor Robert Moffat Afrikában volt, mélyen behatolt a kontinens belsejébe . Az egyik napon egy feliratot látott egy fára szögezve, mely szerint a közeli faluban keresztyén iskolát alapítottak. Ezen elcsodálkozott, mert azt hitte, hogy ő az első fehér ember azon a vidéken. Amint haladt a falu felé, egy kis bennszülött lánnyal találkozott, aki nem lehetett több tizenkét évesnél. Így szólt hozzá: "Láttam egy feliratot az egyik fán, ami szerint keresztyén iskola alakult. Elvezetnél a tanítóhoz?" A kisleány lesütötte a szemét és nem válaszolt. Moffat sürgette: "Ismered a tanítót?" A válasz egy bólintás volt. "Akkor ki a tanító" - érdeklődött tovább a misszionárius. A leány félénken válaszolta: "Én vagyok a tanító." Moffat fölfedezte, hogy a kislányt valamikor egy távoli törzshöz vitték, ahol egy misszionárius tanította az embereket Jézus szeretetéről. Most éppen ő lett saját népének első misszionáriusa. (Misszióparancs)

Egy temetőgondnok különös törődéssel ápolta a kisgyermekek sírjait. Megkérdezték, hogy miért teszi ezt, mire így válaszolt: "A nagyobb síroknál nem tudom, hogy ki az Úré és ki nem, de egészen más a helyzet a gyermekek sírjainál." (Gyermekek)

Volt egy nyomorék gyermek, aki halálos ágyán feküdt. Már korábban átadta magát az Úrnak, és el volt keseredve, hogy nem tudott aktívan fáradozni az elveszett bűnösökért. Lelkipásztora meglátogatta, és miután meghallgatta panaszát, azt mondta neki, hogy betegágyán buzgón imádkozhatna az elveszettekért. Aztán hazament, és nem említette többé ezt a kérdést. Hamarosan lelki ébredés kezdődött a faluban, és a gyülekezet zsúfolásig megtelt estéről estére. A kis nyomorék hallotta az ébredés hírét, és érdeklődött a megtértek nevei után. Néhány héttel később meghalt, és a párnája alatt egy papírlapot találtak, amelyre ötvenhat olyan személy neve volt fölírva, akikért a gyermek imádkozott, és akik ennek eredményeképpen megtértek az evangélizálás alatt. Mindegyik név mellett egy kis kereszttel jelezte a megtérést. (Ima)

Dr. Horatius Bonar 253 megtért személyről jegyezte föl a következőket: "E 253 személy közül 20 év alatt 138, 20-30 év között 85, 30-40 év között 22, 40-50 év között 4, 50-60 év között 3 és 60-70 év között egy személy tért meg." (Ma)

Egy fiatal buddhista, aki nagyon gondosan tanulmányozta a keresztyénséget és különösen Krisztust, ezt mondta egy keresztyénnek a tanulmány eredményeképpen: "A ti Krisztusotok csodálatos, ó, nagyon csodálatos; de ti, keresztyének, nem hasonlítotok hozzá." Ez a buddhista tudtán kívül is rámutatott a mai keresztyénség legnagyobb hiányára - jobban kellene hasonlítanunk Krisztushoz. (Keresztyénség)

Két lány ment az úton, és jelzőlámpához érkezett. Mindketten Bibliát vittek a hónuk alatt. A piros lámpához érve, az egyik lány ezt mondta: "Menjünk át, hiszen nincs semmi forgalom." A másik megjegyezte: "Jobb, ha megvárjuk a zöld jelzést, mert nem lenne szép látvány, hogy Bibliát viszünk a hónunk alatt, és nem követjük a közlekedés szabályait." (Keresztyénség)

Valaki egy váltóőrrel beszélgetett, aki öt irányba irányította a vonatokat: "Rendkívül nagy lehet a felelősséged ezen a poszton." "Igen" - felelte a váltóőr -, "de ez semmi a keresztyének felelősségéhez képest." (Keresztyénség)

Az első világháború idején egy szentestén történt, hogy az egyik lövészárokban énekelni kezdték: "Csendes éj, szentséges éj..." Az ellenséges lövészárokból énekkel válaszoltak: "Ó, Betlehem kis városa, mily csendben fekszel ott..." Az ágyúk abahagyták a lövöldözést, és Krisztus szelleme hatott át mindent. Az ellenségek barátokká lettek. Ez az eset prófétai jelzése annak a csodának, amit Jézus, a "Békesség Fejedelme" visz véghez, amikor "Kardjaikból kapákat kovácsolnak, lándzsáikból metszőkéseket. Nép népre kardot nem emel, hadakozást többé nem tanul" (Mikeás 4:3). Isten gyermekei az egész világon így imádkoznak: "Ámen. Jöjj, Uram, Jézus!" (Jelenések 22:20.)
(Karácsony)

Amikor Booth tábornoknak azt üzente egyik kapitánya, hogy a munka nagyon nehéz, és semmi előhaladást nem tapasztal, a tábornok ezt távíratozta neki: "Próbáld a könnyeket!" (Ima)

SZOLGATÁRSAKNAK — A SZOLGATÁRSRÓL

KÉRDŐÍV-KIÉRTÉKELÉS

A "Szolgatárs" 1992/1 száma mellékleteként a lelkipásztoroknak elküldött 120 db kérdőívből 29 érkezett vissza részben vagy teljesen kitöltve. A válaszokat kiértékelve az alábbi kép bontakozott ki a szerkesztők előtt:

Az első kérdésre, hogy milyen információkra lenne leginkább szükség, a következő javaslatok érkeztek: Baptista Szövetségünk missziói helyzetéről, eseményeiről; a Szövetségi Tanács döntéseiről és állásfoglalásairól; intézményeink belső életéről; a misszió-kerületek eseményeiről; a külföldi baptisták helyzetéről; háttérinformációk az egyházi történések megértéséhez; adó-, pénzügyi és jogi információk. Ezeknek az elvárásoknak már az első két számban is igyekeztünk megfelelni, és a továbbiakban még inkább törekszünk arra, hogy a hírek és információk szabad áramlása által "Dántól Beérsebáig" minden lelkipásztorban erősödhessék a Közösséghez tartozás tudata!

A második kérdésre, mely szerint a teológiai továbbképzést leghatékonyabban segítő tanulmányok témái felől érdeklődtünk, a következő válaszok érkeztek: új vallási csoportok és tévtanítások ismertetése és kritikája a Szentírás fényében; a megszokottól eltérő istentiszteleti gyakorlat megvizsgálása; ószövetségi és újszövetségi exegézis; gyakorlati teológia - azon belül is a pásztorációról, az evangélizációról és az utógondozásról; az újjászületés utáni növekedésről; a Szentlélekkel kapcsolatos tanításokról; és volt, aki az irodalmi véna erősítését szorgalmazta. - Nagyon örülünk a javaslatoknak, és igyekszünk azokat folyamatosan megvalósítani. Azt azonban szeretnénk tudatosítani, hogy egy-egy szám színvonalas összeállításának sikere nagymértékben függ a szolgatársak segítőkészségétől is. S ez a megállapítás már átvezet a 3. kérdés a/ pontjához, amelyben azt kérdeztük meg, hogy ki tud részt vállalni a híranyag és a tanulmányok létrehozásában.

A 29 lelkipásztorból 15-en válaszoltak igennel, 11-en nemmel, és 3-an tartózkodtak.

A 3. kérdés b/ pont, amely a körzet vagy gyülekezet bemutatására és történetének ismertetésére vonatkozott, hasonló eredményt hozott, mint az előbbi: 16-an igennel, 9-en nemmel válaszoltak, és 4-en tartózkodtak.

A 3. kérdés c/ pontja könyvismertetésre vagy könyvkritikára vonatkozott, amit 11-en vállalnak, 15-en nem, és 3-an tartózkodtak.

A 3. kérdés d/ pontja teológiai tanulmányok közreadása felől kívánt tájékozódni. 14-en igennel, 11-en nemmel feleltek, 4-en tartózkodtak.
Ismerve a szolgatársak sokirányú leterheltségét, úgy gondoljuk, hogy ez az 50%-osnál is nagyobb vállalkozási kedv jó reménységgel tölthet el minket a jövőt illetően.

A 4. kérdés arról érdeklődött, hogy fóruma lehet-e a lap új ötleteknek, humornak, sportnak, üdülési lehetőségek meghirdetésének, sőt vitának is. Nos, - a válaszadók közül - erre csak 1 lelkipásztor mondott nemet, 2-en tartózkodtak, de a többiek mind jónak találták.

Megkérdeztük azt is, hogy milyen gyakorisággal kellene kiadni a "Szolgatárs"-at. A legtöbben /17-en/ úgy vélték, hogy kéthavonként, 7-en szeretnék, ha folyóirattá fejlesztenénk, 5-en viszont elegendőnek tartanák a negyedévenkénti megjelenést.

Az utolsó kérdésben arra vártunk választ, hogy vajon kiszélesítsük-e a lap olvasótáborát a gyülekezeti munkásokkal. E felvetéssel 16-an egyet értettek, 11-en ellenezték, és 2-en nem foglaltak állást.

Köszönjük az értékes válaszokat és a mögöttük rejlő segítő, közösségünket erősítő készséget.

Összegezve a Kérdőív tanulságait, megnyugvással állapíthatjuk meg, hogy szolgatársaink nem kevesen felismerték egyetemes felelősségünket. Mert felelősek vagyunk, mi mindannyian, - nem csupán a jelenleg pásztorolt gyülekezetekért, hanem - Isten népének egészéért, sőt egymásért, a szolgálatban Urunk által munkatársakká szervezett közösségért is. A lelkipásztori közösség szentsége, tisztasága - szóval bibliikus közösségi magatartása nagy mértékben befolyásolja Istennek általunk pásztorolt népe lelki nívóját.

***

"...SOKAN ÉLNEK MÁSKÉPPEN..."

Felkészületlenül, vagy alig felkészülten találkozunk az Európát és így hazánkat is elárasztó sokféle idegen tanítással. Sokat birkóztunk és harcoltunk a bibliai tanítást elcsavaró, a viszketős füleket kiszolgáló tanítások áldozataiért. Közben alig gondoltunk arra, hogy az ajtónk előtt, ugrásra készen várakozott a távolkeleti pogányság veszedelmes tanainak egész áradata. És most itt vannak. Áldozataik száma pillanatnyilag meghatározhatatlan, de szerény becslések szerint is már az első rohamnál százezrekről kell beszélnünk, ha az okkult tanok foglyairól szóluk.

Számos eféle pogány eretnekség a keresztyénség barátjaként mutatkozik be. Néhány közülük azonos, vagy nagyon hasonló terminológiát használ tanai terjesztéséhez. Így nem csoda, hogy a gyermeteg lelekeket könnyűszerrel kelepcéjükbe csalják.

Szükséges, életbevágóan fontos felkészülnünk e támadások kivédésére. Hiszen a szemünk láttára behódoló áldozatok örök üdvösségüket, és persze nem egyszer testi-lelki épségüket veszélyeztetik.

A következő számokban szeretnénk egy-egy terjeszkedő, népünket és gyülekezeteinket veszélyeztető tant, tanrendszert bemutatni. Kérünk, segíts! Küldj olyan anyagot, amely segítségül lehet a felkészülésben és a felkészítésben, a pásztorkodásban szorgoskodó társaid számára.

*****

J. Fibusek:

SCIENTOLÓGIA

"...azokra figyeljetek, akik úgy élnek, ahogy mi példát adtunk nektek. Mert sokan élnek másképpen: akikről sokszor mondtam nektek, most pedig sírva is mondom, hogy ők a Krisztus keresztjének ellenségei."
/Fil 3:17-18/

/Ered. cím.: "Auf der Suche nach dem Heil; Religiöse Sandergemeinschaften, Wer sie sind und was sie wollen", a "Scientology" fejezet; ABC-Team, Brunnen Verlag 1989. 1991./

1. A név:

A "Scientology" (ejtsd: szájentolodzsi) az "Elméről szóló tanításként", ugyanilyen gyakran használt "Dianetika" kifejezés pedig mint "Az emberi szellemről való tudomány" definiálható. A szervezet az említett kettőn kívül a következő neveken jelenik meg: *"Alkalmazott Filozófia Intézet", "Akcióbizottság a Szabad Vallási Kibontakozásért", "Az Emberközi Kapcsolatokat és a Vallási Toleranciát Elősegítő Társaság", "Új Éra Kft.", stb.*
[Ford. megjegyzése: a Scientology Church Magyarországon "Dianetika Centrum" néven indult be, Budapesten, a VI. ker. Király u. 52-ben.]

2. A scientológia története:

A Scientológia alapítója *Lafayette Ron Hubbard /1911-1986/.* Életrajzához 1950-ig csak az általa megadott adatok állnak rendelkezésre, ezek azonban részben kétségesnek látszanak. A Hubbard által születési helyként megadott Tildenben (USA, Nebraska) például nem található nyilvánvaló bizonyíték az ő születésével kapcsolatban.
Hubbard állítólag 14-től 18 éves koráig tengerésztiszt apját kísérte el annak Távol-keleti útjaira. Ami ezeket és a következő éveket illeti, a Scientológia által nyilvánosságra hozott életrajzok némileg különböznek. Általánosságban a következő adatokról tudósítanak:

"14-től 18 éves koráig Ázsiában világutazó és kalandor. Észak-Kínában és Indiában ázsiai szerzeteseknél tanulmányokat folytatott az emberiség szellemi rendeltetésével kapcsolatosan. Polinéziában az ottani bennszülöttek kultúráit tanulmányozta. Amerikába visszatérve, 1930-ban, 19 évesen - a Swavely (Manassas, Virginia) és a Woodward (Washington) előkészítő iskolában töltött intenzív tanulás után - felvételt nyert a G. Washington Egyetem mérnöki karára. Itt többek között beiratkozott az egyik első nukleáris fizika kurzusra, amelyet az USA egyetemein valaha is tartottak.

Hubbard 1933-ban nősült meg először; ebből a házasságából 2 gyermek született. Hubbard a 30-as években scifi-regényekkel próbálkozott. Ezekben mindig nagy szerepet játszottak a démonok és az okkultizmus. Az 1933-ban először megjelenő regényében, a "Rabbá lett lelkekben" pl. leírja, ahogy egy fiatalember egy démonnal való találkozás által tudatosan élni tanul egy másik világban, amelyik éppen olyan valóságos, mint amit tapasztalunk s amely világ a mi világunkra is hatással van.
A 2. világháborúban Hubbardot a haditengerészethez hívták be és - állítólag - a háború végén béna és vak volt.
1946-ban csatlakozott a Kelet Temploma Rendhez (Ordo Templi Orientis), egy teozófus Dr. Franz Hartmannra visszavezethető szervezethez. Az angol mágus, Aleister Crowley is a Rendhez tartozott.
1947-ben Hubbard felesége elvált, de ő röviddel ezután újra megnősült.

1950-ben egy sci-fi magazinban írta meg cikkét *"Dianetika - Bevezetés egy új tudományba"*címmel. A nagy érdeklődés miatt a cikket könyvvé dolgozta át ["Dianetika - a szellemi egészség modern tudománya", a 'scientológia bibliája'- a ford. megjegyzése].
1951-ben 2. felesége is elvált azzal az indoklással, hogy Hubbard elmebeteg. A Washington Times Herald 1951. 04. 24-i száma szerint Hubbard-ot paranoid szkrizofréniával utalták be egy idegszanatóriumba.

Hubbard 1954-ben alapította meg egyházát, először "Church of American Science" néven, majd 2 évvel később "Church of Scientology of California" névre keresztelte át. Az egyházon belüli belső kör egy fajtája az 1967-ben alapított "Sea-Org", a scientológia "Tengeri Szervezete". Ez 3 hajó, 16 kisebb szervezet és ezres taglétszám fölött rendelkezik. A Sea-Org tagjai elkötelezettek:

"Ezennel kinyilvánítom, hogy kész vagyok a Sea-Org szolgálatába lépni és teljes szellemi erőmmel kész vagyok a Szervezet céljának megfelelően élni - ami abban áll, hogy ezen a bolygón és az Univerzumban az erkölcs győzelemre jusson - és a fegyelem elhagyása nélkül teljesen alávetem magamat ennek a szervezetnek, szokásainak, feltételeinek és fogadom, hogy azok szerint fogok élni. Ezen az alapon a következő egymillió évre a Sea-Org-hoz kötöm magamat."

Az egymillió évre szóló elkötelezettség alapja a scientológia egyházban tanított reinkarnáció-hit. A "fegyelem elhagyása" esetére a következő szabály érvényes:

"Ha valaki az ellenség erkölcsi állapotának fokára süllyed, törvényen kívülinek [vagy 'szabadon vadászhatónak' - ford. megjegyzése] *számít. El lehet tőle venni a tulajdonát, bármilyen módon meg lehet sebezni, a scientológia büntetése nélkül. Be lehet csapni, be lehet perelni, lehet neki hazudni vagy meg lehet semmisíteni!"*

Hubbard Rodéziában akart letelepedni, de miután itt megvonták tőle a tartózkodási engedélyt és Angliában is megtagadták tőle a beutazási engedélyt, 1975-ig a hajói egyikén élt. 1983-tól 1986-ig Hubbardot kívülálló többé nem látta, így azt gyanították, hogy halott. Halálát 1986 elején hozták nyilvánosságra.

Németországban kb. 300 ezer ember vett részt scientológiai kurzusokon. A scientológia néhány ezer munkatársat foglalkoztat, 27 városban vannak centrumaik. Az évi bevételt 150 millió DM-ra becsülik.
Az NDK határainak megnyitása után a scientológia ott is azonnal munkába kezdett. A Nyugat-Berlin-i Scientológia Egyház jelentése szerint 1989. november 9-től 1989. karácsonyáig 10 ezer "Dianetika" könyvet adtak el. 1990. első hónapjaiban pedig sok városban alapítottak szervezeteket.

3. A scientológiai és a bíróság:

A scientológia története egyben a legkülönfélébb bírósági perek, ítéletek, illetve a tevékenységben való határozatok története is. Az ausztrál kormány 1965-ben - különös tekintettel a praktikákra és a honoráriumokra - behatóan tanulmányozást folytatott és megállapította, hogy:

"A scientológia káros; a módszerei károsak. Gyakorlati alkalmazásuk komoly veszélyt jelent a társadalom számára mind orvosi, mind erkölcsi és társadalmi tekintetben."

A vizsgálat eredményeképpen a scientológia Ausztráliában több évre tilalom alá került.

Néhány évvel később Hubbard egyfajta titkosszolgálatot alapított, melyet "Guardian Offis"-nek (Védelmi Hivatalnak) nevezett el Az amerikai újságíró Eugen H. Methvin így ír:

"A Guardian Offis kiképzési programjába tartozott, hogy újságíróknak névtelenül halálos fenyegető leveleket írjanak, a barátságtalan beállítottságú lelkészek ellen telefonos 'Meghalsz'-kampányokat szervezzenek újságcikkeket hamisítsanak, betöréseket tervezzenek meg és hajtsanak végre. Sajtóügynököket képeztek ki, hogy a sajtónak hazudozzanak. A legfontosabb célpontok szervezetek, vagy hírközlő szervek voltak, melyek a scientológiá-val foglalkoztak, illetve a scientológiáról kritizáló jelentéseket hoztak nyilvánosságra."

Angliában 1967-ben a külföldi scientológusoknak beutazási korlátozást vezettek be. Hubbard-tól ezentúl megtagadták a beutazást.
1976-ban az USA-ban két scientológia - ügynököt vettek őrizetbe. Hamis iratokkal éjszaka bejutottak az Igazságügyi Minisztériumba, hogy információkat szerezzenek.
Egy évvel később a Los Angeles-i Igazságügyi Hivatal egy titkárnőjét rajtakapták, amint a scientológiá-val kapcsolatos dokumentumokat akart kicsempészni.
1978-ban a francia bíróság Hubbard-ot (távollétében) csalás miatt négy év fogságra és pénzbüntetés kifizeté-

sére ítélte.
Egy évre rá a scientológia hét csúcsfunkcionáriusát - és közöttük Hubbard feleségét, Mary Sue Hubbard-ot - az USA elleni összeesküvés vádjában bűnösnek nyilvánították.
1984-ben Münchenben indítottak egy pert hivatali címmel való visszaélés vádjával, miután egy scientológus egy hivatalnokkal szemben a Bajor Állami Bűnügyi Hivatal rendőrének adta ki magát.
1991-ben a hamburgi szenátus megfosztotta a scientológiá-t a közhasznúságra való hivatkozás jogától.

4. A kapcsolatfelvétel

A kapcsolatfelvétel többek között újsághirdetéseken keresztül ("Csak 10%-át használjuk ki a szellemi potenciánknak!"stb.), illetve levélszekrény-reklámokkal történik. 1984-ben pl. olyan cetliket dobtak be a levélszekrényekbe, amelyeken ez állt:

"Találja ki, mi rejtőzik valójában a radioaktív sugárzás mögött! Vegye meg Ron Hubbard 'Minden, amit a radioaktív sugárzásról tudni kell' című könyvét!"

A 125 DM-ért kínált könyvben -legalábbis így lehet kivenni a részletes reklámszövegből - módszereket kínálnak, amelyek által az ember egy esetleges hidrogénbombatámadáskor meg tudja magát védeni.
A scientológusok gyakran lépnek kapcsolatba az emberekkel úgy, hogy személyiségteszteket (*"Dianetika személyiségteszt", "Oxford standard személyiségteszt", stb.)* osztogatnak. [Ford. megjegyzése: A tesztet kitöltve kell a Centrumokba eljuttatni, ez a személyes kontaktus első lépése.] A kb. 200 kérdés között pl. ilyeneket találunk:

2. *"Ha ön körül az emberek idegesek, rendszerint nyugodt tud maradni?"*
6. *"Előfordul néha, hogy az izmai egyet-egyet rándulnak, minden kézenfekvő ok nélkül?"*
11. *"Inkább monoton a hanglejtése, mint változatos?"*

Más kérdések az anyagi helyzetről tájékozódnak:

26. *"Állandó túlélési harc az élete?"*
52. *"Csak reméli, hogy a részleteket ki tudja fizetni, amikor részletre vásárol?"*

Az utóbbi években a scientológia különösen a vállalkozói tanácsadás területén próbálkozik, hogy potenciális ügyfeleket szerezzen. A scientológia szellemében dolgozik pl. a "Management Institut CCI" (Coordination, Communication, Innovation), Reinhold Itricher vezetésével a Philippzeich-kastélyban.
Azok az üzemi munkatársak, akiket ezekre a szemináriumokra küldenek, gyakran nem is tudják, hogy scientológia-tanokkal befolyásolják őket. A scientológia-orientált vállalkozói tanácsadók hírneves kiadóknál jelentetik meg könyveiket; pl. H. Mehler *"A vezetőerők kézikönyvét"* a Szövetségi Köztársaság egyik legnagyobb zsebkönyvkiadójánál jelentette meg. *"A médiák hatalma és mágiája"* című könyvben Mehler és a könyv fő szerzője, G. Träger Hitler *"Mein Kampf"*-ját ajánlják, mint propagandatechnikai mintaképet. Träger egyébként meggyőződéses scientológus, aki többek között a ZDF-nél szerkesztőként, illetve Helmut Kohl PR-tanácsadójaként is tevékenykedett. [Ford. megjegyz. - PR: Public Relationship.]
Az idő-menedzsment szakértője, Axel Fehling is végzett scientológia-kurzusokat és maga *"On Top" ("A csúcson")* szemináriumain a scientológiát terjeszti. Az ARD 1990. 04. 26-i műsorában egy Kodak-menedzser közölte, hogy Fehling az egyik szemináriumán a kitartó faggatásra végül kibökte, hogy ismeretei a "Dianetika tudományon" alapulnak.
Hubbard scifi-regényei is tagságszerzéssel próbálkoznak. A "Harc a földért" című Hubbard-regényben - amit egy gütersloh-i kiadó és könyvklub terjeszt - alig található valami konkrét a scientológia gondolatvilágából. Mégis, a könyv tartalmaz egy felhívást, hogy a kiadóhoz leveleket, kommentárokat lehet küldeni. A kiadó címeként pedig a "New Era Publications", a scientológia egyház kiadójának címe van megadva.

5. A munkamódszer és a "Tanítás":

Különösen a személyiségtesztek szolgálnak arra, hogy a potenciális scientológia-ügyfelek állítólagos gyengeségeit felfedezzék. A cél az, hogy bebeszéljenek nekik problémákat, illetve hogy a valóban meglevő nehézségeket még nagyobbnak tüntessék föl - így motiválva az embereket a kurzusokon való részvételre.

Az ARD "Panoráma" című műsora 1985. 02. 19-én számolt be egy asszonyról, akivel a teszt után közölték, hogy potencionális öngyilkos.
Scientológia elképzelések szerint a felfedezett problémáktól való megszabadulás ún. "auditing" útján, egyfajta terápiás beszélgetés által történik, amihez egy technikai eszköz, az ún. E-méter [ford. megj. - egyfajta hazugságvizsgáló] szolgál segédeszközként.

Hubbard az emberben egy örök magot (az ún. "thetánt") lát. Ez a "thetán" szerinte évmilliókon át újra és újra megtestesül. Az első életekből az ún. "engramme"-okat hurcolja magával, az előző életek cselekedeteinek terheit. Ezeket az "engramme"-okat leépíteni annyi, mint "clear" (azaz "tiszta") lenni. Az immár terheitől megszabadult ember pedig nem is sejtett képességekkel bír:

"Egy 'Clear' az egész életének tapasztalataihoz szabadon hozzá tud férni és szabadon tud rendelkezni az összes eredeti szellemi képességével, beleértve az egészséget is."

Egy "Clear" messze a normális ember fölött áll:

"Összehasonlításképpen azt lehetne mondani, hogy egy Clear kb. úgy viszonyul egy mai átlagemberhez, ahogyan egy átlagember egy elmebeteghez. A távolság elképzelhetetlenül nagy. Egy Clear pl. teljes visszatekintéssel bír mindabba, ami vele már megtörtént, illetve, amit már megtanult. A szellemi számításokat -

mint pl. amilyenekre a sakknál szükség lehet - 10-15 perc alatt elvégzi, míg a normális embernek ehhez fél óra szükséges."
A Clear fokozatai az ún. "OT-VIII"-ig visznek, amit mindenesetre még további vezető kurzusok követnek. Állítólag - többek között - meg lehet tanulni a testen kívüli tevékenykedést. Már az "OT-III"-nál egy nyilatkozatot kellett aláírnia az ex-scientológusnak Robert Kaufmannak:

"Ezennel aláírom ezt a lemondónyilatkozatot, miszerint a scientológia szervezetet és tagjait, L.R. Hubbardot semmilyen felelősség nem terheli azért, ami a testemmel és lelkemmel az 'OT-III' során történhet."

Kaufmann megnevezi az "OT-III" neki felsorolt lehetséges veszélyeit is: álmatlanság, tüdőgyulladás és halál. Ezt írja:

"Ron maga hagyta meg, hogy egy thetán a csúcsra vezető úton az őrület állapotát érheti el, ami még mindig többre becsülendő, mint a hétköznapi emberek úgynevezett "egészsége".

6. A scientológia elhagyása:

Ha az ember egy kurzust abba akar hagyni, annak - több eset tanúsága szerint - a legdurvább sérelmekkel és fenyegetésekkel kell számolnia. A fentebb már említett "Panoráma" műsor beszámolt egy ex-scientológusnőről, akit a munkahelyén, a férjénél, az Ifjúságvédelmi Hivatalnál telefonon a leggonoszabb módon rágalmaztak meg. Ha valaki egyszer is érdeklődést mutat, annak rátelefonálgatásokkal, látogatásokkal kell számolnia. Az ügy befejezése több esetben csak akkor elérhető, ha az ember az ügyvédjével perrel fenyegetőzik.

7. Állásfoglalás:

Az egyes esetekben a scientológusok nyilvánvalóan a kriminális mesterkedéstől sem riadnak vissza. Maga a puszta érdeklődés is zaklatásokhoz vezethet.
A kurzusok árai (1800 DM-tól 15500 DM-ig) [ford.megj. - nálunk forintban] normális fizetésből nemigen finanszírozhatóak. A lelki és anyagi károk több esetben helyrehozhatatlanok. Halálesetek is történtek, amelyeket scientológia-tagokra lehet visszavezetni.
A scientológia természetesen tagadja ezeket az állításokat.

[Ford. megj. - Hubbard pszichopata fantaszta, spiritiszta mágus volt, világuralmi törekvéseiben - terveiben önmagának akarta a "jóindulatú diktátor" szerepét. Pszichotechnológiája áltudományos, misztikája scifibe csomagolt vallási szinkretizmus. "Evangéliumának" lényege mágikus potencializmus, az emberből "valódi szuperment" akat faragni. Bár e vallás célja a gondolatvilág uralása, Hubbard követői a valóság helyett a scientológia sajátos, scifiszerű, spiritiszta álomvilágban élnek, személyiségük a drogistákhoz hasonlóan függ a scientológia által kínált para-élményektől. A scientológia modern pszicho-kultusz.]

***

„Vigyázzatok, hogy rabul ne ejtsen valaki titeket olyan bölcselkedéssel és üres megtévesztéssel, amely az emberek hagyományához, a világ elemeihez, és nem Krisztushoz alkalmazkodik."

/Kol 2:8/

AZ EURÓPAI SZÖVETSÉG KÖZGYŰLÉSÉNEK HATÁROZATA

Az EBF küldöttei, akik a nagy-britanniai High Lieghban 1992. szeptember 28. és október 1. között találkoztak, a következő megjegyzéseket örökítik meg:

1. Az elmúlt év alatt növekedett az érdeklődés a vallásszabadság iránt. Amikor a kormányok nemzeti és társadalmi politikája nyomás alatt fogalmazódik meg, néhány vallási kisebbségnek oka van félni attól, hogy jogaik védelme elmarad. Ezért mi megegyeztünk abban, hogy:

a/ Újra vallást teszünk arról a hitünkről, amit 1991-ben a Várnai Közgyűlésen, Bulgáriában kifejeztünk, hogy Isten szeretete minden emberi teremtmény egyenlő jogainak elismerésére hív, faji, vallási, nemzetiségi vagy nemi megkülönböztetés nélkül.

b/ Kérjük azokat a kormányokat és parlamenteket, amelyek vállalták az új törvények készítésének felelősségteljes feladatát, ismerjék el, hogy a nemzetközi közösségek tőlük várják el a kisebbségi csoportok jogainak oltalmazását, mint demokratikus kormány ismertető jegyét egy modern világban.

c/ Követeljük, hogy a kormányok adják meg népeiknek azt a szabadságot, hogy lelkiismeretüknek megfelelően megváltoztathassák vallásukat, és gyakorolhassák azt imádatukban, társulásukban, vallásos anyag nyomtatásában és a vallásos vélemény szabad kinyilvánításában.

d/ Felhívjuk a többi keresztyén egyházat és más vallásos csoportokat, hogy tartsák tiszteletben az egyén szabadságát, hogy ahol lelkiismeretének megfelelően kiválasztja, ott imádhassa Istent.

e/ Felhívjuk a baptista közösségeket, hogy tartsák tiszteletben és oltalmazzák felebarátaik szabadságát; hogy imádkozzanak azokért, akik új törvények készítésére vállalkoznak, ami a vallásszabadságot illeti; és bátorítsák a kormányokat, hogy tartsák tiszteletben a kisebbségi csoportok jogait.

2. Figyelembe véve a volt jugoszláviai köztársaságokban még mindig tartó konfliktusokat, és találkozva a Horvát és a Szerb Baptista Szövetség képviselőivel, megegyeztünk abban, hogy

a/ Megköszönjük baptista családunk hű bizonyságát, a közöttük meglevő közösség megtartásának kívánságát, az erős odaszánást, amelyet tanúsítottak felebarátaik szenvedésének enyhítésére, Krisztus nevében.

b/ Elkötelezzük magunkat az érettük való folytonos imádságra, hogy Isten tartsa meg őket a Szentlélek erejében és bölcsességében, miközben bizonyságot tesznek Urukba vetett reménységükről.

c/Támogatjuk őket – amennyire tőlünk telik – az Európai Baptista Szövetség tartalékaiból.

3. Összegyülekezésünk egybeesik a Baptista Misszió Társaság fennállásának 200. évfordulójával. Ezért mi, az Európai Baptista Szövetség küldöttei megegyeztünk abban, hogy

a/ Egyesülünk a társasággal az Istennek való hálaadásban, egyetemes egyházának növekedéséért, és hitünk meggazdagításáért, amíg engedjük, hogy a Szentlélek kinyissa látókörünket, a világméretű keresztyén család látására.

b/ Újra odaszánjuk magunkat, hogy teljesítsük Krisztusnak az evangélium missziójára vonatkozó parancsát, társulva azokkal, akik velünk együtt elhívattak a szolgálatra.

3. Átélve a nagy-britanniai baptista gyülekezetek fogadását és vendégszeretetét, mi, az Európai Baptista Szövetség küldöttei kifejezzük köszönetünket vezetőiknek és népüknek, és imádkozunk Isten további áldásáért számukra.

Fordította: Borzási István

MISSZIÓI KONFERENCIA 1993. FEBRUÁRJÁBAN

Missziómunkánk áttekintése, összehangolása céljából Missziói Konferenciát kívánunk összehívni 1993. február végén. Cél: közösségben lenni egymással, és áttekinteni missziós munkánkat, kezdeményezéseinket, átgondolni teendőinket. Szeretnénk egymás hite által épülni, tanulni egymástól. Egy bevezető előadás után szekciókban folyhatna a munka, majd plénum előtti beszámolókkal zárnánk. Kiállításra, információcserére, munkaágak, tervek ismertetésére lesz lehetőség.

A következő területekre gondolunk: Evangélizáció /személyes, gyülekezeti, utcai, sportcsarnoki, sátoros/. Iratmisszió, könyvterjesztés /alapítványok, gyermekmunka (minden ága)/, ifjúsági munka, női munka, férfi munka. Ezeken felül diakóniai tevékenység /idősek, betegek, államigondozottak, alkoholisták, drogosok, leányanyák, cigányok, börtönben lévők közötti munka. Technikai lehetőségek /video, film, újság, számítógép, stb./ Gyülekezet hivatali ügyei /adminisztráció, pénzügyek, adóügyek, stb./. Gyülekezetplántálás, falumisszió, házi összejövetelek, képzés a gyülekezetben /vasárnapi iskola/, stb.

Várjuk azon gyülekezet jelentkezését, amely helyet biztosítana a konferenciának. Szívesen veszünk minden javaslatot és véleményt az előkészítéssel, megrendezéssel, napirenddel kapcsolatban.

Bayer György
missziói titkár

SATELLIT EVANGÉLIZÁCIÓ

BILLY GRAHAM-MEL

1993. március 18-22.

Testvérünk, az ismert evangélista Essenben (Németország) fogja az örömüzenetet meghirdetni. AZ üzenet műholdon keresztül, számos európai országba jut el, közöttük hazánkba is. Magyarországon, terv szerint 20 helyen lesz vételi lehetőség. Ezekre a helyekre eljuttathatjuk azokat a barátkozókat, akik még nem a Krisztusé. Ragadjuk meg ezt az újabb lehetőséget az evangélizálásra, amit folyamatosan tennünk kell Mt 28:19-20 alapján, amíg le nem jár a kegyelem ideje. Minden misszíókerületből volt megbízott testvér a Ráday Kollégiumban, az előkészítő alkalmon. Amint a segédanyagot kézbe kapjuk a nyomdából, kerületenként felkészítő képzési alkalmakat kell tartani. Ez az evangélizáció nem tömegevangélizáció, hanem tömeges egyéni evangélizáció lesz.

Bayer György
missziói titkár

HELYSZÍNEK:

1. SZEGED	Szabó Andor	6722 London krt.30.
2. SZÉKESFEHÉRVÁR		
	Mészáros Kálmán	8000 Széchenyi u. 26.
3. DEBRECEN,	Vad Zsigmond	4000 Kálvin tér 1-3.
4. KECSKEMÉT,	Szabó Gábor	6001 Szabadság tér 6.
5. SZOLNOK,	Dankó Lilla	5091 Tószeg,Kálvin t.2.
6.NYÍREGYHÁZA,	Bozorádi Zoltán	
	Vas Ferenc	4400 Kossuth u. 60.
7. TATABÁNYA,	Labossa Lajos	2800 Tátra u. 13.
8. MISKOLC,	Szilágyi Sándor	3529 Soltész u. 46/a
	Andrási Zoltán	
9. BÉKÉSCSABA,	Bálint Béla	5601 Czuczor u. 20.
	Papp János	5601 Október 6. u. 4/a
10.SZEKSZÁRD,	Szemerei László	7143 Ócsény, Hősök tl.
11.ESZTERGOM,	Boross Géza	2128 Úny, Kossuth u.4.
12.SALGÓTARJÁN,	Deme Károly	3100 Salgó u. 4.
13.KAPOSVÁR,	Tisza Attila	7400 Temesvár u. 8.
14.PÉCS,	Balog Miklós	7627 Bokor u. 52.
15.GYŐR,	Papp János	9022 Bisinger st.22.
16.SZENTES,	Kádár Ferenc	6600 Ref. esperes
17.VÁC,	Fónagy Miklós	2612 Kosdi Ref. Egyh.
18.BUDAPEST,	Klucsik János	2040 Budaörs,Szabadság 107.
19.BUDAPEST,	Révész Árpád	1062 Aradi u. 48.
20.VÁMOSOROSZI,	Nagy Sándor	4966 Zrínyi u. 12.

AMI A NAGY EVANGÉLISTÁRÓL MINDENKI ÁLTAL TUDHATÓ:

GRAHAM RÖVID ÉLETRAJZA*

BILLY GRAHAM, azaz William Franklin (Billy) Graham 1918. november 7-én született Észak-Carolina Charlotte nevű településén. 1943-ban nősült, felesége Ruth M. Bell. Házasságukból öt gyermek született, két fiú és három leány.
Tanulmányairól: Floridai Bibliai Szeminárium, Tampa, Wheaton College. 1939-ben baptista lelkésszé avatják. 1943-45 az illinois-i Western Springsben az Első Baptista Gyülekezet lelkésze, 1945-48 az Ifjúság a Krisztusért mozgalom első alelnöke. 1947-52 a minneapolisi ÉNY-i Iskola elnöke, a kaliforniai burbanki World Wide Pictures alapítója, 1949- evengélizációs kampányokat folytat világszerte, 1950- A döntés órája c. heti rádióműsor vezetője, a Billy Graham Evangélizációs társaság alapítója. 1974 a lausanne-i evangélizációs világkongresszus egyik szervezője. Kitüntetései: dr. Bernard Baruch-díj (1955), a George Washington Emlékintézet aranyérme (1963), Horatio Alger-díj (1965), Sylvanus Thayer-díj (1972), Templeton-díj (1982), William Booth-díj (1989).
Főbb művei között említhetjük: Peace with God (1953), The Secret of Happiness (1955), My Answer (1964), World Aflame (1963), The Challenge, The Jesus Generation (1971), Angels-God's Secret Agents (1976), How to be Born Again (1977), The Holy Spirit (1978), Till Armageddon (1981), Approaching Hoofbeats: The Four Horsemen of the Apocalypse (1983), A Biblical Standard for Evangelists (1984), Unto the Hills (1986), Facing Death and Life After (1987), Answers to Life's Problems (1988).
Címe: 1300 Harmon Place, Minneapolis, Minn. 55403. Tel.: (612)388-0500.

*Magyar és nemzetközi KI KICSODA, 1992. BIOGRÁF, 327. oldal felhasználásával.

VIDÁM ESETEK

Dr. Gerzsenyi László gyűjtése

A nyolcvannegyedik évét betöltő beteg panaszolja orvosának, hogy baj van a bal térdével. Az orvos így vigasztalja: "Úgy látszik, kezdünk öregedni..." Az idős ember bosszankodva mondja: "De a bal térdem sem öregebb a jobbnál."

A riporter így szól egy kilencvenkilenc éves emberhez: "Remélem, jövőre is láthatjuk egymást! Az idős ember végignéz a riporteren, majd megjegyzi: "Fiam, elég egészségesnek nézel ki, hogy jövőre is találkozzunk."

Húsz éves korunkban nem törődünk azzal, amit a világ rólunk mond. Negyven éves korunkban már számít, hogy mit gondol rólunk a világ. Hatvan éves korunkban fedezzük fel, hogy egyáltalán nem törődik velünk a világ.

Azt mondják, hogy ahogy érezzük magunkat, olyan fiatalok vagyunk, de ritkán olyan fontosak.

Olyan fiatal vagy, mint a hited; olyan öreg, mint a kétely ed; olyan fiatal, mint a reményed; olyan öreg, mint az elkeseredésed.

Két apa beszélget a gyermek testi fenyítésének problémájáról. Az egyik ezt kérdezi: "Meg szoktad ütni a gyermekeidet?" Válasz: "Csak önvédelemből."

"Ha a nagypapa az én apám, meg tudnád mondani, hogy ki a nagymama?" "Persze. A nagymama az a fehér hajú hölgy, aki megakadályoz abban, hogy megverj."

Egy család ultramodern lakásba költözik, ahova a legújabb elektromos berendezéseket szerelték fel. Szomszédjuk meg is jegyzi: "Ugye önöknél már minden gombnyomásra működik?" Az édesanya sajnálkozva feleli: "Kivéve a gyermekeket..."

Az egyik kisfiú szépen összerakja játékait, közben a játszótársa ezt kérdezi tőle: "Úgy látom, rendet csinálsz a szobádban. Ugye anyukád ad neked valamit, ha minden a helyén lesz?" A játszópajtás ezt feleli: "Ó, dehogy, akkor kapok valamit, ha nem teszem helyére a játékaimat."

Egy hitetlen kifogásolja a teremtett világot: "Olyan sok dolog rosszul van megcsinálva ezen a világon. Nézd azt a kis makkot azon a nagy tölgyfán, és azt a nagy tököt azon a vékony indán. Az emberek azt mondják, hogy egy mindentudó, bölcs Isten áll az Univerzum élén. Ha én lettem volna a Teremtő, akkor azt a makkot helyeztem volna az indára, és azt a nagy tököt a tölgyfára." Ebben a pillanatban egy makk esett le a tölgyfáról éppen a hitetlen fejére. A vele szemben álló személy megjegyezte: "Mi történt volna, ha egy nagy tök esett volna rád?"

Fatelepen dolgozott egy ateista, és így kérkedett hívő társa előtt: "Ha van Isten, én kihívom őt, hogy sújtson halálra!" Egy kis idő múlva elkapta ruháját az egyik gép. Amint egyre veszélyesebb lett a helyzete, ezt kiáltotta hatszor egymásután: "Istenem!..." Munkatársa leállította a gépet és kiszabadította a megrémült ateistát. Aztán így szólt: "Azt gondoltam, nem hiszel Istenben. Most meg úgy hallottam, hat Istened is is van."

GAZDASÁGI MELLÉKLET

1992. évi LVI. törvény

a családipótlékról szóló 1990. évi XXV. törvény módosításáról/1/

1. A családi pótlékról szóló 1990. évi XXV. törvény 5.§ -ának helyébe a következő rendelkezés lép:

"5. § (1) A családi pótlék havi összege gyermekenként

a) egygyermekes családnak	2600 Ft
b) egygyermekes egyedülállónak	3100 Ft
c) kétgyermekes családnak	3100 Ft
d) kétgyermekes egyedülállónak	3600 Ft
e) három- és többgyermekes családnak	3600 Ft
f) három- és többgyermekes egyedülállónak	3800 Ft.

(2) Az 1. (3)-(5) bekezdéseiben megjelölt intézeteket, illetve vezetőjét gyermekenként havi 3100 Ft családi pótlék illeti meg,

(3) Havi 4950 Ft a családi pótlék összege a tartósan beteg, illetve testi vagy értelmi fogyatékos gyermekek után.".

2. Ez a törvény a kihirdetés napján lép hatályba, rendelkezéseit első ízben az 1992. szeptember hóra járó családi pótlékra kell alkalmazni.

/1/ A törvényt az Országgyűlés 1992. szeptember 1-jei ülésnapján fogadta el.

SZOLGATÁRS
Baptista Lelkésztájékoztató

Szerkeszti: Kolozs Nagy János
Lukács Tamás

Megjelenik: kéthavonta
Szerkesztőség:
1062 Budapest, Aradi u. 48.

Tel.: 132-23-32, 132-79-85
Fax: 131-01-94

Készült a Magyarországi Baptista Egyház sokszorosító gépén

Egy lap előállítási költsége: 140 Ft.